

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ + ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ
956

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ

Του, υπό την Ύψηλὴν Προστασίαν τῆς Α.Μ. τοῦ ΒΑΣΙΛΕΩΣ καὶ τὴν ἐπίτιμον Προεδρίαν τῆς Α.Μ. τῆς ΒΑΣΙΛΙΣΣΗΣ, ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ

* Α'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ 1924-1941 * Β'. ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΕΤΟΣ 12ον *
* ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1956 * — * ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 1 *

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : Μακένζυ Κίγκ 3 (πρώην Λυκαβητοῦ) ΑΘΗΝΑΙ — Τηλέφ. 613-571

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΑΡΘΡ. 6 Α. Ν. 1091

Διεύθυνσις Περιοδικοῦ : ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Δώρα δ' Ἰστρία 22

Διεύθυνσις Τυπογραφείου : Α/φών Γ. ΡΟΔΗ—Κεραμεικοῦ 40—Ἀθήναι

Τιμὴ Φύλλου Δρχ. 1,50 — Ἐτησίᾳ συνδρομὴ ἑσωτ. Δρχ. 12, ἔσωτ. 10 σελλίνια ἢ 2 δολλάρια

Συνδρομαὶ καὶ ἀντίτιμον περιοδικοῦ νὰ στέλλωνται μὲ ταχυδρομικὴν ἢ τραπεζιτικὴν ἐπιταγὴν ἀπροσώπως «Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν Νεότητος». ὁδὸς Μακένζυ Κίγκ 3, Ἀθήνας

Ἡ Συντακτικὴ ἐπιτροπὴ ἀποφαίνεται περὶ τῆς δημοσιεύσεως ἢ μὴ τῶν ἀποστελλομένων χειρογράφων, τὰ ὁποῖα δημοσιεύονται ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΕΞΟΦΛΗΣΙΣ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Παρακαλοῦμεν θερμῶς τοὺς καθυστεροῦντας τὴν ἐξόφλησιν τῆς πρὸς τὸ περιοδικὸν ὀφειλῆς των, ὅπως ἐπισπεύσουν ταύτην.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ - CONTENTS

Ἐγκύκλιος Κου Ὑπουργοῦ Παιδείας	Σελ.	1	Circular by H. E. the Minister of Education	Page	1
Τὸ θαῦμα τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, Μ. Νικολαΐδης	»	2	The wonder of October 28th by M. Nicolaidis	»	2
β) Ἡ Πατρίδα στοὺς Νεκροὺς τῆς (Ποίημα Κ. Παλαμᾶ)	»	3-4	b) Fatherland to its deads (poem) by C. Palamas	»	3-4
Ε.Ε.Σ.	»	5	G.R.C. Movement	»	5
Ὁ Θράμβος ἐνὸς Βυζαντινοῦ Αυτοκράτορος, Γ. Κόλιας	»	6	The triumph of a Byzantine Emperor by G. Kolias	»	6
Ὁ Ὀνήσιλος, Ε. Φωτιάδης β) Στὸς Νέους, Μ. Μαλακάσης (ποίημα)	»	7	Onissilos by E. Photiades, b) To the Youngmen (poem) by M. Malakassis	»	7
Ὁ Μέγας Ἀντώνιος, Κ. Παπαπαναγιώτου	»	8	St. Antonios by K. Papapanagiotou	»	8
Στὸ Κακοσοῦλι, Π. Καλονάρου	»	9	In Kacosouli by P. Kalonaros	»	9
Τὰ Σπήλαια καὶ ἡ σημασία τους, Ν. Δημητροκάλλης	»	10	The caves and their importance by N. Deme-trocalis	»	10
Ἀπορίες τοῦ Ἀντωνάκη, Ι. Περαντώνη, β) Πρῶτες βοήθειες : Τραύματα	»	11	Antonakis' questions by J. Perantonis b) First Aid: Wounds	»	11
Τὰ Παιδιά τοῦ Τσίρκου, Β.	»	12-13	The children of Circus by B.	»	12-13
Φωτογραφίαι δράσεως	»	14-17	Activity in pictures	»	14-17
Ποῦ φέρνει ὁ δρόμος, Στ. Σπηλιωτοπούλου	»	17	Where does the road lead by St. Spilioto-poulos	»	17
Οἱ κίνδυνοι στὸ σπῆτι	»	18	Dangers at home	»	18
Φθινόπωρο, Σ. Σκίπης (Ποίημα)	»	19	Autumn (poem) by S. Skipis	»	19
Τὸ Σαλιγκάρι καὶ ἡ Χελώνα, Γλ. Πρωτοπαπᾶ	»	20	The snail and the turtle by Gl. Protopapas	»	20
Ἀθλητικὴ Ζωή: Οἱ Νέγροι στὶς Ὀλυμπιάδες, Σπ. Αὔλωνίτης	»	21	Athletic life: The Negroes in Olympiads by Sp. Avlonitis b) Forward (poem) by St. Sperantza	»	21
Τοῦ Κόσμου τὰ παράξενα β) Πρακτικὴ Οἰκοτεχνία Δ.Μ.	»	22	Strange Views b) Home art by D.M.	»	22
Κίνησις Ε.Ε.Σ.Ν.	»	23-24	G.J.R.C. movement	»	23-24
Μαθητικὴ συνεργασία	»	25	Pupils contribution	»	25
Τὸ Πάθημα τοῦ Ριρῆ, ΑΝ.ΒΩ	»		Rire's mishap by AN.VO.	»	
Ἐσωτερικὴ ἐξωφύλλου: Δεῦτε λάβετε Φῶς, Σπ. Παναγιωτοπούλου.	»		Inside Frontcover: Come and take light (poem) by Sp. Panagiotopoulos.	»	
Ὁπισθόφυλλο: Δόξα στὴν Ἑλλάδα, Στίχοι καὶ μουσικὴ Ἀλ. Παναγιωτοπούλου.	»		Backcover: Glory to Greece, Verses and music by A. Panagiotopoulos.	»	

ΣΠ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΕΥΤΕ ΛΑΒΕΤΕ ΦΩΣ!

Δεῦτε λάβετε φῶς. Ἡ Ἑλλάδα πάλι, σὰν τὸν παλιὸν καιρὸ, στὴν Οἰκουμένη, ποὺ ἀπ' τοῦ ὕλισμου τὴ θλιβερὴ κρασιπάλη σὲ σκοτεινὰ βαθιὰ εἶναι βυθισμένη,

στὸ λυγρὸ, γερό, ἀτρεμό της χέρι τῆς Λευτεριάς κρατώντας τὴ λαμπάδα, τὸ φῶς, τ' ἀνέσπερο ἅγιο φῶς προσφέρει τοῦ λυτρωμοῦ τὸ φῶς. Ἡ Ἑλλάδα, ἢ Ἑλλάδα!

Ἡ Ἑλλάδα μόνο πάλι, ἢ Ἑλλάδα πρώτη τὰ πλήθη τῶν βαρβάρων ἀψηφώντας, ξεσκίζει τῆς πικρῆς σκλαβιάς τὰ σκότη, τοῦ πνεύματος τὴ Νίκη διαλαλώντας.

Ὅσοι γενναῖοι καὶ δυνατοὶ κι ὅσοι ἄξιοι, δεῦτε λάβετε φῶς. Καμιά φοβέρα τὴν ἀντοικία ψυχῇ σας μὴν τρομάζει τῆς Ἀνάστασης ἔφτασε πιά ἢ μέρα.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟΥ

Ἀριθ. Πρωτ. 101239

Πρὸς

Τοὺς κ. κ. Γεν. Ἐπιθεωρητὰς τῶν Σχολείων Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαίδευστος (Δημοσίων καὶ Ἰδιωτικῶν), τοὺς Ἐπιθεωρητὰς τῶν Δημοτικῶν Σχολείων, τοὺς Διευθυντὰς τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καὶ Πειραματικῶν Σχολείων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Βαρβακείου Σχολῆς, τοὺς Διευθυντὰς τῶν παντὸς τύπου Σχολείων Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως (Δημοσίων καὶ Ἰδιωτικῶν).

Ὁ Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Π. Λεβαντιῆς

Μὲ ἰδιαίτεραν ἱκανοποίησιν ἔλαβον γνῶσιν τῶν λαμπρῶν ἀποτελεσμάτων, τὰ ὁποῖα ἐπετεύχθησαν κατὰ τὸ σχολ. ἔτος 1955-56 ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων Ἐρυθροσταυριτῶν καὶ Ἐκπαιδευτικῶν καὶ εἰς τοὺς τρεῖς τομεῖς τῆς δράσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος, δηλ. τὴν προαγωγὴν τῆς ὑγείας, τὴν παροχὴν βοηθείας πρὸς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην ταύτης, καὶ τὴν καλλιέργειαν τῆς διεθνoῦς φιλίας.

Ἡ Χώρα εἶναι ὑπερήφανος, διότι ἡ γόνιμος συνεργασία τῶν Ἐκπαιδευτικῶν μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος, διὰ τὴν πραγματοποιήσιν τῶν εὐγενῶν αὐτοῦ ἐπιδιώξεων, ἔχει ἐπισύρει τὴν προσοχὴν καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν Νεότητος τῶν ἄλλων χωρῶν.

Ὁ Ε.Ε.Σ.Ν., ἐκπληρῶν τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ ἀποστολὴν, μὲ συνεργάτας τοὺς καλοὺς Ἕλληνας Ἐκπαιδευτικούς, συμπληρῶναι τὴν ἀγωγὴν τῶν Ἑλληνοπαίδων κατὰ τρόπον, ὁμολογουμένως, ἐθνωφελῆ. Ποτίζει τὰς ψυχὰς των μὲ τὸ Ἐρυθροσταυρικὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον θεμελιούται ἐπὶ τοῦ ἀφθάστου Ἑλληνοχριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ καὶ δημιουργεῖ τοὺς χρηστοὺς πολίτας τῆς Καλυτέρας Ἑλληνικῆς Αἰῶνος.

Διὰ τοῦ ἀξιολόγου εἰς περιεχόμενον μηνιαίου Περιοδικοῦ του «ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ» παρέχει εἰς τοὺς Ἑλληνοπαίδας, ἰδίᾳ δὲ εἰς τοὺς μαθητὰς τῆς ὑπαίθρου, γνώσεις χρησίμους καὶ πρακτικὰς εἰς τὸν τομέα τῆς ὑγιεινῆς καὶ τῆς παροχῆς πρώτων βοηθειῶν, ὅλην κατάλληλον διὰ τὴν ἐθνικὴν καὶ ἠθικὴν αὐτῶν διάπλασιν, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν παρόρμησιν των εἰς τὴν κοινωνικὴν των δραστηριότητα.

Ἐφέτος ἐσημειώθη σοβαρὰ ἐξόρμησις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ διὰ τὴν προσφορὰν αἵματος ἐκ μέρους πάντων τῶν Ἑλλήνων πολιτῶν. πρὸς σωτηρίαν τῶν πασχόντων συνανθρώπων μας, εἰς τὴν ὁποίαν ἔλαβον μέρος, διὰ πρώτην φοράν, Ἀνώτερα Ἐκπαιδευτικά μας Ἰδρύματα. Καλοῦμεν τοὺς Ἕλληνας Ἐκπαιδευτικούς λειτουργοὺς καὶ Ἐρυθροσταυρίτας, ὅπως συμβάλουν εἰς τὴν εὐδόωσιν τῆς ἐξόχως ἀνθρωπιστικῆς ταύτης προσπάθειας, ἐντεινόντες εἰς τὸ ἔπακρον τὰς διαφωτιστικὰς των ἐνεργείας, ἵνα πυκνωθοῦν αἱ φάλαγγες τῶν Ἑλλήνων αἰμοδοτῶν καὶ μὴ παρουσιάσῃ ἡ Χώρα μας καθυστέρησιν εἰς τὸν καίριον τοῦτον τομέα τῆς ἀνθρωπίνης ἀλληλεγγύης. Ἡ ἐπιτυχὴς ὅλων ὡμῶν συμβολὴ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ἐρυθροσταυρικῆς κινήσεως καὶ, εἰδικότερον, εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν προώθησιν τοῦ ἔργου τῆς αἰμοδοσίας, θὰ ἀποτελέσῃ δι' ἡμᾶς οὐσιώδες κριτήριον τῆς εἰς τὸν κοινωνικὸν τομέα ἐπιωφελοῦς ὡμῶν ἐπιδόσεως.

Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1956-57, ἀπευθύνομεν πρὸς ὑμᾶς καὶ δι' ὑμῶν πρὸς τοὺς Ἕλληνας Ἐρυθροσταυρίτας ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν καὶ ἐκφράζομεν τὴν εὐαρέσκειαν ἡμῶν διὰ τὴν συντελεσθεῖσαν εἰς τὸ παρελθὸν ἀξιόλογον Ἐρυθροσταυρικὴν δράσιν εἰς ὅλα τὰ Σχολεῖα τῆς Χώρας. Καὶ δὲν ἐλπίζω ἀπλῶς, ἀλλ' εἶμαι βέβαιος, ὅτι, μὲ ἠδξημένον ζῆλον, θὰ ἐξακολουθήσετε ἐργαζόμενοι διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ Ἐθνικοῦ καὶ ἀνθρωπιστικοῦ ἔργου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος, διὰ τῆς ἀρτιωτέρας ὁργανώσεως τῶν ὁμάδων Ἐρυθροσταυριτῶν εἰς τὰ Σχολεῖα τῆς Ἀνωτέρας, Μέσης, καὶ Δημοτικῆς Ἐκπαίδευστος καὶ τῆς ἐγκαρδίου συνεργασίας ὑμῶν μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος.

Οἱ 369.306 Ἐρυθροσταυρίται μας, ποὺ εἶναι ἐντεταγμένοι εἰς 24.613 σχολικὰς ὁμάδας, δέον τὰ ἀποτελέσουν τὴν μεγάλην τῆς αἰῶνος στρατιάν, ἥτις θὰ καλύψῃ ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα μὲ τὰ εὐγενῆ συνήματα τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΡΩΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧ. ΤΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ

ΗΜΕΡΟΜ.

ΑΡΙΘ.

Ὁ Ὑπουργὸς

Τὸ θαῦμα τῆς 28^{ης} Ὀκτωβρίου

ἡ νίκη τῶν ἡθικῶν δυνάμεων ἐναντίον τῆς ὕλης καὶ τῆς βίας

ΜΕΛΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

Οσοι είχαν τὸ ἐξαιρετικὸ προνόμιο νὰ ζήσουν οἱ ἴδιοι, προσωπικά, τὴ μεγάλην ἡμέρα τῆς 28^{ης} Ὀκτωβρίου 1940 στὴν Ἑλληνικὴ πρωτεύουσα νὰ νοιώσουν μὲ τὶς ἴδιες τὶς αἰσθήσεις τους τὴν ἀτμόσφαιρά της, τὴ λάμψη καὶ τὸ μεγαλεῖο της· νὰ λάβουν ἀμεση καὶ σαφὴ συνείδησι τοῦ πλατιοῦ καὶ ὑψηλοῦ της νοήματος· ὅλοι αὐτοὶ ἔχουν ἐπὶ τῆς καὶ τὸ ἰδιαίτερο προνόμιο νὰ ξαναζοῦν πρὸ ἐντατικὰ καὶ πρὸ ἄμεσα τὴν ὑπέροχη ἡμέρα κάθε χρόνο, κάθε φορά, πού ἡ αὐγὴ τῆς ἐπετείου της τὴν ξαναφέρει, τὸ ἴδιο λαμπερὴ καὶ τὸ ἴδιο μεγάλη, στοὺς ὀρίζοντας τῆς μνήμης καὶ τῆς ψυχῆς τοῦ Ἑθνους.

Κάθε φορά οἱ σειρήνες, στημένες τώρα στὶς πρὸ ψηλές κορφές τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου τῶν Ἑλλήνων, μεταδίδουν ξανά τὸ τραχὺ ἐκεῖνο μήνυμα τοῦ κινδύνου τῆς Πατρίδος καὶ καλοῦν τὸν Ἑλληνισμό σὲ πανεθνικὸ συναγερμό. Καὶ κάθε φορά ὅλος ὁ λαός, ὅλο-τὸ ἔθνος, βρίσκεται μεμιάς μέσα σὲ μιὰ μονάχα στιγμή, ὄρθιο, στητό, ἀλύγιστο, σταθερό, ἀποφασιστικό. Καὶ ἔτοιμο γιὰ τὴν ἀμυνα καὶ γιὰ τὸν ἀγῶνα.

Μέσα στὸ σκοτάδι τῆς ἴδιας νύχτας ἡ Ἀπειλὴ εἶχε πλησιάσει, ἀπαίσια καὶ τρομακτικὴ, τὸ Ἑλληνικὸ ἔθνος, γιὰ νὰ ζητήσῃ τὴν ὑποταγὴ καὶ τὴν παράδοσί του. Καὶ ἐκεῖνο, αὐτοστιγμὴ καὶ ἀδίστακτα, ἐξέσχισε τὸ νυκτερινὸ σκοτάδι μὲ τὴν ἀστραπὴ τῶν ματιῶν καὶ τῆς ψυχῆς του καὶ ἐκτύπησε κατὰ στήθεα τὴν Ἀπειλὴ μὲ τὴν καυτὴ καὶ ὀρμητικὴ πνοὴ τῆς ἀρνήσεώς του.

«Ὅχι!» ἀντιτάχθηκε ὁ Ἑλληνικὸς οὐρανός. Καὶ τὰ τρία αὐτὰ στοιχεῖα τοῦ γλωσσικοῦ καὶ ψυχικοῦ ἀλφαβήτου τῆς Ἑλληνικῆς Φυλῆς ὑψώθηκαν καὶ ἐχαράχθηκαν στὸ στερέωμα σὰν ἓνα ἀκόμη λαμπερὸ ἀστέρι στὸν μεγάλο ἀστερισμὸ τῶν ἄλλων «Ὅχι» καὶ τῶν ἄλλων ἀγῶνων της.

Καὶ τὴν αὐγὴ, ἀπ' αὐτὸν ἐδῶ τὸν ἀστερισμὸν ὠδηγημένος ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ἀπ' αὐτὴν ἐδῶ τὴ λάμψη ἐμπνευσμένος ἐστάθηκε ὄρθιος, ὕψωσε στὸν οὐρανὸ τὸ βλέμμα του καὶ τὴν ψυχὴ του καὶ ἐπροχώρησε στὸν νέον ἀγῶνα.

Ἀλλὰ ἡ Ἀπειλὴ δὲν ἦταν μόνον ἀπαίσια καὶ τρομακτικὴ· ἦταν συγχρόνως πραγματικὴ καὶ βέβαιη. Καὶ θανάσιμη.

Ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἤξεραν τὸν ἀριθμό, τὸν ὄγκο καὶ τὴ δύναμη τοῦ ἐπιδρομέως. ἤξεραν τὶς πενταπλάσιες λόγχες του, τὰ πολλαπλάσια τάνκς καὶ ἀεροπλάνα του, τὶς ἀσυγκρίτως ἰσχυρότερες ὕλικές του δυνατότητες.

Δὲν ἐδείλιασαν. Δὲν ἐδίστασαν. Οὔτε κἀν ἐστάθηκαν

νὰ λογαριάσουν, νὰ συλλογισθοῦν, νὰ κάμουν συγκρίσεις καὶ ἀναμετρήσεις. ἤκουσαν μόνον τὴ φωνὴ τῆς ψυχῆς τους, τὴν ἐπιταγὴ τῆς συνειδήσεώς τους, τὴν ἐντολὴ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἀποστολῆς τῆς Φυλῆς τους. Καὶ μὲ πλήρη συνείδησι τῆς ὕλικῆς ἀδυναμίας τους ἐπροχώρησαν στὸν γινώσιμο δρόμο τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος μὲ τὶς ψυχικὲς τους μόνον δυνάμεις. Καὶ ὡς ἦταν βέβαιη ἡ καταστροφὴ. Καὶ ὡς καταδοκούσε ὁ θάνατος.

Οἱ ἴδιοι οἱ ἡγέτες του δὲν τοῦ ὑποσχέθηκαν τὴ νίκη. Δὲν τοῦ ἔκρυψαν τὸν κίνδυνο. Ἀπεναντίας τοῦ τὸν ἐτόνισαν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς. Καὶ τοῦ ἔδωσαν, μὲ τὸ πρῶτο ἐπίσημο διάγγελμά τους, τὸ χαρακτηριστικὸ σύνθημα: «Ὑπὲρ τὴν νίκην ἢ δόξα». Ἀλλὰ ἡ δόξα — καὶ μαζί μὲ αὐτὴν ἡ τιμὴ τῆς Πατρίδος, ἡ δικαιοσύνη τῆς ἱστορίας καὶ τῶν παραδόσεων τοῦ Ἑθνους, ἡ ἀθανασία — ἦταν σίγουρη καὶ ἀσφαλὴς. Καὶ ὁ Ἑλληνικὸς λαός, θέτοντας πάντα σὲ δεύτερη μοῖρα τὴ νίκη, ἐστράφηκε ἀδίστακτα πρὸς τὴ δόξα, πρὸς τὶς αἰώνιες πνευματικὲς ἀξίες τῆς Φυλῆς, πρὸς τὸν ἀγῶνα τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας.

Δὲν εἶχε ἀκόμη σταματήσει ἡ κραυγὴ τοῦ κινδύνου καὶ τοῦ συναγερμοῦ, πού οἱ σειρήνες ἐσκόρπιζαν στὴν αὐγινὴν ἀτμόσφαιρα, καὶ ὁ ἀγυροξυπνημένος κόσμος ἔφαχνε στὸν οὐρανό, γιὰ νὰ δῇ τὰ ἐχθρικά ἀεροπλάνα, πού θὰ βομβάρδιζαν τὴν Ἀθήνα. Καὶ σὲ λίγο τὸ ραδιόφωνο μετέδιδε ὅτι τὰ στρατεύματα τοῦ εἰσβολέως εἶχαν κιόλας παραβιάσει τὰ σύνορά μας καὶ πατοῦσαν τὸ Ἑλληνικὸ ἔδαφος.

Καὶ ἡ λογικὴ, ἡ ἀριθμητικὴ, ὁ ὀρθολογισμὸς ἔλεγαν ὅτι ἡ εἰσβολὴ θὰ ἐπροχωροῦσε καὶ θὰ ἐσκέπαζε τὴ γῆ τῆς Ἑλλάδος. Ὁ στρατός μας θὰ ἔκανε βέβαια τὸ καθήκον του, θὰ ὑπεράσπιζε καὶ θὰ ἔσωζε τὴν τιμὴ τῶν (Συνέχεια εἰς σελ. 4)

Κ. ΠΑΛΑΜΑ

Ἡ ΠΑΤΡΙΔΑ ΣΤΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ ΤΗΣ

— Παιδιά μου, ὅσοι, προφῆτες μου στρατιῶτες,
[ἀρχηγοί,
σὰν τὰ λιοντάρια στήσατε κορμιά καὶ σὰν τὰ
[κάστρα,
.....
πνοὲς καὶ ἀν' πλανᾶστε σ' ἄλλῃ ζωῇ, λείψανα καὶ
[ἀν' κοιμᾶστε,
σὰς λειτουργῶ στὴ δόξα μου. Μακαρισμένοι
[νὰ 'στε!

ΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΗΣ

9-7-56

Εὐθὺς ὡς ὁ Ε.Ε.Σ. ἐπληροφορήθη τὴν θλιβεράν εἰδησιν τῶν σεισμῶν τῆς Σαντορίνης ἔσπευσε ἀμέσως νὰ προσφέρῃ τὴν βοήθειάν του.

Ἐντὸς ἐλαχίστων ὥρῶν ἀπὸ τῆς ἀναγγελίας τῶν σεισμῶν ἦτο ἔτοιμος φορητὸν Νοσοκομεῖον τοῦ Τμήματος Παροχῆς Βοηθείας τοῦ Ε.Ε.Σ. καὶ τὸ ἴδιο βράδυ Ἰατροὶ καὶ Ἀδελφαὶ τοῦ Ε.Ε.Σ. ἤρχισαν τὸ ἔργον τῆς περιθάλψεως τῶν τραυματιῶν.

Κατὰ δεκάδας προσήρχοντο οἱ ἐλαφρῶς τραυματισθέντες, χάρις δὲ εἰς τὴν προθυμίαν καὶ εὐσυνειδησίαν τοῦ προσωπικοῦ, ἔτυχον ὅλοι ἀμέσῃ βοήθειας. Ἡ παρουσία τοῦ Ε.Ε.Σ. ἐτόνωσε πολὺ τὸ ἠθικὸν τῶν κατοίκων.

Τὸ εἰς Σαντορίνην κλιμάκιον τοῦ Ε.Ε.Σ. ἐπέξευσε τὴν δρᾶσιν του, πλὴν τῆς ὑγιεινῆς περιθάλψεως, καὶ εἰς ἄλλους τομεῖς. Ἐν-ἤργησε διανομὰς ἱματισμοῦ τοῦ Ε.Ε.Σ. καὶ ἄλλων ὀργανώσεων (Ἐκκλησιῶν κλπ.) Ἡ σημαντικὴ συμβολὴ τοῦ Ε.Ε.Σ. εἰς τὴν ἀνακούφισιν τῶν πασχόντων ἀνεγνωρίσθη ἀπὸ ὅλους.

Αἱ Α.Α. Μ.Μ. οἱ Βασιλεῖς κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν των εἰς Σαντορίνην ἐξέφρασαν τὴν εὐαρέσκειάν των διὰ τὸ συντελεσθὲν ἔργον.

ΔΩΡΕΑΙ

Ἀμα τῇ ἀναγγελίᾳ τῶν καταστρεπτικῶν σεισμῶν ὁ Ε.Ε.Σ. εἰδοποίησε τὸν Διεθνῆ Ἐρυθρὸν Σταυρὸν περὶ τῶν γενομένων ζημιῶν.

Εἰς ἀπάντησιν ὅλοι οἱ Ἐρυθροὶ Σταυροὶ ἔσπευσαν ἀμέσως νὰ ἐκφράσουν τὴν συμπάθειαν καὶ συμπαράστασίν των.

Αἱ εἰς εἶδη συνεισφοραὶ των δὲν ἦσαν μικραί. Ἰματισμοί, φάρμακα (ἀντιτετανικοὶ ὀρροὶ καὶ ἀντιβιοτικά) γάλα, κλινοσκεπάσματα καὶ σκηναὶ ἀπεστάλησαν ἀμέσως διὰ τῶν συντομωτέρων ὁδῶν.

108 σκηναὶ, κοιμισθεῖσαι ἐκ Καναδᾶ κατ' εὐθείαν διὰ Στρατιωτικοῦ ἀεροσκάφους, παρεδόθησαν ἐν ἐπισήμῳ τελετῇ εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακόπουλον ὑπὸ τοῦ Πρεσβευτοῦ τοῦ Καναδᾶ κ. MacDermot.

Ἀπὸ τὴν τελετὴν τῆς παραδόσεως τοῦ Νοσοκομείου Ἀργοστολίου. Εἰς τὴν φωτογραφίαν ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακόπουλος (δεξιὰ) προσφέρει εἰς τὸν κ. Sandstrom Πρόεδρον Λίγκ, τὸ πλῆγμα εὐγνωμοσύνης ἐπὶ ἀγνῶστῳ πλάκῳ. From the ceremony of the delivery of the Hospital of Argostoli to the Greek Red Cross. In the photo the President G. R. C. Mr. C. Georgacopoulos presenting Mr. Emil Sandstrom President of League and Swedish R.C. with the decree of gratitude on a silver plate.

Πολλοὶ ἐπίσης δωρεαὶ ἰδιωτῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀπεστάλησαν εἰς τὸν Ε.Ε.Σ. διὰ τοὺς σεισμοπαθεῖς.

Ἐπίσης ταξιδεύοντες περιηγηταὶ συγκινηθέντες ἐκ τῆς θέας τῆς κατεστραμμένης Νήσου προσέφεραν τὰ ἀκόλουθα ποσά: Δρχ. 420, Λίρας 1, Γαλλικὰ Φράγκα 4.000, Ἰταλικὰς Λιρέτας 3.000, τὰ ὅποια κατετέθησαν εἰς τὸν Ε.Ε.Σ.

ΑΦΙΕΙΣ ΕΙΣ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥ κ. ΣΑΝΣΤΡΟΜ

Κατὰ τὸν μῆνα Ἰούλιον ἔφθασεν εἰς Ἀθήνας, ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἐρυθρῶν Σταυρῶν κ. Ἐμ. Σάνστρομ προκειμένου νὰ παραλάβῃ ἔτοιμον καὶ παραδῶσῃ εἰς τὸν Ε.Ε.Σ. τὸ Νοσοκομεῖον τοῦ Ἀργοστολίου, δωρεὰ τοῦ Σουηδικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Κατὰ τὴν γενομένην ἐκεῖ τὴν 10ην Ἰουλίου τελετὴν ὁ Πρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Κ. Γεωργακόπουλος ἀπένειμεν εἰς τὸν κ. Σάνστρομ ἀργυρᾶν πλάκα, ἐπὶ τῇ ὁποίᾳ ἀνεγράφη ψήφισμα τῆς Διοικήσεως τοῦ Ε.Ε.Σ., ἐκφράζοντος τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν Ἑλλήνων.

ΤΕΛΕΤΗ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ κ. DODDS

Τὴν 16ην Αὐγούστου ἀφίκετο εἰς Ἀθήνας ὁ Καναδὸς φιλέλληνας κ. Dodds.

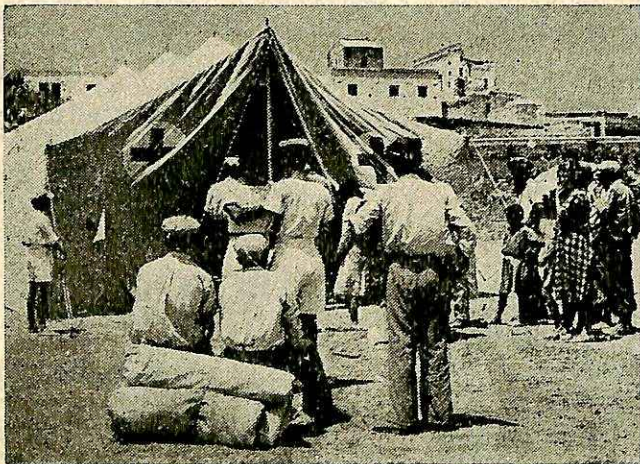
Εἰς τὸ ἀεροδρόμιον τὸν ὑπεδέχθησαν ἐκ μέρους τοῦ Ε.Ε.Σ. ὁ Προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος αὐτοῦ κ. Ἡλ. Καντάς, ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς κ. Γ. Μίνδλερ

Ἀπὸ τὴν τελετὴν παραδόσεως 108 σκηνῶν, δωρεὰ τοῦ Καναδικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν, διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν σεισμοπαθῶν τῆς Σαντορίνης. Εἰς τὴν φωτογραφίαν ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ κ. Κ. Γεωργακόπουλος (δεξιὸς ἐξ ἀριστερῶν) μὲ τὸν Πρεσβευτὴν τοῦ Καναδᾶ κ. MacDermot (τρίτος ἐκ δεξιῶν) καὶ τὸν Σύμβουλον τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Γεωργακόπουλον (πρῶτος ἐκ δεξιῶν) πρὸ τοῦ ἀεροσκάφους, τὸ ὁποῖον μετέφερε ἐκ Καναδᾶ τὰ πλῆγμα αὐτὰ ἐφ' ὅμοια διὰ τὴν περιθάλψιν τῶν σεισμοπαθῶν. From the ceremony of the delivery of 108 tents donated by the Canadian Red Cross for the earthquake stricken in Santorini and transported on a military airplane of C.A.F. In the photo President Greek Red Cross Mr. C. Georgacopoulos (second from left) H. E. the Canadian Ambassador Mr. T. W. L. MacDermot (third from right) and G.R.C. Advisor Yalistras (extreme right).

και ομάδες Έθελοντών Άδελφών και Σαμαρειτών. Ο κ. Dodds κατά την ελπιόδημον εις Αθήνας παραμονήν του επεσκέφθη τὰ διάφορα Ίδρύματα και Ύπηρεσίαι του Ε.Ε.Σ. και παρέστη εις την πρὸς τιμήν του οργανωθεῖσαν τὴν μεσημβρίαν τῆς 17ης Αὐγούστου, εις τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῶν τελετῶν τοῦ Ε.Ε.Σ., ἐπίσημον τελετὴν.

Κατ' αὐτὴν παρέστησαν, πλὴν τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ε.Ε.Σ. και τῶν Συμβουλίων τῶν Προσκόπων και τῶν Ἑλληνίδων Ὁδηγῶν, ἀρκετοὶ ἐπίσημοι, ὁ πρῶτος Γραμματεὺς τῆς Καναδικῆς Πρεσβείας κ. Georges K. Grande και πολλὰ μέλη τῆς Ἀθηναϊκῆς Κοινωνίας. Ἐν ἀρχῇ ἔλαβεν τὸν λόγον ὁ προεδρεύων Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Καντᾶς, ὅστις ἐξήρει τὴν προσωπικότητα τοῦ κ. Dodds και τὴν ἐξαιρετικὴν δράσιν τοῦ τιμωμένου τούτου φιλέλληνος κατὰ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς, ὅτε οὗτος μετ' ἄλλους ἀνθρωπιστὰς τῆς μακρυνῆς και εὐγενοῦς χώρας του ἱδρυσαν τὴν Ἑλληνικὴν Πολεμικὴν Περίθαλψιν τοῦ Καναδά, ἡ ὁποία συνέλεξε ἑκατομμύρια δολλαρίων, διὰ τῶν ὁποίων ἀπεστάλησαν τρόφιμα εις τὴν δεινῶς δοκιμαζομένην τότε Ἑλλάδα και σπουδαίως συνέβαλε εις τὴν ἐπιβίωσιν

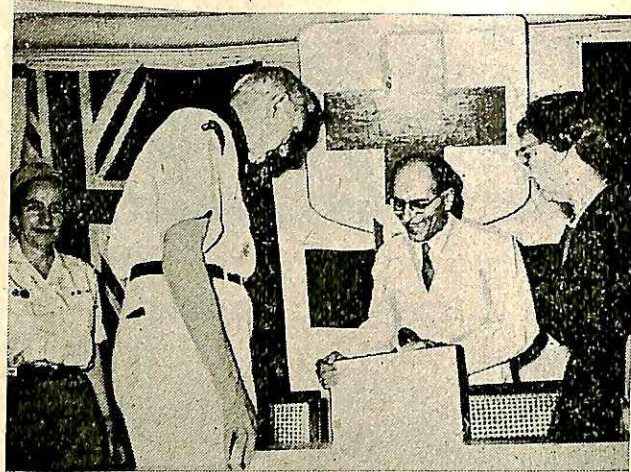
Κλιμάκιον Ε.Ε.Σ. εἰς Σαντορίνην παρέχει βοήθειαν εἰς τοὺς σεισμοπλήκτους. G.R.C. Echelon in Santorini offering aid to the earthquake stricken.

τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, εἰς πείσμα τῶν ἐφευρετῶν τῆς «γενοκτονίας».

Χαρακτηριστικῶς ὁ κ. Καντᾶς, διὰ νὰ καταδείξῃ τὰ φιλελληνικὰ αἰσθήματα τοῦ Καναδικοῦ λαοῦ, ἀνέφερε τὸ ἐπεισόδιον, κατὰ τὸ ὁποῖον, ὅταν τὰ ὑπὸ τὸν κ. Dodds μέλη τῆς Περιθάλψεως ἐπεσκέφθησαν μίαν τυφλὴν Καναδὴν και τῆς ἐξήτησαν συνδρομὴν διὰ τοὺς πάσχοντας Ἑλληνας ἥνοιξε αὕτη τὰ ντοულάπια της λέγουσα «πάρετε ὅ, τι θέλετε διὰ τὸν λαὸν τῆς Ἑλλάδος, τὸν μόνον φίλον τῆς Βρεττανικῆς Αὐτοκρατορίας κατὰ τὴν ὥραν τῆς κρίσεως. Ὁ λαὸς τῆς Ἑλλάδος ἀξίζει τὰ πάντα, ἀπὸ καταβολῆς κόσμου μάχεται διὰ τὴν ἐλευθερίαν».

Μετὰ τὸ πέρας τοῦ λόγου του ὁ κ. Καντᾶς προσέφερεν εἰς τὸν κ. Dodds ἀργυρᾶν πλάκα, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀναγράφεται, εἰς ἀρχαίαν Ἑλληνικὴν, τὸ ψήφισμα εὐγνωμοσύνης τοῦ Ε.Ε.Σ. και ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἀκολουθῶς ὠμίλησαν δι' ὀλίγων ἐξάραντες τὸ

Ἀπὸ τὴν ἐσθὴν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τελετῶν τοῦ Ε.Ε.Σ. πρὸς τιμὴν τοῦ κ. Dodds. Εἰς τὴν φωτογραφίαν ἐκ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερά, ἡ Ὑπουργὸς τῆς Προνοίας κα. Λίνα Τσαλδάρη, ὁ Ἀντιπρόεδρος τοῦ Ε.Ε.Σ. κ. Ἡλ. Καντᾶς προσφέρων τὸ ψήφισμα εὐγνωμοσύνης ἐπὶ ἀργυρᾶν πλάκῃ εἰς τὸν κ. Dodds, ὁ κ. Dodds και ἡ κα. Τσιμπούκη, Πρόεδρος τοῦ Σώματος Ἑλληνίδων Ὁδηγῶν.

From the ceremony organised at the G. R. C. Hall in honour of Mr. Dodds. In the photo from right to left H.E. the Minister of Social Welfare Mrs. Lina Tsaladari, the Vice president G. R. C. Mr. E. Kantas presenting Mr. Dodds with the decree of gratitude on a silver plate, Mr. Dodds and Mrs. Tsimbouki President of the Administrative Board of Girlguides.

ἔργον τοῦ κ. Dodds ὁ Πρόεδρος τοῦ Σώματος Ἑλλήνων Προσκόπων κ. Σοφιανός, ὅστις τῷ προσέφερε ἀργυροῦν χαρτοκόπτην και μετ' αὐτὸν ἡ κυρία Τσιμπούκη Πρόεδρος τοῦ Σώματος Ἑλληνίδων Ὁδηγῶν, ἡ ὁποία τῷ προσέφερεν ἀργυροῦν τεφροδοχεῖον.

Πρὸς τοὺς ὁμιλητὰς, δακρύων ἀπὸ συγκίνησιν, ἀπήντησε ὁ κ. Dodds, τονίσας τὰ φιλικὰ αἰσθήματα τῶν Καναδῶν διὰ τοὺς Ἑλληνας.

Ἡ τελετὴ ἔληξε μετὰ τὴν προβολὴν ταινίας ἀπὸ τὴν ἐδῶ ἀφίξιν και διανομὴν 10.000 τόνων ἀλεύρων, δωρεᾶς τοῦ Καναδικοῦ λαοῦ.

ΤΟ ΘΑΥΜΑ ΤΗΣ 28ΗΣ ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ

(Συνέχεια ἀπὸ σελ. 2)

ὀπλων του και τὴν τιμὴ τῆς Πατρίδος, ἀλλὰ δὲν θὰ μποροῦσε παρὰ τελικὰ νὰ ὑποκύψῃ κατ' ἀνάγκην μπροστὰ στὶς ἀνώτερες ὕλικές δυνάμεις. Καὶ θὰ ἐκέρδιζε μὲν τὴ δόξα, ἀλλὰ θὰ ἔχανε τὴ μάχην και τὴ νίκη.

Αὕτη ἦταν ἡ γενικὴ ἐντύπωσις τὶς πρῶτες ἐκεῖνες δραματικὲς και κρίσιμες στιγμές. Καὶ ἦταν φυσικὸ και ἀνθρώπινο ἀπὸ τὴν ἐντύπωσιν αὐτὴν ν' ἀναπηδήσῃ αὐτόματα και ἀνεμπόδιστα, ἀν' ὅχι ὁ φόβος, τοῦλάχιστον ἡ ἀμφιβολία, ὁ δισταγμός, ἡ ἐπιφυλακτικότητα.

Καὶ ὅμως, γιατί τάχα ἡ χαρούμενη αὕτη ἐξόρμησις τῶν νέων, πού, βγαίνοντας ἀγούροξυπνημένοι ἀπὸ τὰ σπῆτια τους, τρέχουν — χωρὶς ἀκόμη νὰ κληθοῦν ἀπὸ τὸ Κράτος — με θούρια και με τραγούδια στοὺς δρόμους, γιὰ νὰ συμμετάσχουν στὸν ἀγῶνα. Γιατί αὐτὰ τὰ παιδιὰ — αὐτὰ τὰ παιδάκια τῶν δέκα και τῶν δώδεκα χρόνων — ξεκολλοῦν, ξεπετοῦν μᾶλλον ἀπὸ τὶς ἀγκάλες τῶν μητέρων τους και με πρόσωπα, πού πῆραν κίολας τὴν ἐκφρασί τῆς ἀνδροπρέπειας και τῆς παλληκαριᾶς, βιάζονται νὰ βροῦν τρόπους νὰ προσφέρουν και αὐτὰ τὶς ἔστω και βοηθητικὲς ὑπηρεσίες τους; Γιατί αὐτὲς οἱ μανάδες στὰ παράθυρα

(Συνέχεια εἰς σελ. 18)

Ὁ Θρίαμβος ἐνὸς Βυζαντινῆς Αὐτοκράτορος

Γ. Τ. ΚΟΛΙΑ Καθηγ. Πανεπιστημίου

ἐνῶ δύο βόστρυχοι δεξιὰ και ἀριστερὰ ἐκρέμαντο δηλωτικοὶ τῆς εὐγενοῦς ἐκείνου καταγωγῆς. Ὁ αὐχὴν του ἦτο παχὺς και ἰσχυρὸς, τὸ στέρνον του εὐρύ, ὅλη του δὲ γενικῶς ἡ σωματικὴ διάπλασις ἀρτία. Ἦτο σκυθρωπὸς και ἐνέπνεε διὰ μόνης τῆς ἐμφανισέως του τὸν τρόμον. Διὰ νὰ ἔχωμεν ὅμως πλήρη τὴν εἰκόνα τοῦ βαρβάρου ἐκείνου πρέπει ν' ἀναφέρωμεν, ὅτι ἐφόρει εἰς τὰ δυὸ του αὐτιά σκουλαρίκια στολισμένα τὸ καθένα με μαργαριτάρη, ὅτι ἡ ἐνδυμασία του ἦτο λευκὴ χωρὶς νὰ διαφέρῃ ἀπὸ τὴν ἐνδυμασίαν τῶν ἄλλων Ρώσων εἰμὴ κατὰ τὴν καθαριότητα. Αὐτὸν, λοιπόν, τὸν τρομερὸν Ρώσσον κατενίκησεν ὁ αὐτοκράτωρ Τσιμισκῆς. Ὁ αὐτοκράτωρ μετὰ τὸ λευκὸ δέρμα, μετὰ τὰ ξανθὰ και ἀραιὰ μαλλιά, μετὰ τὰ γεμάτα ἀνδρισμὸν καὶ χαρούμενα μάτια, μετὰ τὰ ἀραιὰ και κοκκινωπὰ γένεια, μετὰ τὴν λεπτὴν και κανονικὴν μύτην, μετὰ τὸ φαρδὺ στήθος και τὶς καλοδεμένες πλάτες, μετὰ τὸ μᾶλλον μικρὸν ἀνάστημα, μετὰ τὰ χαλύβδινα χέρια, μετὰ τὴν γενναίαν ψυχὴν, ἡ ὁποία δὲν ἐγνώριζε τὴν λέξιν φόβος. Ἐπερέβαλλε τοὺς συγχρόνους του εἰς τὸ ἄλμα, εἰς τὴν σφαῖραν, εἰς τὸ ἀκόντιον, εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ τόξου.

Οἱ Ρῶσσοι εἶχαν εἰσβάλει εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν. Εἶχαν σκεφθῇ μάλιστα νὰ ἐγκατασταθοῦν μονίμως εἰς τὴν περιοχὴν τῆς σημερινῆς Βουλγαρίας, ἡ ὁποία ναι μὲν τότε δὲν ἀνῆκεν εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἐνδιέφερεν ὅμως ταύτην πολὺ. Ἐναντίον, λοιπόν, αὐτῶν ἐξεστράτευσεν ὁ Τσιμισκῆς. Καὶ εἰς ἄλλας μὲν μάχας ὁ αὐτοκράτωρ κατενίκησε τὸν Σφενδοσλάβον, ὀριστικῶς ὅμως και ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν μάχην τοῦ Δορυστόλου. Τὸ δὲ Δορυστόλον εἶναι ἡ σημερινὴ πόλις τῆς Βουλγαρίας Σιλίστρια. Ὁ Ρῶσσος ἡγεμὼν ἡμαγκάσθη νὰ ζητήσῃ εἰρήνην και νὰ φύγῃ εἰς τὴν πατρίδα του. Ἡ νίκη ἐκείνη εἶχε ὡς ἀποτέλεσμα ὅχι μόνον τὴν ἐκδίωξιν τῶν Ρώσων, ἀλλὰ και τὴν

ὑποταγὴν τῆς Βουλγαρίας εἰς τὴν αὐτοκρατορίαν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τοῦτο δὲ διότι οἱ Βούλγαροι ἐσπευσαν νὰ ταχθοῦν εἰς τὸ πλευρὸν τῶν Ρώσων ἐναντίον τῆς αὐτοκρατορίας. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ Τσιμισκῆ ἦτο τεραστία, πολὺ περισσότερον, ἢ ἐάν κανεὶς λάβῃ ὑπ' ὄψιν του τοὺς κινδύνους και τὰς καταστροφάς, τὰς ὁποίας οἱ Ἕλληνες μέχρι πρὸ ὀλίγων δεκαετηρίδων εἶχον γνωρίσει ἐκ μέρους τῶν Βουλγάρων. Ὑστερα ἀπὸ σκληροῦς ἀγῶνας τεσσάρων μηνῶν ὁ Τσιμισκῆς, κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ ἔτους 972, νικητῆς και τροπαιοῦχος ἔλαβε τὴν ἐγούσαν εἰς τὴν πρωτεύουσιν.

Ἀπὸ πολλῶν δεκαετηρίδων οἱ Ἕλληνες δὲν εἶχαν γνωρίσει καμμίαν στρατιωτικὴν ἐπιτυχίαν κατὰ τὴν περιοχὴν ἐκείνην τῶν συνόρων, τούναντίον μάλιστα πάμπολλα εἶχαν ὑποστῇ ἐκ μέρους τῶν Βουλγάρων. Εὐλογος, λοιπόν, ἦτο ἡ μεγάλη ἀπήχισις τῆς νίκης ἐκείνης και φυσικὴ ἡ σκέψις πανηγυρισμοῦ τῆς ἐπιτυχίας. Ἡ μεγάλη εἰδήσις συνεκίνησε τὸν λαὸν και τοὺς ἀρχοντας τῆς πρωτεύουσιν. Ὅλοι ἐσκέφθησαν νὰ τιμήσουν τὸν νικητὴν αὐτοκράτορα διὰ τῆς ὁργανώσεως μεγαλοπρεποῦς ὑποδοχῆς σύμφωνα μετὰ τὰς παραδόσεις τῆς αὐτοκρατορίας. Καὶ πράγματι ὁ ἐπαρχὸς Πόλεως, θὰ ἔλεγαμεν σήμερα ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν, διέταξε νὰ ἀρχίσουν αἱ προετοιμασίαι τῆς θριαμβευτικῆς εἰσόδου τοῦ αὐτοκράτορος εἰς τὴν πρωτεύουσιν. Διέταξε δηλ. νὰ διακοσμηθοῦν αἱ ὁδοί, διὰ τῶν ὁποίων θὰ διήρχετο ἡ πομπή, και ἀκριβῶς ἡ ὁδὸς ἡ Μέση λεγομένη, ἡ ὁποία ἤρχιζε

(Συνέχεια εἰς σελ. 21)

ΛΟΓΙΑ ΣΟΦΩΝ

Νὰ φοβῆσαι τοὺς θεοὺς,
τοὺς γονεῖς νὰ τιμᾶς, τοὺς
φίλους νὰ σέβουσαι και νὰ
πείθεσαι εἰς τοὺς νόμους.

ΜΟΡΦΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Ο ΟΝΗΣΙΛΟΣ

Ε. Π. ΦΩΤΙΑΔΟΥ, Διευθυν-
τού της Έθνικης Βιβλιοθήκης

Η σπουδαιότερα σελίς της αρχαίας μας ιστορίας είναι, χωρίς αμφιβολία, τα Μηδικά. Άλλα διδασκόμεθα κυρίως τα Μηδικά της μητροπολιτικής Ελλάδος, εις τα οποία αρχηγούνται αἱ δύο μεγάλοι πόλεις, πού ἐθεμελίωσαν κατά πρώτον λόγον τὸν πολιτισμόν: αἱ Ἀθηναίαι καὶ ἡ Σπάρτη. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ ἄλλα Μηδικά, ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι περιοχαί, ὅπου Ἕλληνες ἐπολέμησαν ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς καὶ πολιτικῆς ἐλευθερίας των, ὑπὲρ δηλαδὴ τῶν δύο αὐτῶν μορφῶν ἐλευθερίας, πού ἀνεκάλυψαν οἱ πρόγονοί μας. Εἶναι λ.χ. τὰ Μηδικά τῆς Ἀσιατικῆς Ἑλλάδος, τὰ Μηδικά τῆς Σάμου μετὰ τὸν ἔνδοξον ἡγεμόνα της, τὸν Πολυκράτη, τὰ Μηδικά τῆς καὶ σήμερον ἁλυσιδέτου Κύπρου.

Οἱ Κύπριοι εἶχαν ὑποκύψει εἰς τὴν περσικὴν δύναμιν τοῦ Κύρου τοῦ Μεγάλου, πού εἶναι ὁ δημιουργὸς τῆς περσικῆς αὐτοκρατορίας. Ἀλλὰ περιμένουν τὴν κατάλληλον στιγμήν τῆς ἐπαναστάσεως. Καὶ ἔτσι, ὅταν μάθουν ὅτι οἱ Ἕλληνες τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐξηγέρθησαν καὶ, μετὰ τὴν βοήθειαν τῶν Ἀθηναίων, ἔκασαν τὰς Σάρδεες τῷ 502 πρὸ Χριστοῦ, τὸσον θὰ ἠλεκτρισθοῦν οἱ Κύπριοι, ὥστε ἀμέσως ὅλοι σχεδὸν θὰ ἐπαναστατήσουν κατὰ τῶν Περσῶν.

Καὶ ἀρχηγὸς των θὰ εἶναι ὁ Ὀνήσιλος.

Ὁ Ὀνήσιλος ἦτο υἱός, ἐγγονὸς καὶ ἀδελφὸς βασιλέων τῆς Κύπρου. Πολλὰς φορές, πρὸ τῆς πυρπολήσεως τῶν Σάρδεων, παρεκίνει τὸν μεγαλύτερον ἀδελφόν του Γόργον, βασιλέα τῆς κυπριακῆς Σαλαμῖνος, νὰ ἀποστατήσῃ ἐναντίον τῶν Περσῶν. Τίποτε ὅμως δὲν κατάρθωνεν. Ἀλλ' ὅταν μάθῃ τὴν ἐπανάστασιν τῶν Ἰώνων, θὰ καταβάλῃ μίαν ἀκόμη, ματαίαν, προσπάθειαν, θὰ ἀναγκασθῇ νὰ ἀπομακρύνῃ τὸν ἀδελφόν του ἀπὸ τῆς ἐξουσίας καὶ θὰ γίνῃ αὐτὸς βασιλεὺς τῆς Σαλαμῖνος. Καὶ κατορθώνει νὰ ἐξεγείρῃ καὶ τοὺς βασιλεῖς ὅλων τῶν ἄλλων κυπριακῶν πόλεων, πλὴν τῶν Ἀμαθουσίων, τοὺς ὁποίους πολιορκεῖ.

Στρατὸν πολὺν καὶ στόλον φοινικικὸν πέμπουν οἱ Πέρσαι ἐναντίον τοῦ Ὀνήσιλου, τὸν ὁποῖον ἐνισχύουν οἱ Ἰῶνες. Ἡ σύγκρουσις ὑπῆρξε φοβερά: Ἀλλ' ὁ βασιλεὺς τοῦ Κουρίου ἐπρόδωσε τὸν ἀγῶνα καὶ οἱ Κύπριοι μετὰ τοὺς συμμάχους των Ἰῶνας χάνουν τὴν μάχην. Πίπτουν πολλοί. Πίπτει ὁ βασιλεὺς τῶν Σολέων Ἀριστοκύπρος, ὁ υἱὸς τοῦ περιφήμου Φιλοκύπρου, τὸν ὁποῖον ὁ Σόλων ὁ Ἀθηναῖος ἔτιμα περισσότερο ἀπὸ ὅλους τοὺς βασιλεῖς,

πού εἶχε γνωρίσει. Πίπτει καὶ ὁ Ὀνήσιλος. Καὶ οἱ Ἀμαθούσιοι, ἔξω φρενῶν διότι τοὺς εἶχε πολιορκήσει, κόπτουν τὴν κεφαλὴν του, τὴν φέρουν εἰς τὴν Ἀμαθούντα καὶ τὴν κρεμοῦν εἰς τὰς πύλας τῆς πόλεως. Ἐκεῖ ἕνα σμήνος ἀπὸ μελίσσας γεμίζει τὸ ἐσωτερικὸν τῆς κεφαλῆς μετὰ κερὶ. Καί, κατάπληκτοι οἱ Ἀμαθούσιοι, ἐρωτοῦν σχετικῶς τὸ μαντεῖον, τὸ ὁποῖον συμβουλεύει νὰ θάψουν τὴν κεφαλὴν καὶ νὰ θυσιάζουσιν κάθε ἔτος εἰς τὸν Ὀνήσιλον ὥς εἰς ἡρῶα.

Καὶ εἶχε δίκαιον τὸ μαντεῖον. Διότι ὁ Ὀνήσιλος πράγματι ἀνῆκεν εἰς τοὺς ἡρώας, ὅπως ὠνόμαζαν οἱ Ἕλληνες τοὺς μεγάλους ἐργάτας τῆς πατρίδος καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, οἱ ὁποῖοι ὑπερέβαιναν τὰ ἀνθρώπινα ὅρια καὶ προσήγγιζαν τοὺς θεοὺς. Πολὺ πρὸ τοῦ Μιλιτιάδου καὶ τοῦ Θεμιστοκλέους εἶχε ὁδηγήσει τὴν ἐλευθερίαν ἐναντίον τῆς δουλείας.

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗ

ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

Ὁνειρά φτερωμένα, νιάτα,
τὴν ἀξετίμητην ἀρετὴν σας
γιὰ τὴν Πατρίδα στὴν ὁρμὴ σας,
κρατήσεται τὴν φυλαχτό.

Τίποτε ἄλλο ἀπ' τὴν Πατρίδα!
Δόξα καμμιὰ ἄλλη σὰν καὶ δαύτη,
φωτιὰ ἱερὴ στὰ σπλάχνα ἀνάφτει,
χτυπᾷ σὰν τὸ σφυρὶ ἡ καρδιά,

Τὴν ὥρα, πὺν τὰ νιάτα ἀστράφτουν
στὴ μάχῃ ἀπάνω ἀντρεωμένα
κι εἶναι ἡ Ἑλλάδα στοῦ καθένα
τὰ μάτια, δλόφωτη, μπροστὰ.

ΔΩΣΤΕ ΛΙΓΟ ΑΙΜΑ

Στὸν πόλεμο τοῦ 1940-41 χρειάσθηκαν 2.600 φιάλες αἷμα. Ἄλλοι τόσοι ὑπερασπίζονται τῆς τιμῆς τῆς Ἑλλάδος σάβηκαν ἀπὸ τὸν θάνατο. Τοὺς ἔσωσαν ἐκεῖνοι, πὺν στὰ μετόπισθεν ἔδιδαν κι αὐτοὶ τὸ αἷμα τους.

Ἀλλὰ καὶ στὴν εἰρηνικὴ περίοδο ἡ ἀνάγκη τοῦ αἵματος δὲν εἶναι μικρότερη. Δίνοντας λίγο αἷμα δίνουμε τὴ δυνατότητα στὸν συνάνθρωπό μας νὰ σωθῇ ἀπὸ τὸν θάνατο.

Κανένα κίνδυνον δὲν διατρέχει ἡ ὑγεία σας οὔτε πρόκειται νὰ πονέσετε δίνοντας ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν λίγο αἷμα.

Ἡ αἱμοδοσία δὲν διαρκεῖ παρὰ ὀλίγα λεπτά. Τὸ αἷμα, πὺν ἐδώσατε, ἀναπληρώνεται ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν ὁργανισμό σας μέσα σὲ 30 λεπτά.

Ὑπηρεσία Αἱμοδοσίας Ε.Ε.Σ.

Ε.Ε.Ν. μαθηταὶ Σχολείων Χαλκίδος μοιράζουν προπαγανδιστικὰ ἔντυπα διὰ τὴν αἱμοδοσίαν

Juniors of Chalkis distributing pamphlets for Blood transfusion propaganda

Στὶς πολυάνθρωπες καὶ πολυθύρβες πολιτείες ἡ ζωὴ κυλάει μηχανικὰ μετὰ τὴν πυξίδα τῆς συνειδήσεως ἔξω ἀπὸ τὸν κανονικὸ δρόμο. Ὅλα ἀντιμετωπίζονται μετὰ πολλὴν ἐλαφρότητα καὶ ἐρμηνεύονται ἐπιφανειακὰ καὶ ἀνεύθυνα. Κατὰ κανόνα ἐκεῖ ξεχειλίζουν τὰ εὐτελῆ πάθη· δίνει καὶ παίρνει ἡ συναλλαγή, λατρεύεται ὁ χρυσοῦς μόσχος, ὀργιάζει ἡ διαφθορά, ἀπουσιάζει ἡ ἀρετὴ! Τὸ ὑλοκρατικὸ αὐτὸ παραλήρημα ἡ φθονερὴ διάθεσις ἐτραυματίζουν τὴς ἀγνῆς καὶ διψασμένης γιὰ τὴν ἀλήθεια ψυχῆς. Γι' αὐτὸ μερικοὶ ξεχωριστοὶ ἄνθρωποι μετὰ ἐσώτερη ἐφεσι πρὸς τὸ Θεῖο ἐτράπησαν πρὸς τὸν ἀσκητισμό.

Στὴν ἀρχὴ οἱ ἀναχωρητοὶ αὐτοὶ ἐξοῦσαν κατὰ μόνους. Ἀργότερα συγκρότησαν τὴς λεγόμενες κοινοβιακές μοναχικὲς κοινότητες. Πρόσφορη περὶ αὐτῶν γιὰ τὸν μοναχικὸ βίον ἦταν ἡ Αἴγυπτος. Ἡ γαλήνη καὶ ἡ ἡρεμία τοῦ τοπίου τῆς Αἰγύπτου εἶχαν κάτι τὸ ὑποβλητικόν. Κάτι τὸ ὑπερκόσμιο. Οἱ κάτοικοι τῆς σιωνητῆς χώρας τοῦ Νείλου ἦταν μυστικοπαθεῖς καὶ ὀνειροπόλοι. Ζητοῦσαν τὴ μόνωσι ἀπὸ μίαν ἐνδόμυχη κλίσιν. Ἦταν πολὺ κοντὰ στὴ φύσιν.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς μεγαλειώδεις γυνοὺς τῆς Ἐρήμου, ἀπὸ τοὺς ἐνδοξότερους Αἰγυπτίους ὅλων τῶν ἐποχῶν ἦταν καὶ ὁ μοναχὸς Ἀντώνιος, γέννημα καὶ θρέμμα τῆς Κομᾶς, γειτονικῆς πόλεως τῆς Μέμφιδος Γόνος ἀριστοκρατικῆς καὶ πλουσίας οἰκογενείας. Φλογερὴ ἰδιοσυγκρασία, ὀρμητικὴ φύσις, ἐνθουσιώδης ψυχὴ, μεγάλη καρδιά. Εἶχε κάτι τὸ ἡρωϊκόν, κάτι τὸ ποιητικόν καὶ τὸ γιγάντιον. Ἡ πίστις του δὲ στὸν Ἐσταυρωμένο εἶχε κάτι τὸ πύρινον, τὸ ἀποκλειστικόν.

Ἐνας τέτοιος ἡφαιστειώδης ἄνθρωπος, μετὰ τὴ λάβα στὴς αἰσθήσεις καὶ τὴν ἀκοίμητη ἀνησυχία στὸ αἷμα ξεκίνησε γιὰ τὴν ἔρημον γιὰ νὰ ἀσκητεύσῃ. Παραδόθηκε σὲ μίαν ἀπέραντη μόνωσι καὶ μετὰ πεισματικὸν ἀγῶνα πρὸς τὰ ἀσίγαστα πάθη ἐγένετο ὁ νικητὴς τοῦ ἐπαναστατημένου ἑαυτοῦ του.

Ὑψώθηκεν ἐπάνω ἀπὸ τοὺς Τιτάνες τοῦ Μοναχισμοῦ, τὸν Παχάμιον, τὸν Νεῖλον, τὸν Μακάριον τὸν Ἀμμούν καὶ τὴν ἄλλην πλειάδα τῶν ἀναχωρητῶν καὶ ἀσκητῶν. Ἄκουσε μίαν μέρα τὴν περικοπὴ τοῦ πλοῦσιου νεανίσκου καὶ τόσο σαγευήθηκε, πὺν μοίρασε τὴ μεγάλη πε-

ΜΕΓΑΛΑΙ ΜΟΡΦΑΙ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΣΥΝΗΣ

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

Κ. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ
Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ Μ. Ε.

ριουσία του στοὺς πτωχοὺς καὶ ἀκούθησε κατὰ πόδας τὸν Κύριον. Δὲν ἦταν ὅμως τόσο εὐκόλο. Ἦταν σεισμικὸς τύπος καὶ ἐδονεῖτο ἕως τὰ κατὰβθα ἀπὸ κοχλάζοντα πάθη. Ἀλλὰ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν Χριστόν, ἐνσάρκωτὴ τῆς Θεῆς ἀγνότητος, τὸν ὥπλισε μετὰ ὑπεράνθρωπον δύναμιν.

Εἰκοσι ὀλόκληρα χρόνια ἐπάλασε καὶ ἐσάλευε ἀνάμεσα οὐρανοῦ καὶ Γῆς. Λόφοι ἀπὸ ἄμμο, ἄμμο καυτὴ καὶ ἀπύθμενη, τὸν περιστοιχίζαν. Ἐκινδύνευε ἀπὸ ἀδυσώπητα Σιμούν. Μιὰ φτωχικὴ καλυβίτσα πλεγμένη μετὰ τὰ κλαδιὰ τοῦ φοίνικος ἦταν ἡ φωλιά του στὴν καρδιά τῆς ἐρήμου κάπου ἐκεῖ κοντὰ στὴν Ἐρυθρὰ θάλασσα. Νύχτες ἀπέραντες προσεύχεται ἐκεῖ μέσα. Ἀνθρώπινη λαλιά δὲν ἀκούεται. Ψυχὴ ζωντανὴ ἄλλη δὲν τὸν συντροφεύει. Καμμιὰ ἀνάσα ἐκτὸς ἀπὸ τὴ δική του. Ἐνας ἄλλος θὰ εἶχε τρελλαθῇ. Τὰ ἀγρίμια μόνον τῆς ἐρήμου ταράζουν τὴ σιωπὴ. Συχνὰ σφυρομανεῖ ἔξω ἀπὸ τὸ ἀσκητήριον ὁ σφοδρὸς ἄνεμος. Οἱ σκιῆς τῆς νύχτας δημιουργοῦν τὴν ψευδαίσθησιν τῶν φαντασμάτων. Τὰ ὄρνια ἔκρωζαν πεινασμένα. Ταξιαρχίαι ἀπὸ Σατανάδες λές καὶ ἐτοιμάζοντο νὰ παραβιάσουν τὴν καλαμῆνιαν πόρτα τῆς καλύβας. Ὁ μοναχὸς Ἀντώνιος ἦταν δίχως ἄλλο ἕνας ἅγιος. Ἀλλὰ ἄνθρωπος εἶναι καὶ ὁ ἅ-

γίος. Δὲν τοῦ εἶναι ἀγνωστός ὁ φόβος. Σ' αὐτὸ τὸ πανδαμόνιο γονατίζει κατὰ χάμα στὰ πυρῶμένα μυτερὰ χαλκίδια καὶ προσεύχεται. Ζητάει τὴν παρουσίαν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Κυρίου σ' αὐτὴ τὴν ἀχανὲς ἔρημον. Οἱ ὥρες περνοῦν.

Τὰ γόνατά του εἶναι ματωμένα, ἡ γενειάδα του βρέχεται ἀπὸ τὰ δάκρυα, πὺν αὐλακώνουν τὰ ρυτιδωμένα μάγουλά του, τὰ βαθουλά μάτια του φωσφορίζουν στὸ σκοτάδι. Μὰ κι ἡ καρδιά του εἶναι ματωμένη. Ὁ Σατανᾶς, πὺν παραμονεύει δίπλα του, μέσα του, παντοῦ, τοῦ φυτεύει θολές, πικρές σκέψεις. Μιὰ δηλητηριασμένη οὐμὴ πνίγει τὴν ψυχὴ του. Σκέπτεται, σκέπτεται: Ἐπρεπε νὰ δώσῃ ὅλα τὰ πλοῦτῃ του στοὺς πτωχοὺς, δίχως νὰ κρατήσῃ τίποτε γιὰ τὸν ἑαυτό του; Ὁ ἅγιος πρυνώνει τὴς γονυκλίσεις. Ὁ ἅγιος ὅπως ὁ Σατανᾶς, ψιθυρίζει κλαίοντας. «Πώλησον τὰ ὑπάρχοντά σου καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι, δὲν εἶπεν ὁ Κύριος;». Καὶ οἱ ἄλλοι στὴς πολιτείες τί κάνουν; Δοῦλοὶ τῶν παθῶν Φαρισαῖσμός, καὶ τυχοδιωκτισμός. Ὁ ἕνας κλέβει τὸν ἄλλον. Κυλιοῦνται ὅπως οἱ χοῖροι στὸ βούρκο. Ζοῦν ἔξω ἀπὸ τὴ φύσιν καὶ εἶναι κοπάδι ὀρνέων μετὰ ἀνθρώπινον σχῆμα, πὺν δημιουργοῦν πτώματα, πὺν τρέφονται ἀπὸ πτώματα καὶ εἶναι ὅλοι τοὺς πτώματα. Ὑπηρετοῦν τὸν Σατανᾶ. Ὑποβοηθοῦν τὸ ἔργο του. Ὁχι λοιπόν. Ὅλα εἶναι καλὰ καμῶμένα.

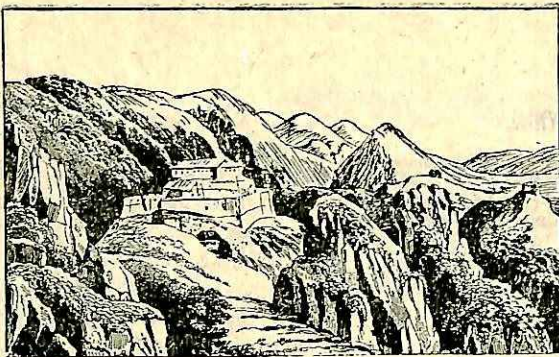
Ὁ ἅγιος σηκώνεται ἔξαφνα ὀρθιος. Ρίχνει μίαν ματιὰ ἀπὸ τὸ καλαμωτὸ παράθυρον πρὸς τὸ στερέωμα. Στὸν καταγάλανον μανδῦα τοῦ Οὐρανοῦ μαρμαίρουν τ' ἄστρα. Ἐκεῖ στὸ ἀπύθμενον καὶ ἀπέραντο ἄχανος πλανιέται τὸ αἰώνιον πνεῦμα τοῦ Θεοῦ. Ἀμέτρητοι ἐκεῖ γαλαξίες, ὄγκοι κόσμων ἀσύλληπτοι, πὺν ἡ Γῆ μπροστὰ τους εἶναι κόκκος ἄμμου, στροβιλίζονται μέσα σὲ καθωρισμένη τροχίαν καὶ κάτω ἀπὸ αὐστηροὺς μηχανικοὺς νόμους δίχως νὰ συγκρούωνται. Τοὺς κόσμους αὐτοὺς στὰ πλάτη τοῦ ἀπείρου ἔσπειρεν ἡ δεξιὰ τοῦ Κυρίου. Τοὺς νόμους αὐτοὺς ἔθεσεν ἡ σοφία του. Συνεπαρμένος ὁ ἐρημίτης φώναξε μετὰ φωνή, πὺν ἀντήχησε χίλιες φορές στὴν ἀπέραντη ἔρημον: «Ὡς θαυμαστὰ τὰ ἔργα σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας»!

Μετὰ τοὺς μαύρους πέπλους τῆς νύχτας ζωσμένος ὁ Σατανᾶς, ὀρθιος ἐ-

(Συνέχεια εἰς σελ. 18)

Ὁ Μέγας Ἀντώνιος στὴν ἔρημον

Αποψις της Κιάφας του Σουλίου

ΓΙΑ ΝΑ ΓΝΩΡΙΣΩΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΣΤΟ ΚΑΚΟΣΟΥΛΙ

Π. Π. ΚΑΛΟΝΑΡΟΥ

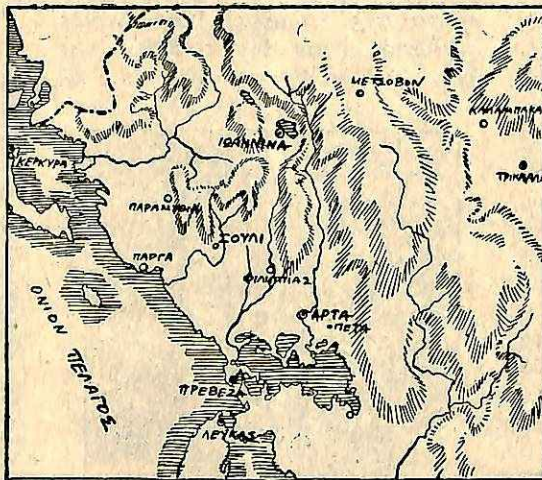
Στο ταξίδι αυτό θα επισκεφθούμε της Ήπειρου τ' αγία χώρα της χώρας αυτής, που ἐγέννησε τους γνωστούς μεγάλους ευεργέτες, τους τόσους λογίους, που ἐτίμησαν τὰ Ἑλληνικά Γράμματα και τους τόσους πατριώτες, που ἐδόξασαν την Ἑλληνική Πατρίδα. Ἀλλὰ δὲν θὰ περιόδεύσουμε μεγάλες πολιτείες και πλούσιους κάμπους. Θὰ περάσουμε βουνὰ ἀγρία και φαράγγια φοβερά, που ἐστάθηκαν, κατὰ τους σκοτεινούς χρόνους της δουλείας του Ἑθνους μας, τὸ λίκνο της Ἑλληνικής Ἐλευθερίας. Θὰ πᾶμε στους ἱερούς ἐκείνους τόπους, που ὕμνησεν ὁ λόρδος Βύρων με τους ἀθάνατους στίχους του:

*Στους Σουλιώτικους Βράχους, σῆς Ήπειρον τὸ χῶμα
ποὺ γενιὰ σιδερένια ὡς τὰ σήμερα εἶναι
Κι ἀπὸ μάνες Δωριδὲς λὲς και βγαίνει ἀκόμα...*

Ἡ περιοχή του Σουλίου βρίσκεται στην Ν. Δ. Ἡπειρο και ἀκριβῶς στὸ σημεῖο ἐκεῖνο, που συναντῶνται τὰ ὅρια τῶν τριῶν Νομῶν Ἰωαννίνων, Θεσπρωτίας και Πρεβέζης. Ἀπλώνεται σὲ μῖαν ἑκτασι 30 περίπου χιλιομέτρων ἐπάνω στὰ βουνὰ του Κაკοσουλίου, που ἀποτελοῦν τὴν Νότιο προέκταση του Τόμαρου.

Ἀνάμεσα στὰ δύσβατα αὐτὰ βουνὰ και τὰ φαράγγια ἀναδεύονται, σὰ φίδια, μικρὰ ποτάμια και χείμαρροι, ὅπως ὁ Σουλιώτικος και ἄλλοι παραπόταμοι, που χύνονται τελικὰ στὸν Ἀχέροντα, τὸ μυθικὸ ποτάμι της Ἀχερουσίας λίμνης, ἡ ὁποία βρίσκεται πρὸς τὰ Ν.Δ. και εἶναι σήμερα ἓνα νοσογόνον τέλμα.

Τὸ Κაკοσοῦλι ἀπέχει ἀπ' τὰ Ἰωάννινα 60 και πλέον χιλιόμετρα, ἀλλὰ τὸ ταξίδι ἀπ' ἐκεῖ εἶναι ἐξαιρετικὰ δύσκολο. Στὰ παλιὰ χρόνια τὸ Σοῦλι ἦταν προσιτὸ μόνον μέσον Πάργας ἢ Παραμυθιάς και ἡ εἰσὸδος ἀνάμεσα στὰ φαράγγια του ἐγένετο ἀπὸ τὴ «Σκάλα» της Τζαβέλλαινας, πέρασμα στενὸ και δύσκολο, ἡ ἀπὸ τὴν Καλογύρα, ἀπ' ὅπου τὸ θέαμα εἶναι γραφικώτατο. Σήμερα, ὅμως, τὸ ταξίδι εἶναι κάπως εὐκολώτερο και γίνεται ἀπὸ τὴν Πρέβεζα με αὐτοκίνητο, ἀπὸ ὅπου ὁ ταξιδιώτης, ἀφοῦ διασχίση 20 χιλιόμετρα, φθάνει

Γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὴν αὐτονομία τους οἱ Σουλιῶτες ἐφρόντισαν νὰ ὀχυρώσουν ὅλη τὴν περιοχή των με πύργους και μικρὰ κάστρα, ἀκόμη και τὰ σπιτία τους ἦταν ὀχυρωμένα. Ἀργότερα κατέφυγαν ἐκεῖ και πολλοὶ ἄλλοι Ἕλληνες της Ήπειρου, και ἱδρυσαν ἄλλα ἑπτὰ χωριά γύρω, τὸ λεγόμενο «Ἑπταχώρι». Ἔτσι ἡ Συμ- (Συνέχεια εἰς σελ. 18)

στὸ Καναλάκι και ἀπ' ἐκεῖ ἀρχίζει ἡ πεζοπορία ἡ τὸ ταξίδι με ζῶα.

Ἀπὸ τὸ Καναλάκι ὁ ταξιδιώτης, ἀνηφορίζοντας ἀνάμεσα σὲ μονοπάτια δύσβατα και σὲ φαράγγια με σχισμὲς και γκρεμούς, που προκαλοῦν τὸν τρόμο, προχωρεῖ πρὸς τὰ Β. Α. σὴν περιοχή του Κაკοσουλίου, χωρὶς νὰ συναντᾷ ψυχὴ ζωντανὴ ἀνθρώπου. Μόνον ἐρείπια βρίσκονται ἐκεῖ, ἡ συνοικισμοί, που ἔχουν ἐρημωθῇ ἀπὸ χρόνια πολλὰ και που κανένας δὲν γνωρίζει πιά τὰ ὀνόματά τους. Ἡ περιοχή εἶναι δασώδης, με θάμνους πυκνοὺς ἀπὸ πουρνάρια, ἀλλὰ ἐντελὼς ἐρημη ἀπὸ ἀνθρώπους και ζῶα. Ὡρες μπορεῖς νὰ πεζοπορήσῃς και μόνον πουλιὰ πετούμενα, κόρακες, γεράκια ἢ και ἀετοὺς θὰ ἀντικρύσῃς νὰ πετοῦν ψηλά.

Ὅλο τὸ Κაკοσοῦλι εἶναι σήμερα ἐρημωμένο και μόνον ἡ Σαμονίβα ἀπ' τὰ ἀρχικὰ τέσσερα χωριά του Σουλίου κατοικεῖται ἀκόμη. Ἀνήκει σὴν Ἐπαρχία Παραμυθιάς του Νομοῦ Θεσπρωτίας (κάτοικοι 190), ἐνῶ ἡ ὑπόλοιπη περιοχή του Κაკοσουλίου ἀνήκει στὸν Νομὸ Ἰωαννίνων. Πιὸ πέρα εἶναι τὰ ἐρείπια της Κιάφας, που ἦταν και αὐτὴ τὸ δεύτερο χωριό, ὕστερα ὁ Ἀβαρικός και τέλος στὸ βορειότερο μέρος τὸ Σοῦλι, που εἶναι κι αὐτὸ ἐρημο σήμερα. Στὴν Κιάφα σώζονται ἀκόμη σχεδὸν ἀκέραια τὰ ἐρείπια του παλιοῦ κάστρου τῶν Σουλιωτῶν.

Στὸ Κοῦγκι, που εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ βουνὰ του Κაკοσουλίου, σώζονται ἐπίσης τὰ ἐρείπια της Ἀγίας Παρασκευῆς, ὅπου ὁ καλόγηρος Σαμουήλ, τὸν Δεκέμβριο τοῦ 1803, γιὰ νὰ μὴν παραδοθῇ στοὺς Τουρκαλβανούς του Ἀλῆ Πασσᾶ, ἐβόλε φωτιά στὰ μπαρουτοβάρελα και ἀνετινάχθη στὸν ἀέρα μαζί με ἄλλους τέσσερες συντρόφους του. Ἐπάνω στὸ Κაკοσοῦλι σώζονται και τὰ ἐρείπια τῶν παλιῶν σπιτιῶν του Τζαβέλλα, του Μπότσαρη, του Δράκου και τῶν Δαγκλήδων, που ἦταν τὰ κεφάλια τῶν Σουλιωτῶν κατὰ τους χρόνους της ἀκμῆς.

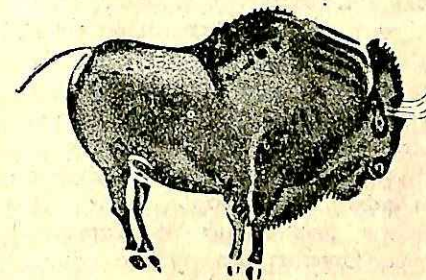
Οἱ πρῶτοι κάτοικοι του Κაკοσουλίου ἦταν νομάδες τσοπάνηδες, που κατέφυγαν στὰ ἀπρόσιτα ἐκεῖνα μέρη ἀπὸ τὴ Βόρειο Ἡπειρο, γιὰ ν' ἀποφύγουν τὴν ἐνοχλήσεις και καταπίσεις τῶν Ὀθωμανῶν. Πρῶτο χωριό, που ἱδρυσαν κατὰ τὸν 16ον αἰῶνα ἦταν τὸ Σοῦλι και κατόπιν ἔγιναν τὰ ἄλλα τρία χωριά, ἡ Κιάφα, ὁ Ἀβαρικός και ἡ Σαμονίβα. Τὰ χωριά αὐτὰ ἀπετέλεσαν τὸ «Τετραχώρι», ἓνα εἶδος αὐτονομου ὁμοσπονδιακῆς Συμπολιτείας με ἀρχηγούς τους Τζαβελλαίους, Μποτσαραίους και Δαγκλήδες.

ΕἰΣ ΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ

ΤΑ ΣΠΗΛΑΙΑ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ

ΝΙΚ. Γ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗ

Ὅλοι μας, και ἰδίως ὅσοι κατοικοῦν σὲ μέρη ὀρεινὰ, λίγο-πολύ ξέρομε τί εἶναι μιὰ σπηλιά! Μιὰ φυσικὴ

Ζωγραφιὰ Βίσσωνος ἀπὸ τὸ σπήλαιο Ἀλταμίρα σὴν Ἰσπανία

κοιλότητα της γῆς, μιὰ τρύπα, ἄλλοτε μικρὴ και ἄλλοτε ἀρκετὰ μεγάλη, ἡ ὁποία τὶς περισσότερες φορές προχωρεῖ ὀριζόντια στὸ ἐσωτερικὸ κάποιου λόφου ἢ κάποιου βουνοῦ.

Τέτοιες φυσικὲς κοιλότητες, τέτοια σπήλαια χρησιμοποιοῦν ἄλλωστε πολλοὶ βοσκοὶ στὰ ὀρεινὰ μέρη της πατρίδος μας γιὰ στάνες ἢ τυροκομεῖα, εἴτε ὁλόκληρο τὸ χρόνο εἴτε ὠρισμένες μονάχα ἐποχές.

Ὡς τυροκομεῖα μάλιστα κρίνονται τὰ σπήλαια καταλλήλιστα, γιὰτι ἔχουν σταθερὴ θερμοκρασία ὅλο τὸ χρόνο και τὸ τυρὶ πῆνεται, ὅπως λένε οἱ βοσκοὶ, καλύτερα και ἀποκτᾷ τὴ γεῦσι, που θέλομε.

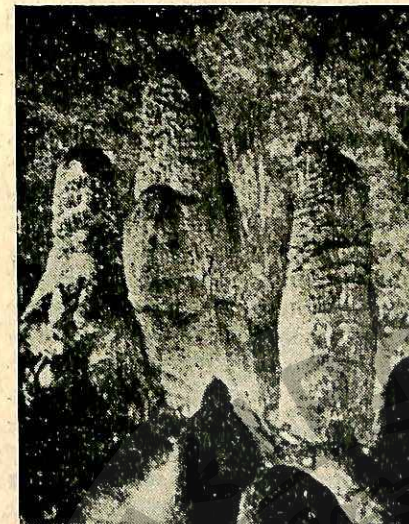
Ὁ σχηματισμὸς του σπηλαίου ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰ πετρώματα της περιοχῆς. Σὲ μέρη, που ὑπάρχουν μάρμαρα, ἀσβεστόπετρες, γῆς, τὸ νερὸ της βροχῆς εἰσχωρεῖ στὸ ἐσωτερικὸ του βουνοῦ, διαλύει σιγά-σιγά τὰ πετρώματα αὐτὰ και ἔτσι με τὸν καιρὸ σχηματίζεται ἡ σπηλιά. Τὸ σπήλαιο σιγά-σιγά μεγαλώνει και παρουσιάζεται τότε σὰν μιὰ φυσικὴ στοὰ ἢ θολωτὴ ὑπόνομος.

Τὰ νερὰ ὅμως ἐξακολουθοῦν νὰ κατεβαίνουν μέσα στὸ σπήλαιο και στὸ πέρασμά τους διαλύουν τὰ πετρώματα, που ἀποτελοῦν τὴν ὀροφὴ του. Ὅταν τὸ νερὸ, που στάζει ἔτσι μέσα στὸ σπήλαιο, ἐξατμισθῇ—και φυσικὰ ἐξατμίζεται—τὰ διαλυμένα συστατικά του στερεοποιοῦνται και ἔτσι σχηματίζονται οἱ σταλακτίτες και οἱ σταλαγιμίτες, που παρουσιάζουν συχνότατα ὠραιότατα σχή-

ματα και φαντασμαγορικὸ θέαμα.

Ὀνομαστὰ σπήλαια στὸν τόπο μας εἶναι τῆς Ἀντιπάρου, που τὸ ἐπισκέπτονται πολλοὶ ξένοι γιὰ νὰ θαυμάσουν τους σταλακτίτες και τους σταλαγιμίτες του, ἓνα ἄλλο σπήλαιο, που ἀνακαλύφθηκε πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια κοντὰ στὰ Ἰωάννινα, τὸ Μέγα Σπήλαιον κοντὰ στὰ Καλάβρυτα, που ἔχει γίνεῖ ἐκκλησία της Παναγίας και Μοναστήρι και πολλὰ ἄλλα μικρότερα σὲ διάφορες περιοχὲς της πατρίδος μας.

Τὰ σπήλαια ὅμως παρουσιάζουν μεγάλο ἐνδιαφέρον και γιὰ τὴν ἐπι-

«Ἡ αὐλὴ τῶν Γιγάντων» ὀνομαστὸ σπήλαιο στὸ Νέο Μεξικὸ της Ἀμερικής

στήμη. Διότι μέσα σ' αὐτὰ κατοικοῦσαν οἱ προϊστορικοὶ ἄνθρωποι. Ἐξερευνώντας λοιπὸν σήμερα τὰ διάφορα σπήλαια οἱ ἐπιστήμονες ἀνακαλύπτουν ζωγραφιές, ἐργαλεῖα και διάφορα ἄλλα ἀντικείμενα, ἀπὸ τὰ ὁποία μαθαίνομε πολλὰ πράγματα γιὰ τὴ ζωὴ τῶν ἀνθρώπων της μακρινῆς ἐκείνης ἐποχῆς.

Τέτοια περίφημα σπήλαια ὑπάρχουν σὴν Ἰσπανία και τὴ Γαλλία, ὀνομαστὰ ἰδίως γιὰ τὶς ζωγραφιές, που βρέθηκαν στὸ ἐσωτερικὸ τους ἐπάνω στοὺς βράχους που ἀποτελοῦν τὰ τοιχώματά τους.

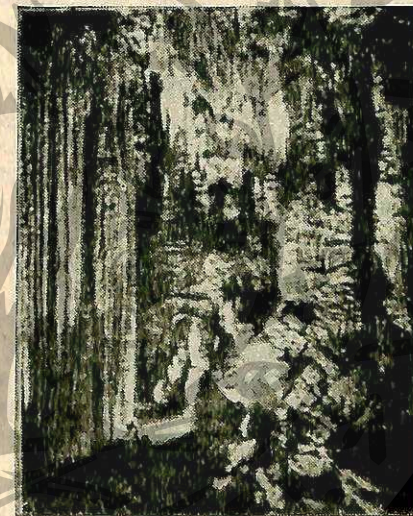
Πρὶν ἀπὸ λίγα χρόνια σὲ μερικὰ σπήλαια της Παλαιστίνης εὐρέθησαν χειρόγραφα βιβλίων της Παλαιᾶς

Διαθήκης, γραμμένα σὴν ἐποχὴ του Χριστοῦ. Οἱ πάπυροι και οἱ μεμβράνες τῶν χειρογράφων αὐτῶν διατηρήθηκαν τόσα χρόνια, γιὰτι τὸ κλίμα της Παλαιστίνης εἶναι πολὺ ξηρὸ και μέσα στὰ σπήλαια ἐκεῖνα δὲν ὑπῆρχε οὔτε ἴχνος ὑγρασίας γιὰ νὰ καταστρέψῃ τὰ πολύτιμα χειρόγραφα.

Μέσα στὰ σπήλαια ἀκόμη ἀνακαλύπτονται ἀπολιθώματα ζώων, που ἡ δὲν ὑπάρχουν σήμερα ἢ δὲν ζοῦν πιά σ' ἐκείνην τὴν περιοχή. Ἔτσι οἱ ἐπιστήμονες βγάζουν συμπεράσματα γιὰ τὸ κλίμα του τόπου, πρὶν ἀπὸ χιλιάδες χρόνια, γιὰ τὰ ζῶα και φυτὰ, που ζοῦσαν σὴν περιοχή, γιὰ τὸν τρόπο της ζωῆς και τὸν πολιτισμὸ τῶν ἀνθρώπων της ἐποχῆς ἐκείνης.

Ἀλλὰ και τὰ ζῶα, που ἐξακολουθοῦν νὰ ζοῦν σήμερα μέσα στὰ σπήλαια, παρουσιάζουν ἐνδιαφέρον. Τὰ περισσότερα εἶδη δὲν ἔχουν μάτια, ἀφοῦ μέσα στὸ πηχτὸ σκοτάδι τῶν σπηλαίων τους εἶναι ἀχρηστα, ἢ ἔχουν σῶμα διαφανές, σὰν νὰ εἶναι γυάλινα.

Ὀνομαστὰ σπήλαια ὑπάρχουν σὲ ὅλες τὶς χώρες της γῆς. Τὰ σχήματα, που παρουσιάζουν οἱ σταλακτίτες και οἱ σταλαγιμίτες εἶναι μεγαλοπρεπέστατα, ἰδίως σὲ ὅσα σπήλαια ἔχουν (Συνέχεια εἰς σελίδα 17)

«Ὁ πέπλος της Ἑλένης» ἄλλο ὀνομαστὸ σπήλαιο σὴν Βιργινία της Ἀμερικής

ΑΠΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΑΝΤΩΝΑΚΗ

Ο Άντωνάκης είναι ένα χαριτωμένο παιδάκι, μόλις όκτώ χρονών. Είναι το πιο αγαπητό παιδί τής γειτονιάς μας. Του άρέσει πολύ το παιχνίδι, μάλιστα και τα μαθήματά του. Όταν έχει καμμιάν άπορία προσπαθεί να την λύση άμέσως.

Μιά μέρα καθώς περνούσα κοντά από το σπίτι του Άντωνη, τον είδα σκυμμένο στη γή και μου φάνηκε πως ήταν τελείως ξεχασμένος. Καλημέρα, Άντωνάκη, του είπα. — Καλημέρα σας, μου άπήντησεν εκείνος με ευγένεια. Έλατε να δήτε τα μυρμήγκια, αν έχετε καιρό. Θα ήθελα να σας ρωτήσω κάτι. Πλησίασα τότε και είδα πραγματικά ένα στρατό όλόκληρο από μυρμήγκια. Κοιτάξετέ τα, μου είπε ο Άντωνης, το καθένα από αυτά κάτι κουβαλάει εις τη φωλιά του. Τι τα χρειάζονται άράγε αυτά τα άχυρα και αυτούς τους σπόρους; Ο Άντωνάκης με κοίταζε με άπορία και περίμενε την άπάντησί μου.

— Έχεις άκούσει ποτέ σου, Άντωνάκη, του είπα, ότι ψηλά στα βουνά υπάρχουν χωριά, που σκεπάζονται τα σπίτια τους το βαρύ χειμώνα με πολλά χιόνια;

— Α! Κατάλαβα, κατάλαβα, είπε γρήγορα ο Άντωνης. Θέλετε να μου πήτε ότι όπως οι άνθρωποι των χωριών αυτών φυλάσσουν από το καλοκαίρι τις τροφές τους, για να περάσουν κλεισμένοι μέσα στα χιόνια το χειμώνα χωρίς να στερηθούν τίποτε, έτσι και τα μυρμήγκια φροντίζουν από τώρα για τις χειμωνιάτικες ώρες.

Θαυμάσια το σκέφτηκες, του είπα τότε και είδα το προσωπάκι του να λάμπη από ίκανοποίησι. Ο Άντωνης όμως έπρεπε να μάθη κι άλλα πράγματα με τη συζήτησι, που άνοιξαμε για τα μυρμήγκια. Γι' αυτό συνέχισα άμέσως. — Έχεις άκούσει ποτέ σου, Άντωνάκη, την παροιμία, που λέγει ότι των φρονίμων τα παιδιά πριν πεινάσουν μαγειρεύουν; — Όχι, δεν την άκουσα αυτή την παροιμία, τί θέλει άράγε να πη; — Θέλει να πη, Άντωνάκη μου, ότι ο άνθρωπος έχει πολλές ανάγκες στη ζωή του και πρέπει νωρίτερα να φροντίζη γι' αυτές, κι όχι την τελευταία στιγμή.

Άκουσε λοιπόν μια μικρή ιστοριούλα: Μιά φορά έπεσε άρρωστος

στο κρεβάτι ένας πτωχός πατέρας. Φώναξαν τότε τον γιατρό. Ο γιατρός σαν είδε τον πατέρα εκείνον, διέταξε ν' αγοράσουν φάρμακα και έφυγε άφίνοντας μια συνταγή.

Κάποιος από το σπίτι έπήγε στο φαρμακείο κρατώντας λίγες δραχμές και τη συνταγή για ν' αγοράση τα φάρμακα, μα γύρισεν άπρακτος πίσω, γιατί τα φάρμακα έστοιχίζαν διακόσιες δραχμές. Όλοι λυπήθηκαν τότε στο φτωχικό εκείνο σπίτι. Το αγοράκι όμως του σπιτιού εκείνου άκουσε το συζήτησι για τα φάρμακα, που χρειαζόταν ο πατέρας του. Έτρεξε λοιπόν γρήγορα-γρήγορα κι έφερε τον πηλινό του κουμπάρα και τον έσπασε, άφου έστρωσε μιάν έφημερίδα πάνω στο τραπέζι. Άρχιζε τότε να μετρά τα χρήματα, που είχε μαζέψει από τα κάλαντα, από τα δώρα των θείων του και των γονέων του. Όλοι είχαν λησμονήσει τον κουμπάραν εκείνο, που είχε μέσα τριακόσιες δραχμές. Για να μη σου τα πολυλογώ, Άντωνάκη, ο πατέρας εκείνος έγινε σε λίγες μέρες καλά και σηκώθηκε και ξαναπήγε στη δουλειά του, γιατί ο κουμπάρας του μικρού παιδιού, που στάθηκε σαν άγγελος τη δύσκολη στιγμή, έκαμε το θαύμα του. Να λοιπόν! Όπως τα μυρμήγκια φυλάσσουν τις τροφές τους για τις δύσκολες στιγμές, έτσι και το παιδάκι εκείνο έφύλαξε τα χρήματα στον κουμπάρα του.

Για μια στιγμή ο μικρός Άντωνης φάνηκε πάλι λιγάκι άνησυχος, σαν νάχε κάποια καινούρια άπορία.

— Με συγχωρείτε μου είπα με θάρρος. Άς πούμε πως δεν άρρωστούσε ο πατέρας του παιδιού και γέμιζε ο κουμπάρας εκείνος. Τι θα έκανε τότε το παιδί, θ' αγοράζε δεύτερο και τρίτο κουμπάρα για να γεμίση το σπίτι κουμπάρδες με λεπτά;

— Όχι Άντωνη, του είπα τότε. Θα έσπαζε το παιδί τον μοναδικό

κουμπάρα του, θα μετρούσε τα λεπτά του και θα πήγαινε σε μια Τράπεζα ή στο Ταμειυτήριο να τα καταθέση εκεί. Θα του έδιναν ένα ωραίο βιβλιάριο, που θα έγραφε μέσα πόσα χρήματα κατέθεσε. Τα χρήματά του θα πλήθαιναν μόνα τους κάθε χρόνο, γιατί οι Τράπεζες και το Ταμειυτήριο δίνει ένα δώρο στους ανθρώπους, που δείχνουν σ' αυτές την έμπιστοσύνη τους. Το δώρο αυτό λέγεται τόκος. Όποια ώρα θάθελε το παιδί εκείνο, μπορούσε να πάρη πίσω όσα χρήματα θα του ήσαν χρήσιμα ή να καταθέτη όσα χρήματα θα του περισσευαν. Έτσι σιγά-σιγά το καλό εκείνο παιδί μέχρι να τελειώση το Γυμνάσιο, θα είχε ένα ποσόν άρκετό για να σπουδάση στο Πανεπιστήμιο, που ο φτωχός πατέρας του δεν θα μπορούσε να του δώση.

Ο Άντωνης τότε, το έξυπνο και χαριτωμένο παιδί τής γειτονιάς μου, με κοίταζε με ευχαρίστησι και μου είπα: — Αν δεν έβλεπα τα μυρμήγκια και έσας, δεν θα έμαθαινα, Κύριε, τόσα καλά και τόσα χρήσιμα πράγματα.

I. M. ΠΕΡΑΝΤΩΝΗΣ

Τραύματα με μικρά αίμορραγία

— Μή ν' εγγίσετε το τραύμα με τα χέρια σας ή με άλλο άκάθαρτο άντικείμενο.

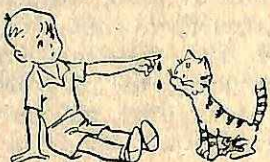
— Επιδέσατε το τραύμα με άποστειρωμένη γάζα, αν ύπάρχη πρόχειρη ή με ένα καθαρό πανί. Πριν κάνετε την επίδεσι του τραύματος π λ ύ ν ε τ ε κ α λ ά τα χέρια σας.

— Μή βάζετε βαμβάκι επάνω εις το τραύμα.

— Στερεώσατε τη γάζα επάνω εις το τραύμα με επίδεσμο.

— Όταν δεν υπάρχουν πρόχειρες γάζες και επίδεσμοι καθαρίσατε το τραύμα με ό,τι οίνοπνευματώδες ποτό ύπάρχει (κρασί, ούζο, τσίπουρο όχι λικέρ,) και δέσατε το με καθαρό πανί.

— Στείλατε τον τραυματία εις τον ιατρόν.

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΟΥ ΤΣΙΡΚΟΥ

(Άπό το όμώνυμο μυθιστόρημα του Ζώρζ Καρόλ)

[1ο]

Το μεγάλο παρισινό τσίρκο ήταν και σήμερα γεμάτο, όπως και καθεμέρα. Κόσμος και παιδόκοσμος παρακολουθούσε την παράστασι, χειροκροτώντας μ' ένθουσιασμό όλα τα νούμερα γραμμή, γιατί όλα ήταν έκλεκτά και μερικά μάλιστα από τα σπουδαιότερα του κόσμου.

Μα και τι δεν έβλεπε κανείς σ' αυτό το τσίρκο. Άλογα, ιππείς, χορευτές, χορεύτριες, ταχυδακτυλουργούς, άκροβάτες, παληάτσους, θηρία... Δυό μικρούλες πάνω σ' ένα ωραίο κάτασπρο άλογο έχόρευαν, έπαιζαν ντέρι και πηδούσαν κάθε τόσο μέσα από ένα πολύχρωμο στεφάνι, που το κρατούσε μια μαϊμού άνεβασμένη σ' ένα ψηλό σκαμνί. Ένας νέος έκανε ένα σωρό δύσκολα γυμνάσματα πάνω σε δυό ξανθοκόκκινα άλογα, γεμάτα χρωματιστά φτερά και κουδουνάκια. Και πιο ύστερα, μια κοπέλλα με κόκκινο φράκο έβγαινε με δώδεκα χρυσοστολισμένα άλογα, και χτυπώντας στον άέρα το καμπαϊνι της τα έκανε να περπατούν στα δύο πόδια και ν' αλλάζουν διαρκώς σχηματισμούς καλύτερα κι από στρατιώτες. Στο τέλος μ' ένα της πρόσταγμα τα δώδεκα ά-

λογα έπιαναν και το χορό.

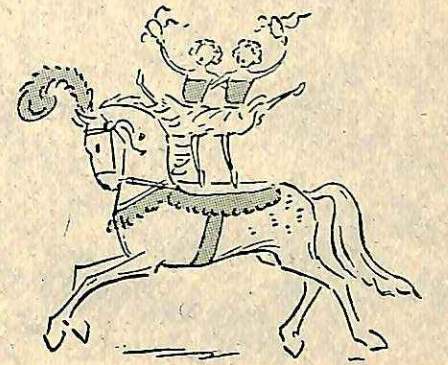
Δυό ταχυδακτυλουργοί πάλι έκαναν κάτι θαύματα τόσο καταπληκτικά, που αν σας τα πω δε θα τα πιστέψετε. Ένα άπ' όλα ήταν κι αυτό: Έβγαζαν τα ψηλά τους καπέλλα, τα έδειχναν στον κόσμο κι από μέσα κι άπ' έξω, κ' ύστερα ο ένας άρχιζε να βγάξη από το δικό του ένα σωρό κουνέλια, περιστέρια και μαϊμουδάκια! Κι όλα αυτά πηγαιναν χοροπηδώντας κ' έμπαιναν μέσα στο καπέλλο του άλλου!

Σπουδαίο θέαμα ήταν και τα θηρία. Δέκα λεοντάρια μέσα σ' ένα πελώριο κλουβί στέκονταν σε προσοχή μπροστά στο θηριοδασητή τους. Κι άκούοντας τα προστάγματα του πηδούσαν ψηλά, έκτελοΰσαν γυμνάσματα πάνω σε μονόζυγα, κ' έκαναν και χίλια άλλα άπίστευτα πράματα.

Άλλο έξαιρετικό νούμερο

ήταν οι είκοσι έλέφαντες και τα πενήντα έλεφαντάκια. Οι ίσορροπίες τους πάνω σε σκάλες και βαρέλια και οι έπιδείξεις τους πάνω σε ποδήλατα ήταν κάτι παραπάνω από έκπληκτικές. Κι άμα τελείωναν, γύριζαν προς το κοινό και μάζευαν με τις προβοσκίδες τους κουλουράκια και μπομπόνια.

Δυό μικρούλες χόρευαν πάνω σ' ένα ωραίο άλογο

Το τσίρκο είχε και πολλούς όνομαστους άκροβάτες και άκροβάτιδες. Το τι έκαναν εκεί ψηλά και πως πηδούσαν από τη μια κούνια στην άλλη δε λέγεται. Ένας μάλιστα έκανε ένα τέτοιο πήδημα, άφου πρώτα του έδεναν τα μάτια του μ' ένα μαύρο μαντήλι!

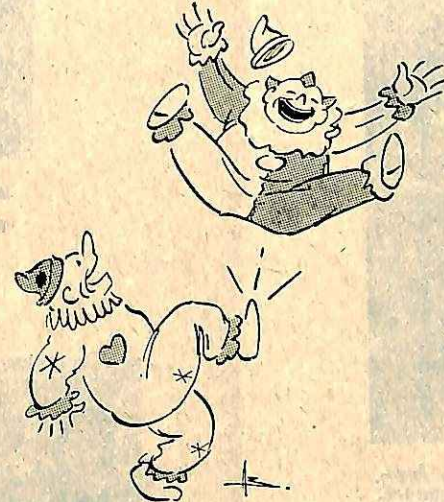
Άλλα εκείνο, που διασκεδάζε περισσότερο άπ' όλα το κοινό και ιδίως τα παιδιά, ήταν οι παληάτσοι. Είκοσιοκτώ παληάτσοι έβγαιναν κάθε τόσο, άνάμεσα από τ' άλλα νούμερα, και χαλούσαν κυριολεκτικά τον κόσμο με τις τούμπες τους και με τα πεσίματα και με τις ξεκαρδιστικές τους παντομίμες. Και τα παιδάκια πια δεν πρόφταναν να γελούν και να σπάνε τα χέρια τους άπ' τα χειροκροτήματα.

Και τώρα, άφου σας μίλησα άρκετά για το περίφημο αυτό τσίρκο, θα σας παρουσιάσω και δυό παιδιά, που δεν έλειψαν ποτέ από καμμιά παράστασι. Τον Πέτρο και την Νινέτα. Ο πατέρας τους κ' η μητέρα τους ήταν το καλύτερο άκροβατικό νούμερο του θιάσου, γνωστοί με τ' όνομα «οι άνθρωποι πουλιά».

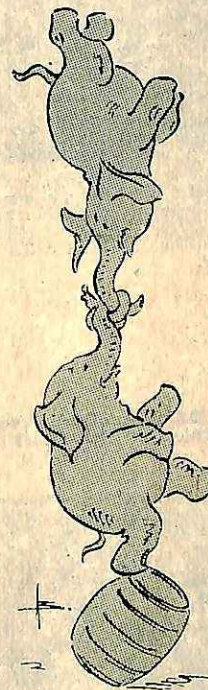
Έτσι, τα δυό άδελφάκια—ο Πέτρος δέκα έτών και η Νινέτα έξη—πότε όρθια στην πόρτα τής σκηνής και πότε καθισμένα δίπλα στην όρχήστρα, παρακολουθούσαν καθεμέρα όλα τα νούμερα, και δεν έβλεπαν την ώρα να μεγαλώσουν, για να γίνουν κι αυτά δυό σπουδαίοι νουμερίστες μέσα στο μεγάλο τσίρκο.

(Η συνέχεια στο επόμενο)

Διασκευή Β.

Οι παληάτσοι χαλούσαν κυριολεκτικά τον κόσμο

Οι ίσορροπίες τους ήταν κάτι παραπάνω από έκπληκτικές

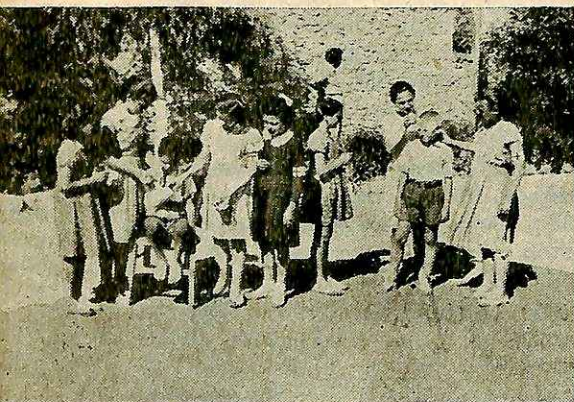
ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ ΤΟΥ ΕΕΣΝ

Ε.Ε.Ν. 2ου Γυμνασίου Θηλέων 'Αθηνών κατά την επίσκεψίν των εις τὸ 'Αναμορφωτικὸν Θηλέων 'Αμπελόκηπων.
Juniors of 2nd High School for girls Athens during their visit in the Reformatory School for girls Athens.

Ε.Ε.Ν. Γυμνασίου Πλωμαρίου—Λέσβου εις τὸν σχολικὸν κήπον.
Juniors of High School Plomari Lesbos in their school garden.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Κάτω Χωρίου 'Περαπέτρας' ασκούνται εις τὰς 'Α' Βοηθείας.
Juniors of elementary school Kato Chorio Crete practising in First Aid.

Αἱ διδασκόμεναι τὰς 'Α' Βοηθείας ομάδες Ε.Ε.Ν. 'Αρρένων καὶ θηλέων τοῦ Γυμνασίου Νιγρίτης μετὰ τοῦ κ. Γυμνασιάρχου καὶ τοῦ διδάξαντος τὰς 'Α' Βοηθείας 'Ιατροῦ.
First Aid J.R.C. groups of High School Nigrita Macedonia with their school Director and the Doctor who gave the First Aid lessons.

Ε.Ε.Ν. Γυμνασίου Θηλέων Καλλιθέας (τάξεις Ε1) μετὰ τὴν διανομὴν δώρων εἰς τὰ ἄπορα παιδιὰ τῆς τάξεώς των κατὰ τὰς ἐορτὰς τῶν Χριστουγέννων.
Juniors of High School for girls Callithea Athens with gifts for the poor.

Ε.Ε.Ν. Α' Γυμνασίου Θηλέων Πατρῶν με δώρα διὰ τοὺς τροφίμους τοῦ Σανατορίου «Ἁγίου Ἀνδρέως».
Juniors of 1st High School for girls, Patras with gifts for the patients in Sanatorium «Saint Andrew».

Ε.Ε.Ν. Πανορμιτίου Γυμνασίου Σύμης με δώρα διὰ τὰς πτωχὰς οἰκογενεῖας.
Juniors of Panormiteion High School Syml with gifts for the poor.

Ε.Ε.Ν. Γυμνασίου Μεγάρων προσφέρουν δώρα εἰς τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ 'Ασκληπείου Ε.Ε.Σ. Βούλας.
Juniors of High School Megara offering gifts to the patients of the R.C. Asklepieion in Voula.

Ε.Ε.Ν. 1ου Δημ. Σχολ. Σαλαμίνος (Γ' τάξις) με δώρα γιὰ τὰ παιδιὰ τοῦ Νοσοκομείου.
Juniors of 1st Elementary School Salamis with gifts for children in Hospitals.

Ε.Ε.Ν. 3ου Δημ. Σχολ. Στατίστης ἐργάζονται εἰς τὸ πάρκον τῆς περιφέρειας τῶν.
Juniors of 3rd Elementary School Statista cultivating the park of the district.

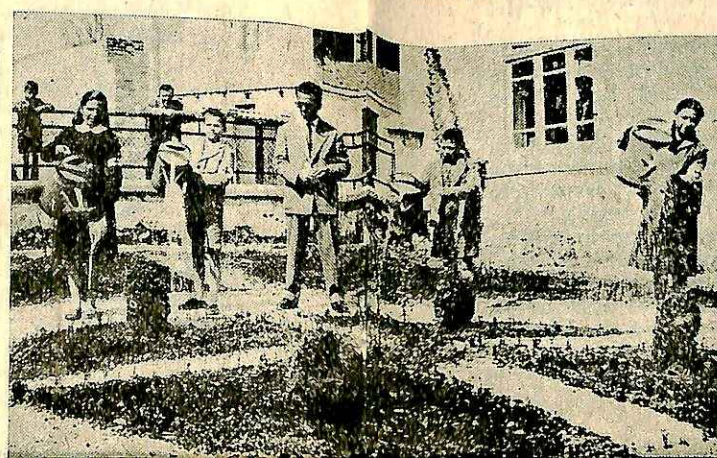
Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Κοντογεράκου Χανίων καθαρίζουν τὸν δρόμον τοῦ χωρίου.
Juniors of Elementary School Kontogerakos Chania cleaning the village roads.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. 'Αργούς' Ὀρεστικὸν προσφέροντες καυσόξυλα εἰς πτωχὸν καὶ τυφλὸν τῆς περιφέρειας.
Juniors of 2nd Elementary School Argos Orestikon gathered woods for a poor and blind man.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. Μεσορράχης Σερρών ποτίζουν τὸ πάρκον τῆς Κοινότητος.
Juniors of Elementary School Messo'rahi Serres watering the village park.

Ε.Ε.Ν. Δημ. Σχολ. 'Αγίου Κηρύκου Ζακύνθου καθαρίζουν τὴν ἐμπροσθεν τοῦ Διδακτῆριον ὁδόν.
Juniors of Elem. School St. Kirykos Zante cleaning the street in front of their school.

ΣΤΑΘΗ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ

"ΠΟΥ ΦΕΡΝΕΙ Ο ΔΡΟΜΟΣ"

ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟ

ΠΡΟΣΩΠΑ

Βλάσης Ζάρας
Θεοδώρα, γυναίκα του
Δάφνη, κόρη τους
Ρήγας, γιος τους
Μαρτίνο, Διευθυντής Φραγκολεβαντίνας
Ένας Γκαλός υπαξιχός
Ένας Γκαλός στρατιώτης
Σ' ένα χωριό του Χελμού το χειμώνα του 1942.

ΣΚΗΝΗ: Χειμωνιάτικο δωμάτιο στο σπίτι εύπορης οικογένειας, σ' ένα χωριό του Χελμού. Αριστερά η πόρτα, στο βάθος δεξιά παράθυρο προς τον κήπο με τα τζάμια του σκεπασμένα από μέσα με σκούρο χοντρό χαρτί για τη συνόχισι. Στο βάθος, στη μέση του τοίχου, τζάκια αναμμένα. Στη γωνία δεξιά το εικονοστάσι. Από κάτω απ' τις εικόνες κρέμονται μια πιστόλα και μια σπάθα. Μια μικρή πετρελαιολάμπρα, ακουμπημένη στο τζάκι, φωτίζει το δωμάτιο.

Χειμωνιάτικο βράδυ του 1942. Κοντά στο τζάκι κάθονται ο γέρο-Βλάσης, η γυναίκα του η Θεοδώρα κι η κόρη τους η Δάφνη, όμορφη χωριστοπούλα 18 χρονών. Ο Βλάσης φορεί τα γυαλιά του και προσπαθεί να διαβάσει μια έφη-μερίδα, η Θεοδώρα κρατεί τη ρόκα της και νέθει κι η Δάφνη πλέκει ένα μάλλινο γιλέκο.

ΒΛΑΣΗΣ: (Κάνοντας χειρονομία απο-στροφής προς την έφημερίδα, που κρα-τεί). Ούτε μια στάλα ντροπή δεν έχουν οι παλληκαράδες του Μουσσολίνι! Έτσι που τα γράφουν στις παλιοφυλλάδες τους, δεν έχει μείνει συμμαχικό καράβι στα πέλαγα. Όλα τους τα βουλιάζανε λές κι' ήταν ψαρόβαρκες!

ΔΑΦΝΗ: Το ανακοινώθεν διαβάζεις, πατέρα;

ΒΛΑΣΗΣ: Δεν ξέρω πώς το λένε, θυγατέρα, ξέρω μονάχα πώς τις γράφουν κουμπολόι τις ψευτιές. Λές και με τούτα θα κερδίσουν τον πόλεμο!

ΘΕΟΔΩΡΑ: Έμås, μάς τυραννάνε μια φορά;

ΒΛΑΣΗΣ: Μås τυραννούν γυναίκα—δεν σου λέω—άλλα στο τέλος θα το φαν το κεφάλι τους.

ΔΑΦΝΗ: Άς μην ήταν οι Γερμανοί, που μάς χτύπησαν στις πλάτες...

ΒΛΑΣΗΣ: Έννοια σου και θάρρη ή ώρα τους. Κ' η Κορυσά και τ' Αργυρό-καστρο κ' η Χειμάρρα θα ξαναγίνουνε δικά μας.

ΘΕΟΔΩΡΑ: Από το στόμα σου και στού Θεού τ' αυτή, άντρα μου!

ΒΛΑΣΗΣ: Τά πήραμε στα 13—μάς έδιωξε η συμμαχική πολιτική. Τα ξανα-πήραμε στα 40—μάς έδιωξε ο Χίτλερ. Ό-μως τρεις και ζαβολιά. Την τρίτη φορά θα τα κρατήσωμε για πάντα.

ΘΕΟΔΩΡΑ: (Τεντώνει τ' αυτί της, αλφαρισμένη, και τού κόβει την κουβέν-τα). Για σώπα! (Κρατώντας την ανα-πνοή τους, προσπαθούν ν' ακούσουν κάτι μέσ' στη νύχτα).

ΒΛΑΣΗΣ: Τι ακούσες, γυναίκα;
ΘΕΟΔΩΡΑ: Μου φάνηκε πώς άκουσα

πατήματα στο δρόμο! Και λέω μην είναι ο Ρήγας.

ΒΛΑΣΗΣ: Γυναίκα, είσαι παλαβή. Θά κατεβή ο Ρήγας από το βουνό και λές πώς θα σηκώση το χωριό στο πόδι;

ΔΑΦΝΗ: (Καθησυχαστικά).—Ο Ρή-γας είν' αλαφροπάτης, μάννα. Περνάει σαν ήσκιος μέσ' στη νύχτα—ούτε πετρα-δάκι δεν κυλάει το πόδι του.

ΘΕΟΔΩΡΑ: (Ξαναπιάνοντας τη δου-λειά της).—Είν' ημέρα του να ρηί απόψε.

ΒΛΑΣΗΣ: Του τ' έτοιμάσατε 'κείνο το μάλλινο γελέκι;

ΔΑΦΝΗ: Αυτό πλέκω, πατέρα.

ΒΛΑΣΗΣ: Μην το άργήσης, κόρη μου. Το ξεροβόρι στο Χελμό, Νοέμβρη μήνα δεν είναι παίξε—γέλασε.

ΔΑΦΝΗ: Να ενώσω τα μανίκια και είν' έτοιμο.

ΒΛΑΣΗΣ: Πρέπει να το πάρη απόψε το παιδί. Το κυνηγητό από τους καρα-μπινιέρους είναι για να ξεραίνεσαι στα γέλια. Μα ο βοριάς δεν παίρνει άσπεια.

ΔΑΦΝΗ: Σήμερα πάλι βγήκε από-σπασμα πρωί-πρωί. Πήραν το ριζοβούνι, από τον 'Αι-Θανάση ως το Ψηλό Χωρά-φι. Άλλα στα έλατα δεν έτόλμησαν να μπουύν.

ΒΛΑΣΗΣ: Έγώ ένα πράμα φοβάμαι: την προδοσία. Έκείνος ο δραγουμάνος πούχουν μαζί τους. (στη Δάφνη)—πώς είναι τ' όνομά του;

ΔΑΦΝΗ: Μαρτίνο.

ΒΛΑΣΗΣ: Μωρέ όνομα να σου πετύ-χη. Μαρτίνα λέν τα ζωντανά στον τό-πο μας. (Στη Θεοδώρα)—Ναι, που λές, εκείνον φοβάμαι. Χώνει τη μούρη του στο μαγαζί και προσπαθεί να πάρη κουβέντες να πάη στ' άφεντικά του.

ΘΕΟΔΩΡΑ: Μα 'κείνος μιλάει σαν κι' έμås. Δεν είν' Έλληνας;

ΒΛΑΣΗΣ: Ποιός τον ξέρει από που κρατάει η σκούφια του. Κάτι τέτοια πα-λιοτόμαρα δεν έχουν πατρίδα...Ο κάθε τόπος τα συχαίνεται ακόμα κι εκείνοι, που τους έχουν στη δουλειά τους (Κυτ-τάζει ξανά την έφημερίδα. Μικρή παύσι).

ΔΑΦΝΗ: Τέλειωσα μάννα.

ΘΕΟΔΩΡΑ: Μιτράβο, κόρη μου. (Παίρ-νει το γιλέκο και το κυττάζει ευχαριστη-μένη)—Νά ζεσταθ' το παιδάκι μου μέσ' στις σπηλιές, που πλαγιάζει, χειμώνα καιρό.

ΒΛΑΣΗΣ: (Παίρνει κι αυτός το γιλέκο και το πασπατεύει)—Γειά στα χέρια σου, Δάφνη.

ΔΑΦΝΗ: Μάννα, πάω να έτοιμάσω το ταγάρι για το Ρήγα.

ΘΕΟΔΩΡΑ: Όλα του τα πράματα

τάχω πάνω στο τραπέζι στη μέσα κάμα-ρα.

ΔΑΦΝΗ: Και το ψωμί;

ΘΕΟΔΩΡΑ: Το ψωμί είναι στο μαγε-ρειό. (Με κάποια συγκίνηση στη φωνή)—Τούχω κι ένα σουτζούκι. Μην ξεχάσης να το βάλης.

ΔΑΦΝΗ: Καλά, μάννα. (Παίρνει το γιλέκο και βγαίνει).

ΒΛΑΣΗΣ: (Με γελαστά επιτιμητικό τόνο)—Σουτζούκι, έ; Όλα για το γιό.

Ο γέρος δεν το γλύκανε το δόντι του με τα σουτζούκια σου.

ΘΕΟΔΩΡΑ: Δεν έφαγες μουσταλευριά στον τρύγο;

ΒΛΑΣΗΣ: Άχαχούχα! Δύο μηνών δουλειά θυμήθηκες. Άμ' αν είν' έτσι, έφαγα και γαλατόπιττα τη Λαμπρή.

ΘΕΟΔΩΡΑ: Έλα πιά, όλο γκρινιάεισαι.

ΒΛΑΣΗΣ: (Καλόκαρδα) Δε γκρινιά-ζω, γυναίκα. Για το γιό μας, και το αίμα της καρδιάς μου, αν χρειαστή, το δίνω...

ΘΕΟΔΩΡΑ: (Ξαφνιασμένη, τεντώνον-τας το αυτί). Για σώπα!

ΒΛΑΣΗΣ: (Αφού σωπάσει για λίγο). Κάθε τόσο μου κόβεις το αίμα, γυναίκα!

Τ' είναι πάλι;

ΘΕΟΔΩΡΑ: Τα σκυλιά.

ΒΛΑΣΗΣ: Πενήντα χρόνια τ' άκους τα σκυλιά να γανγίζουν κάθε νύχτα.

Τώρα σ' έπιασε ο φόβος;

ΘΕΟΔΩΡΑ: Είναι κοντά, στη γειτονιά μας. (Πάει γρήγορα στο παράθυρο κι' προσπαθεί νακούση μέσα από τα κλει-στά τζάμια).—Κάποιος είναι!

ΒΛΑΣΗΣ: Λές νάν' ο Ρήγας;

ΘΕΟΔΩΡΑ: (Κουνώντας το κεφάλι). Όχι. Αυτός που περπατάει, δυσκολεύε-ται να βρ'η το δρόμο στο σκοτάδι.

ΒΛΑΣΗΣ: (Σηκώνεται, πλησιάζει στο παράθυρο και παραμερίζει τη Θεοδώρα). Στάσου από κει. (Αφού άφουγκραστή λίγο, ανήσυχος κι αυτός τώρα)—Έχεις δίκιο. Ξένος είναι. (Σε λίγο)—Άνεβαίνει τη σκάλα μας.

ΘΕΟΔΩΡΑ: (Πολύ ανήσυχη)—Μην είν' ο Ρήγας;

ΒΛΑΣΗΣ: (Επιτιμητικά)—Αφού ξέ-ρεις πώς ο Ρήγας μας πετάει χαλίκια στο παράθυρο, πριν μπή. Και μπαίνει απ' το κατώι, όχι από την άπάνω πόρτα.

(Ακούεται χτύπος στην εξώπορτα. Η Δάφνη παρουσιάζεται ανήσυχη ο ήν πόρτα του δωματίου, κρατώντας στο χέρι της αναμμένο λαδολύχναιο).

ΔΑΦΝΗ: Κάποιος χτυπάει την πόρτα

ΒΛΑΣΗΣ: (Προσπαθώντας να δώση θάρρος στις γυναίκες)—Μπορεί κανένας γείτονας. Ρώτα ποιός είναι ντε—δεν θα μάς φάη.

ΔΑΦΝΗ: (Προχωρεί προς την πόρτα με το λυχνάρι κι άκούεται να ρωτάη δυνατά).—Ποιός είναι; (Σχεδόν άμέσως γυρίζει και φοβερά ταραγμένη, λείι ψιθυριστά στον πατέρα της).—Ο Μαρ-τίνο.

ΒΛΑΣΗΣ: (Ανήσυχος, αλλά όχι φο-βισμένος)—Ο Μαρτίνο; Τι γυρεύει στο σπίτι μου; (Ξανακούεται χτύπος στην εξώπορτα. Ο Βλάσης λείι έντονα στη Δάφνη)—Τράβα ν' ανοίξης! (Αμέσως όμως αλλάζει γνώμη και της λείι).—Όχι, στάσου—θά πάω εγώ. (Της παίρ-νει το λυχνάρι από το χέρι και πάει προς την εξώπορτα. Ξαφνικά οι δυο γυναίκες κυττάζονται αλφαρισμένες· ή ίδια σκέψη πέρασε απ' το μυαλό τους).

ΘΕΟΔΩΡΑ: (Χαμηλόφωνα μ' έντασι)—"Αν έρθη τώρα ο Ρήγας;

ΔΑΦΝΗ: (Χαμηλόφωνα)—Θά πάω να φυλάξω στο δρόμο.

ΘΕΟΔΩΡΑ: Έχε το νού σου παιδάκι μου.

ΔΑΦΝΗ: Μή φοβάσαι μάννα.

(Η Δάφνη βγαίνει γρήγορα κι άθό-ρυβα. Η Θεοδώρα παίρνει το πλεκτό και το κρύβει κάπου. Μπαίνει ο Μαρ-τίνο. Φορεί πολιτικά ρούχα, που φαί-νονται καλορραμμένα, τώρα όμως είναι τσαλακωμένα και άκαθάρτα).

ΜΑΡΤΙΝΟ: (Στη Θεοδώρα)—Καλη-σπέρα, Μαντάμ.

ΒΛΑΣΗΣ: (Τραχιά)—Θεοδώρα τη λέ-νε τη γυναίκα μου.

ΜΑΡΤΙΝΟ: (Με ψεύτικο χαμόγελο)—Καλησπέρα, κυρά Θεοδώρα.

ΘΕΟΔΩΡΑ: (Ψυχρά)—Καλησπέρα.

(Στέκεται παράμερα και η προσοχή της είναι περισσότερο γυρισμένη στους θορύβους του δρόμου, παρά στον ξένο).

ΜΑΡΤΙΝΟ: Μου επιτρέπεται να κάτσω κοντά στο τζάκι; Κάνει φοβερό κρύο απόψε. Φοβάμαι πώς θα χιονίση.

ΒΛΑΣΗΣ: Μπορεί.

(Ο Βλάσης άφίνει το λυχνάρι στο τζάκι και κάθεται στη θέσι του. Η Θε-οδώρα παίρνει τη ρόκα της, στέκεται όρθη κοντά στο παράθυρο και κάνει πώς νέθει).

ΜΑΡΤΙΝΟ: (Προσπαθώντας ν' ανοί-ξη κουβέντα)—Γιά μάς, που είμαστε συνη-θισμένοι στις πολιτείες, δεν είναι και πολύ εύχάριστα εδώ πάνω στο βουνό.

ΒΛΑΣΗΣ: (Απότομα)—Και γιατί δεν καθόσαστε στις πολιτείες;

ΜΑΡΤΙΝΟ: (Χαμογελαστός).—Το έ-πάγγελα, κυρ Βλάση. Πάμε, όπου μάς στείλουν. Μπορείς να κάμης κι άλλως;

(Υστερα από μικρή σιωπή).—Τί νέα;

ΒΛΑΣΗΣ: (Αφού τον καλοκυττάζει)—Νέα; (Μετά μικρή σιωπή).—Στον κάμπο φυτρώσανε χορτάκια, ύστερα από τη βροχή που έρριξε τις προάλλες—σκαρίσανε τα σαλιγκάρια στα χωράφια—οι βρύσες βγάζουν πιο πολύ νερό.

ΜΑΡΤΙΝΟ: (Γελώντας)—Σπουδαίος χωρατατζής είσαι, κυρ Βλάση.

ΒΛΑΣΗΣ: Άμ' νέα μου γυρεύεις. Τα νέα τα ξέρεις του λόγου σου, που είσαι με την κατάσταση.

ΜΑΡΤΙΝΟ: (Με μαλακό τρόπο)—Τα δικά σας τα νέα ρωτάω. Που βρίσκεται ο γιός σου;

(Η Θεοδώρα ρίχνει ανήσυχη ματιά και τεντώνει το αυτί της).

ΒΛΑΣΗΣ: Λείπει.

ΜΑΡΤΙΝΟ: (Κυττάζοντάς τον έντα-τικά)—Λείπει—άκόμη;

ΒΛΑΣΗΣ: Ναι—έχουμε κάτι συγγενείς στην Άμαλιάδα. Πήγε να τους βοηθήση να μαζέψουν τις έλιές, για να οικονομήση λίγο λάδι για το σπίτι.

ΜΑΡΤΙΝΟ: Παράξενο!

ΒΛΑΣΗΣ: (Απότομα)—Γιατί παρά-ξενο;

ΜΑΡΤΙΝΟ: Κάποιος μου είπε πώς τον είδε στο χωριό ένα βράδυ, την περασμέ-νη βδομάδα.

ΒΛΑΣΗΣ: Γελιέται κανένας στο σκο-τάδι.

ΘΕΟΔΩΡΑ: (Προσπαθώντας να διώξη κι αυτή τις ύποψιες του Μαρτίνο). Και με τις κάπες, που φορούμε το χειμώνα, όλοι οι χωριάτες μοιάζουνε τη νύχτα.

ΒΛΑΣΗΣ: (Αύστηρά)—Τη ρόκα σου, γυναίκα! (Η Θεοδώρα ξαναπιάνει τη δουλειά της, άμιλητη).

ΜΑΡΤΙΝΟ: (Μετά μικρή σιωπή)—"Ακουσε κύρ Βλάση, Ο Διοικητής των Καραμπινιέρων έχει σίγουρες πληροφο-ρίες πώς ο γιός σου βρίσκεται στο βουνό.

ΘΕΟΔΩΡΑ: (Πετιέται ξαφνικά, κάνον-τας το σταυρό της)—Χριστός και Πα-ναγιά!

ΒΛΑΣΗΣ: (Αύστηρά)—Πάψε, γυναί-κα είπα!

ΜΑΡΤΙΝΟ: (Χαμογελώντας με συγκα-τάβασι)—Μητέρα είναι... (Μετά μικρή παύσι, στο Βλάση)—Λοιπόν;

ΒΛΑΣΗΣ: Τι λοιπόν;

ΜΑΡΤΙΝΟ: Στο βουνό δε βρίσκεται το παιδί;

ΒΛΑΣΗΣ: Άφού η Έξοχότης του ο Διοικητής τάχει για σίγουρο πώς είναι στο βουνό ο γιός μου, γιατί δε στέλνει να τον πιάση; (Δείχνοντας προς τα έξω)—Δυό δρασκέλιές είναι ως την κορ-φή. Ντουφέκια έχει η Καραμπινιέρια—(ει-ρωνικά) παλληκάρια έχει...

ΜΑΡΤΙΝΟ: Αυτό είν' άλλο ζήτημα. Ξέρω μόνο πώς κάθε βράδυ γυρίζει περι-πολος στο χωριό. Κι' ένα κακό συναπάν-τημα σου έρχεται την ώρα, που δεν το καρτερείς.

ΒΛΑΣΗΣ: (Μετά μικρή παύσι).—Τώ-ρα, τί τα θέλουμε τα πολλά λόγια; Έγώ κυρ' δραγουμάνο, σου είπα την πύσαν άλήθεια. Το παιδί είναι στην Άμαλιάδα.

"Αμα μαζέψουν τις έλιές, σίγουρα θα γυρίση. Σάμπως έχουμε και ταχυδρο-μείο, για να τού γράψω!

ΜΑΡΤΙΝΟ: (Κατηγορηματικά)—"Ο-πως είπες και σύ, κυρ Βλάση, τα πολλά λόγια είναι περιττά. Οι πληροφορίες μας είναι θετικές. Είδοποίησε το γιό σου να κατέβη απ' το βουνό και να παρου-σιαστή στην Καραμπινιέρια. Είναι το καλύτερο που έχει να κάμη. (Με προσ-ποιητό ενδιαφέρον)—Θά φροντίσω κι' εγώ να μην του επιβάλουν βαρεία ποινή—μπορεί μάλιστα να τού δώσουν κι άμνη-στία.

ΒΛΑΣΗΣ: Καλωσύνη σου, κυρ' δρα-γουμάνο. Όμως εγώ την άλήθεια σου την είπα. Δεν είν' στο χέρι μου να κάμω τίποτε.

ΜΑΡΤΙΝΟ: (Με σκεπασμένη άπειλή στη φωνή)—Πρόσεξε! Θά κακοπάθης—και σύ κι η οικογένειά σου—κι' η περιου-σία σου.

ΒΛΑΣΗΣ: Άν είναι θέλημα Θεού να μ' εύρη το άδικο.

ΜΑΡΤΙΝΟ: (Σηκώνεται)—Έγώ μια φορά, σε είδοποίησα. Καληνύχτα.

ΒΛΑΣΗΣ: (Ψυχρά)—Στο καλό. (Παίρ-νει το λυχνάρι).

(Ο Μαρτίνο βγαίνει. Ο Βλάσης τον συνοδεύει με το λυχνάρι. Άκούεται το ξεμαντάλωμα και μαντάλωμα της εξώ-πορτας. Η Θεοδώρα πλησιάζει στο πα-ράθυρο, άνασηκώνει μια άκρη από το χαρτί, που σκεπάζει τα τζάμια και προσπαθεί ανήσυχη να μαντέψη τί γί-νεται στο σκοτάδι. Μπαίνει ο Βλάσης).

ΒΛΑΣΗΣ: Φοιτ' ανάθεμά σε! (Έβ-γαλε το λυχνάρι και το άκουμπάει στο τζάκι)—Πριν πλαγιάσης, γυναίκα, να ρίξης άγίασμό στην κάμαρη. Μου μαγά-ρισε το σπίτι το βρωμόσκυλο.

ΘΕΟΔΩΡΑ: Λιβάνι θ' άνάψω καλύτερα, να τον ξορκίσω.

ΒΛΑΣΗΣ: Που είν' η Δάφνη;

ΘΕΟΔΩΡΑ: Βγήκε στο δρόμο, να πα-ραμονέψη μή φανή ο Ρήγας.

ΒΛΑΣΗΣ: (Με έκπληξι)—Μωρέ καλά που το σκεφθήκατε! (Κάθεται).—Άς είναι, κάτι άξίζουν και τα θηλυκά μυαλά. Τώρα δεν πæs να τη φωνάξης, να μην πουντιά-ση το κορίτσι μέσ' στο κρύο;

ΘΕΟΔΩΡΑ: (Ξεκινώντας προς την πόρτα)—Πάω. Έκείνη τη στιγμή πα-ρουσιάζεται στην πόρτα η Δάφνη. Η μητέρα σταματά. —"Ερδες;

ΔΑΦΝΗ: (Μπαίνοντας)—"Ακουσα τη εξώπορτα, που έκλεισε και κατάλαβα πώς έφυγε. Λοιπόν—τί γυρεύεις;

ΒΛΑΣΗΣ: Ξέρουν, λείι, πώς ο Ρήγας είναι στο βουνό. Κι ο κυρ' δραγουμάνος, απ' το μεγάλο συμπάθειο, που μάς έχει, ήρθε να μου συστήση να στείλω το παιδί να παρουσιαστή.

ΔΑΦΝΗ: Σάν είναι παλληκάρια, ως πάνε να τον βρούμε στο βουνό.

ΒΛΑΣΗΣ: Έτσι τού είπα κι εγώ. (Ξάφνου, ένα πετραδάκι άκούεται να χτυπάη στο τζάκι. Όλοι κρατούν την αναπνοή τους. Σε μια στιγμή άκούεται δεύτερο όμοιο χτύπημα. Ο Βλάσης γυ-ρίζει στη Δάφνη και της λείι γοργά κι επιτακτικά).—Ο Ρήγας είναι—τρέχα ν' ανοίξης.

ΘΕΟΔΩΡΑ: (Άρπάζει το λυχνάρι και προσπαθεί να τ' άναψη)—Στάσου να πάρης φως.

ΔΑΦΝΗ: (Φεύγοντας σβέλτη)—Δε χρειάζεται. Τις ξέρουμε τις σκάλες μας. (Βγαίνει).

ΒΛΑΣΗΣ: Καλύτερα στα σκοτεινά, γυναίκα. Στα χρόνια που περνάω, κου-κουβάγια πρέπει να είν' ο άνθρωπος για διγυυρία του!

(Η Θεοδώρα πλησιάζει στο εικονο-στάσι, σταυροκοπιέται και προσευχεται

— Που είναι ο άδελφός σου;

αφωνα. 'Ο Βλάσης σκαλίζει μηχανικά τη φωτιά. Σέ λίγες στιγμές μπαίνει ο Ρήγας, κρατώντας αγκαλιασμένη στο πλευρό του τη Δάφνη. 'Ο Ρήγας είναι ένα λεβεντόπαιδο 22 χρονών, με πρόσωπο φρέσκο, γελαστό και ξαναμμένο απ' τόν άέρα. Φορεί στολή χακί, μισοστρατιωτική, μάλλινο σκούφο στο κεφάλι και κάπα ανάριχτη στους ώμους. Κάτω από την κάπα φαίνεται βραχύκαννο όπλο περασμένο στον ώμο, πιστόλι στο πλευρό, παλάσκες με φυσίγ-για κλπ.).

ΡΗΓΑΣ: (Μπαίνοντας)—Γειά χαρά. ΘΕΟΔΩΡΑ: (Τρέχει και τόν αγκαλιάζει)—Καλό στο γιόκα μου!

ΒΛΑΣΗΣ: (Γυρίζοντας με χαρούμενη όψη, χωρίς να σηκωθεί)—Βρε—καλό στον καπετάνιο!

ΡΗΓΑΣ: (Γελαστά)—Δεκαnéας ήμουν στα σαράντα, πατέρα—πού βρέθηκα καπετάνιος;

ΒΛΑΣΗΣ: Κι εγώ λοχίας ήμουν στα δώδεκα, παιδί μου—δμως στο χωριό με φωνάζουν «καπετάνιο». Πού ξέρεις, σαν λευθερωθούμε, μπορεί να πάρης και γαλόνια.

ΡΗΓΑΣ: (Βγάζοντας κι άκουμπώντας την κάπα και τó όπλο του)—Έμένα ή δουλεία μου είναι ή γής, πατέρα—δέν είναι ό στρατός. Δέν πάω για μέλλον εγώ.

ΒΛΑΣΗΣ: Αυτό πού κανείς σήμερα λογαριάζεται, παιδί μου.

ΡΗΓΑΣ: Αυτό ήταν χρέος για τόν κάθε Έλληνα. (Γυρίζει στη Θεοδώρα και την πιάνει από τούς ώμους)—Μάννα, πεινάω σά λύκος.

ΘΕΟΔΩΡΑ: Νά φάς, παιδάκι μου. Δάφνη.

(Αλλά ή Δάφνη δέν περίμενε να τής τó πούν. Έχει βγάλει κιόλας απ' τó ντουλάπι μιá πετσέτα και την έχει στρώσει στο τραπέζι. Βάζει ποτήρι, κουτάλι, ψωμί και μπουτίλια με κρασί. Ύστερα πετάγεται στη κουζίνα και σε λίγο γυρίζει φέρνοντας πηλίνη γαβάθα με φαί).

ΡΗΓΑΣ: (Παίρνοντας θέσι στο τραπέζι)—Είχες επίσκεψη ξάμνα, πατέρα.

ΒΛΑΣΗΣ: Άσε να πάη πρώτα τó φαί στον τόπο του, παιδάκι μου. Γιατί άμα σου τά πώ, θά γυρίσουν τά σωθικά σου.

ΔΑΦΝΗ: (Βάζοντας τη γαβάθα στο τραπέζι)—Έλα και σου τó είχα φυλάξει και ζεστό—ζεστό.

ΡΗΓΑΣ: (Εισπνέοντας ήδονικά τόν άχνό, πού βγαίνει απ' τη γαβάθα)—Χαάά ζεστό φαγάκι σπιτικό. (Ανακατεύοντας με τó κουτάλι)—Και φασουλáδα μάλιστα! (Οί άλλοι τόν παρακολουθούν στοργικά και δέν τού μιλούν, για να μñ τόν δυσκολεύσουν στο φαί του. Έκείνος όμως δέν παύει την κουβέντα)—Στό στομάχι μου κάθεται κείνο τó ξερό ψωμί. Και για προσφάγι, πότε καμιά έλιά πότε λίγο ξεροτύρι. Όσο ήταν καλοκαίρι, βλέπεις, ήταν οί τσοπάνηδες άπάνω και καλοπερνάγαμε. Τώρα, κουκουνάρες απ' τά έλα-τα...Μόνο προχτές χτυπήσαμε λαγό και τόν ψήσαμε στη χόβολη.

ΒΛΑΣΗΣ: Λαγό στη χόβολη!

ΡΗΓΑΣ: Άσ' τα!

ΔΑΦΝΗ: (Γελαστή)—Θά μού μάθης να μαγειρεύω καινούργια φαγιά σαν θά γυρίσης, άδερφούλη.

ΡΗΓΑΣ: Τέτοια φάγια!

ΘΕΟΔΩΡΑ: (Ξαφνικά, άλαφιασμένη)—Τά σκυλιά!

(Γίνεται για λίγο βαθειά σιγή και τευνώνουν όλοι τ' ατύ τους).

ΒΛΑΣΗΣ: Μωρέ, καρδιακόν θά με κάμη τούτ' ή γυναίκα!

ΘΕΟΔΩΡΑ: Έτσι έλεγες και πριν, αλλά είδες!

ΒΛΑΣΗΣ: Έ, ήρθε, έφυγε—πάει στον άγύριστο....

ΡΗΓΑΣ: Για τó Μαρτίνο λές;

ΒΛΑΣΗΣ: Για κείνο τó χαμένο κορμί!

ΡΗΓΑΣ: Πού τó ψωνίσαν τέτοιο μούτρο!

ΒΛΑΣΗΣ: Μαζί τους τόν φέρανε. Ή γής στα Καλαβρυτοχώρια είναι τραχειά δέ βγάνει τέτοια φρούτα.

ΔΑΦΝΗ: (Βάζοντας κρασί στο ποτήρι τού Ρήγα)—Όυτε κι ό άέρας τού Χελμού τά σηκώνει.

ΡΗΓΑΣ: (Γελαστός, αλλά με κρυφή άπειλή στη φωνή)—Έτσι λέω κι εγώ—δέν τά σηκώνει. Γλήγορα θά σαπίσουν στο χόμα.

ΘΕΟΔΩΡΑ: Άμήν, Παναγία μου!

(Βαριά χτυπήματα άκούγονται ξαφνικά στην έξωπορτα. Όλοι μένουν σάν παγωμένοι για μιá στιγμή. Τά χτυπήματα ξανακούονται δυνατώτερα και τούτη τη φορά συνοδεύονται από έντονο πρόσταγμα σε Ίταλική γλώσσα).

ΦΩΝΗ: (Άπ' έξω)—Apri la porta: (άνοιξε την πόρτα).

ΒΛΑΣΗΣ: Άταλοί!

ΦΩΝΗ: (Άπ' έξω)—Άνοιχτε!

ΒΛΑΣΗΣ: Ό δραγουμάνος.

(Οί δυό γυναίκες σαστίζουν για μιá στιγμή. Ή Θεοδώρα άρπάζει την κάπα και κυττάζει πού να την κρύψει. Ή Δάφνη παίρνει απ' τή τραπέζι τη μπουτίλια και τρέχει να την κρύψει στο ντουλάπι. Ό Ρήγας άρπάζει τó όπλο του και πάει πλάι στο τζάκι, Πιό ψύχραιμος κρατιέται ό Πατέρας. Με χαμηλή φωνή κι έπιτακτικές χειρονομίες τούς δίνει σύντομα παραγγέλματα, πού άκούονται κοφτά ανάμεσα απ' τά χτυπήματα τής πόρτας. (Στη Δάφνη).—Έσύ τη λάμπα και στην πόρτα. Άρ-γοπóρτης όσο μπορείς στο ξεκλείδωμα. (Ένώ ή Δάφνη παίρνει τη λάμπα, ό Βλάσης γυρίζει στο Ρήγα).—Έσύ.—(Τού δείχνει την πόρτα, άμέσως όμως άλλα-ζει σκέψι).—Όχι, μπορεί να φυλάνε στην κάτω πόρτα. Άνοιξε τó παράθυρο κρεμάσου άπ' τó κλωνάρι τής άμυδα-λιάς, και δρόμο. (Στη Θεοδώρα, πού στη σαστιμάρα της έχει πετάξει κατά-χαμα την κάπα).—Έσύ να κλείσης τó παράθυρο και να πιάσης τη ρόκα σου. (Ή Δάφνη έχει βγή με τη λάμπα και άκούεται πού προσπαθεί να ξεμαντα-λώση την πόρτα, φωνάζοντας στους άνυπομόνους έπισκέπτες. «Άμέσως—ά-μέσως». Ό Ρήγας όμοιος με ίκιο στο σκοτεινιασμένο δωμάτιο, άνοίγει τó πα-ράθυρο και, με τ' όπλο στον ώμο, άρ-πάζεται απ' τó κλωνάρι, πού άπλώνε-ται άπέξω και προς τ' άπάνω και χά-νεται στο σκοτάδι. Ή Θεοδώρα κλείνει πίσω του τó παράθυρο, περνάει τη ρόκα στη ζώνη της, κάθεται και προ-σπαθί ν' αναγκάσει σε δουλειά τά χέρια της, πού τρέμουν. Ό Βλάσης πάει να κάτση στην καρέκλα, πού καθόταν ό Ρήγας. Τό πόδι του σκοντάφτει στην κάπα, την άρπάζει, κυττάζει μιá στιγμή γύρω του, σά να ζητά ή να την κρύψει, ύστερα τη ρίχνει στον ώμο του κάθεται μπροστά στη γαβάθα, παίρνει τó κου-

τάλι και κάνει τάχα πώς συνεχίζει τó φαί του.

Μπαίνει ή Δάφνη με τη λάμπα, πί-σω της δυό Ίταλοί καραμπινιέροι—ό Ύπαξιωματικός με πιστόλι στο πλευρό και βούρδουλα στο χέρι, ό στρατιώ-της με βραχύκαννο όπλο—και τελευ-ταίος ό Μαρτίνος).

ΥΠΑΞ/ΚΟΣ: (Στό Βλάση)—Πού είναι γκιός σου;

ΒΛΑΣΗΣ: (Με άπορία τάχα, άφήνον-τας τó κάθισμά του)—Ό γιός μου; (Στό Μαρτίνο)—Πριν δέν τά λέγαμε, κυρ' Δραγουμάνε; Γιατί δέ λές στον Καπετά-νιο πώς λείπει;

MARTINO: (Τραχιά)—Δέν τ' άφήνεις τώρα αυτά, γέρο Βλάση; Τόν είδανε πού μπήκε.

ΒΛΑΣΗΣ: (Μισογυρίζει προς τó εί-κόνισμα και κάνει ένα σταυρό)—Μάρτυς μου ό Θεός—τό παιδί δέ βρίσκεται στο σπίτι.

ΥΠΑΞ/ΚΟΣ: Γκέρε, λές ψέμματα! (Άρ-πάζοντάς του την κάπα από τούς ώμους Αυτό τί είναι;

ΒΛΑΣΗΣ: Ή κάπα μου. Ήμουν κά-πως άνήμπορος και την έρριξα πάνω μου.

MARTINO: Πριν ήσουν μιá χαρά κι ούτε φόραγες κάπα.

ΒΛΑΣΗΣ: Γέροντας, είμαι, κυρ' δρα-γουμάνο. Κρυσολογάω από τη μιá στιγμή στην άλλη.

Ο ΥΠΑΞ/ΚΟΣ: (Πλησιάζοντας τη Θεο-δώρα)—Λέγκε, γκριά—πού είν' ό γκιός; ΘΕΟΔΩΡΑ: Τί να σου πώ κι εγώ ή κακομοίρα; Λείπει δυό μήνες τó παιδί. Πήγε για τις έλιες.

Ο ΥΠΑΞ/ΚΟΣ: (Στό Στρατιώτη)—Cerca la camera (Ψάξε στο δωμάτιο).

(Ό Στρατιώτης παίρνει τη λάμπα και ρίχνει μιá ματιά γύρω, έρευνώντας ό,τι τού φαίνεται ύποπτο).

MARTINO: (Στό Βλάση, συμβουλευ-τικά τάχα) Τώρα θά σου κάμουν έρευνα και θά σου τά κάμουν άνω-κάτω. Γιατί δέ λές την άλήθεια, να τελειώνωμε; ΒΛΑΣΗΣ: (Με ύφος διαμαρτυρίας) Άμα δέν την παραδέχεσαι την άλήθεια, πρέ-πει να σου πώ ψέμα για να με πιστέψης; Ο ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ: (Άφήνοντας τη λάμπα στο τζάκι) Niente! (τίποτε)

MARTINO: (Πάει κι άνοίγει τó παρά-θυρο και κυττάζει κάτω. Ύστερα χωρίς να κλείση τó παράθυρο, γυρίζει μονο-λογώντας) Πολύ ψηλά.

Ο ΥΠΑΞ/ΚΟΣ: (Στό Μαρτίνο)—E pos- sibile di saltare? (Μπορεί να πη-δήση;).

MARTINO: (Κουνώντας άρνητικά τó κεφάλι) No—troppo alto, (όχι πολύ ψηλά).

Ο ΥΠΑΞ/ΚΟΣ: (Πιάνοντας τó Βλάση απ' τó γιακά και τρανάζοντάς του) Μίλα, γέρο—γκιατί τά βάλω φωτιά στο σπίτι!

ΒΛΑΣΗΣ: Τί να κάμω, Καπετάνιο; Και φωτιά να βάλης, εγώ τó ίδιο θά πώ: Τό παιδί δέν είν' έδώ. Όχι—No! κα-τάλαβες;

ΥΠΑΞ/ΚΟΣ: Όκι—έ; Να λοιπόν!

(Τού πετάει την κάπα, τού δίνει δυό- τρεις γερές βουρδουλίες και τόν σπρώ-χνει, κάνοντάς του να πέση σε μιá κου-τινή κασέλα. Ή Θεοδώρα, μουρμουρί-ζοντας «Άχ, κακό πού μάς ηύρε!», πλη-σιάζει τόν άντρα της, για να τόν βοή-

θήση. Ό Ύπαξ/κός γυρίζει στη Δάφνη).

Έλα ν'τώ έσύ! Veni! veni! (έλα, έλα)

ΔΑΦΝΗ: (Χωρίς να πλησιάση—ά- γριεμένη) Τί με θέλεις;

ΥΠΑΞ/ΚΟΣ: Πού είναι άντερό σου;

ΔΑΦΝΗ: Σας είπε ό πατέρας μου—δέν ξέρω τίποτ' άλλο.

ΥΠΑΞ/ΚΟΣ: (Την πιάνει σφιχτά από τó χέρι και τής στρίβει τó μπράτσο). Τά μιλήσει;

ΔΑΦΝΗ: (Τό πρόσωπό της έχει πάθει φοβερή σύσπαι από τόν πόνο, αλλά τού άπαντάει θαρραλέα και δυ-νατά). Δέν ξέρω τίποτα—δέν έχω να πώ τίποτα.

ΘΕΟΔΩΡΑ: (Άφίνει τόν άντρα της, πλησιάζει και λέει παρακλητικά) Άφ-η-στε τó κορίτσι—δέν ξέρει τίποτα.

ΥΠΑΞ/ΚΟΣ: (Στρίβοντας πιό πολύ τó χέρι τής Δάφνης)—Parla, per bacco! Μίλα, για τó Θεό...

ΔΑΦΝΗ: Άν είστε άντρες, να πάτε στα βουνά να κυνηγήστε τά παλληκά-ρια. Τί βασανίζετε γέρους και γυναίκες;

MARTINO: (Συμβουλευτικά)—Πές την άλήθεια. Άφου τόν είδαν.

ΔΑΦΝΗ: (Άγρια)—Δέν είδαν τί-ποτα—έσύ έπήγες και τούς έφερες. Πα-λιόσκυλο!

ΥΠΑΞ/ΚΟΣ: (Άφίνει τó χέρι τής Δάφνης και γυρίζει στο Στρατιώτη) La Ragazza verrà con noi alla caserna, (τό κορίτσι θά έλθη μαζί μας στο στρα-τώνα). (Ό Στρατιώτης πλησιάζει τη Δάφνη).

MARTINO: (Στη Δάφνη)—Θά ρθής μαζί μας στο στρατώνα.

ΔΑΦΝΗ: Όχι, δέν έρχομαι—δέν πάω πουθενά! Σκοτώστε με καλύτερα.

ΒΛΑΣΗΣ: (Πλησιάζει τόν Ύπαξιω-ματικό και τού λέει παρακλητικά, αλλά στεγνά)—Έμένα πάρε, Καπετάνιο....

ΥΠΑΞ/ΚΟΣ: (Σπρώχνει πέρα τó Βλά-ση, χωρίς να τού δώση άπάντησι, και λέει στη Δάφνη χαμογελώντας)—Έλα—τά περάσει καλά. (Γυρίζει στο στρα-τιώτη και τού λέει έπιτακτικά)—Avanti! (έμπρός). (Ό Στρατιώτης πιάνει τη Δάφνη από τó μπράτσο).

ΔΑΦΝΗ: Δέν πάω πουθενά. Θά σκο-τωθώ καλύτερα. (Τραβιέται άπότομα, σπρώχνει πέρα τó Στρατιώτη και τρέχει προς τó άνοιχτό παράθυρο. Ό Ύπαξιω-

ματικός τρέχει από πίσω της και την πιάνει τη στιγμή, πού εκείνη σκύβει στο παράθυρο. Την ίδια όμως στιγμή ένας πυροβολισμός άκούεται από τó σκοτάδι κι ό Ύπαξιωματικός κυλιέται στο πάτωμα. Ό Στρατιώτης κατεβάζει βιαστικά τó όπλο απ' τόν ώμο, πριν όμως προφτάσει να τραβήξη, δεύτερος πυροβολισμός απέξω τόν ρίχνει κι εκεί-νον κάτω. Ό Μαρτίνο, μπροστά στην άπροσδόκητη τροπή, πού πήραν τά πράματα, κάνει να ξεγλυστρήση προς την πόρτα. Ό γέρο Βλάσης όμως τινά-ζεται άπάνω του, τόν άρπάζει από τó σβέρκο και τόν γονατίζει στο πάτωμα).

ΒΛΑΣΗΣ: Όυτε σ' έδω θά βγής ζωντα- νός από δώ—θρασίμι!

ΡΗΓΑΣ: (Πηδώντας απ' τó παράθυρο, πού ή Δάφνη τρέχει άμέσως και τó κλεί-νει)—Άσ' τον αυτόν, Πατέρα. Άς μη μαγαρίσωμε τó σπίτι μας με τó βρώ-μικο αίμα του.

MARTINO: (Μισοπεθαμένος, καθώς ήταν, από τó φόβο του, άκούει αυτά τά λόγια πού τού δίνουν κάποια έλ-πίδα, και λέει μουρμουριστά στο Ρήγα, προσπαθώντας να πιάση τó χέρι του).—Εύχαριστώ, πολλήκαραί μου!

ΡΗΓΑΣ: (Τραβώντας άπότομα τó χέρι του)—Μήν πολυβιάζεσαι. (Δείχνον-τας τούς δυό χτυπημένους)—Ετούτοι ήταν στρατιώτες και πήγαν από βόλι.

Έσύ είσαι προδότης—δέ σου ταιριάζει τέτοιος θάνατος. Τό δικό σου τó παλιό-κορμο θά στολίση αύριο κάποιον έλατο—έκει ψηλά στις κορφές. (Γυρίζει στους άλλους)—Και τώρα, Πατέρα, λίγα πράμ-ματα στα ταγάρια και δρόμο μαζί μου για τó βουνό, όλοι!

ΘΕΟΔΩΡΑ: Κ' έμεις, οί γυναίκες, παι-δάκι μου;

ΡΗΓΑΣ: Και σεις! Οί καραμπινιέροι άμα δούν πώς άργούν οί άντρες τους, θά μπλοκάρουν τó χωριό και θά μάς πιά-σουν. Βιαστήτε!

ΔΑΦΝΗ: (Σχεδόν χαρούμενη)—Έγώ, άδερφούλη μου, ετοιμάζομαι στη σι- γή. Αυτό μόνο να πάρω. (Πλησιάζει τόν Ύπαξιωματικό, τού βγάζει τó πι-στόλι και τó περνάει στον ώμο της).

ΡΗΓΑΣ: (Χτυπώντας την στην πλά-τη)—Γειά σου, λεβεντοκόριτσο!

ΒΛΑΣΗΣ: Έμένα, παιδιά μου, τά μάτια μου δέ με βοηθάνε για σημάδι. (Πάει και ξεκρεμάει τη σπάθα από τόν

τοίχο).—Έγώ θά πάρω έτούτο. Έκαμέ τη δουλειά του στο 21, στο χέρι τού προσπάππου μου—θά την κάμη τώρα και στο δικό μου.

ΘΕΟΔΩΡΑ: (Πλησιάζοντας στο είκο- σοστάσι)—Κι εγώ τó είκόνισμα τής Πα-ναγίας. (Ξεκρεμάει μιá μικρή εικόνα, κάνει τó σταυρό της και την άσπάζεται).

ΒΛΑΣΗΣ: (Με τη σπάθα κρεμασμένη από τόν ώμο του)—Ξέρεις πού πρέπει να μάς φέρη μιá μέρα ό δρόμος, πού παίρ-νομε άπόψε, γιέ μου;

ΡΗΓΑΣ: Πού, Πατέρα;

ΒΛΑΣΗΣ: Στη Βόρειο Ήπειρο, παιδί μου. Έμεις οί γέροι έχομε παλιούς λο-γαριασμούς να καθαρίσωμε έκει άπάνω.

ΡΗΓΑΣ: Κι έμεις οί νέοι έχομε ένα λο-γαριασμό στα ίδια μέρη—έκείνον πού άνοιξε στις 28 τού Οκτώβρη τού 1940. Κάποτε θά τη γιορτάσουμε στην Κο-ρυτσά αυτή την ήμερα.

ΔΑΦΝΗ: Κι εγώ μαζί σας!

ΘΕΟΔΩΡΑ: (Κάνοντας τó σταυρό της) Άμήν, Παναγία μου!

ΑΥΛΑΙΑ

ΤΑ ΣΠΗΛΑΙΑ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥΣ

(Συνέχεια από σελ. 9)

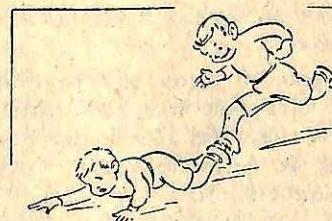
έγκαταστήσει ήλεκτρικό φωτισμό. Είς πολλά από τά σπήλαια αυτά έχουν δώσει μεγαλόπρεπα όνόματα: Αύλη τών γιγάντων, (στο Νέο Μεξικό τής Άμερικής), Πέπλος τής Έλένης, Αίθουσα τού Βασιλικού Θρό-νου κ.ά.

Με τη μελέτη τών σπηλαίων άσχο- λούνται ειδικοί έπιστήμονες, οί σπη-λαιολόγοι, οί όποιοι διαρκώς συγκεν-τρώνουν διάφορες χρήσιμες έπιστη- μόνικες πληροφορίες. Άνεξάρτητα ό-μως από τó έπιστημονικό ένδιαφέ-ρον, πού παρουσιάζουν, τά σπήλαια προκαλούν και τó θαυμασμό μας για τήν όμορφιά, πού παρουσιάζουν, ώστε πολλοί να μñ διστάζουν να ύποβληθούν στον κόπο ένός ταξιδιού για να έπισκεφθούν τά όνομαστά σπήλαια κάποιας περιοχής τού πλά- νητή μας.

ΝΙΚ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΛΗΣ

ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΛΑΜΒΑΝΕΤΕ ΤΑ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ

πλωτή φαρδύ-πλατύ στής κάμαρας τη μέση, μι- κρό κακό.

Άλλ' άν τυχόν πάνω στην τούμπα εκείνη χτυπήση τó κεφάλι του στού τραπέζιου την κόχη, ή σε μιός

Μέσα στο σπίτι γρήγορα ποτέ σας να μñ τρέχετε, ά- γαπητά παιδάκια μου. Αυτό να τó προσέχετε.

Γιατί μπορεί στο τρεχατό κάθε παιδί να πέση κι άν ξα-

πόρτας πόμολο... άχ, τί μπορεί να γίνη... λοιπόν μέσα στίς κάμαρες όχι τρεχάλες, όχι.

Μέσα στο σπίτι γρήγορα ποτέ σας να μñ τρέχετε. Ποτέ τρελ-λό κυνηγητό, κρυ-φτούλι, τυφλούμα.

Καί, κηδεμόνες και γονείς, πάντα στο νού σας έχετε, πώς τέτια δυστυχίμα-τα δέν έχουν γίνει λίγα.

Ο ΠΑΠΠΟΥΣ

Ο ΜΕΓΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ

(Συνέχεια από σελ. 7)

ξω από το άνοιχτο παραθυράκι της καλύβας καρφώνει τα μάτια του επάνω του. Δύο μάτια αیلούρου, που φωσφορίζουν στο σκοτάδι. 'Ο Έωσφόρος! φώναξε τρέμοντας ο Αντώνιος. Έξαφνα τα γαμψά νύχια του ακαθάρτου πνεύματος άγγιξαν τη γενειάδα του μοναχού. Στη στιγμή ωραίες νεράιδες χόρευαν πλάι του. 'Ο Σατανάς γελούσε με σαρκασμό. Τότε ο άγιος ύψωσε τα χέρια του προς τον άστροπλημμύριστον ούρανό. Τα δάκρυα του ξανάτρεξαν βρύσες. Θεέ και Κύριε, βροντοφώνησεν έκ βαθέων «ρῦσαι με από του Πονηρού». Γύρισεν έπειτα απότομα, άρπαξε το Σατανά από το λαιμό και με τα άμωμα σιδερένια χέ-

ρια του τον έβαλε σε ένα μπουκάλι, που ήταν άδειανό πλάι του.

Οί Νεραϊδένιες όπτασιές εξαφανίσθηκαν. 'Ο διάβολος έσκασε μέσα στο μπουκάλι...

Πέρασαν χρόνια...ο Αντώνιος έγινε ο μεγάλος νικητής. 'Ο Μεγάλος Άφρικανός άναχωρητής, ο ένθεος έρημίτης, ο νικητής του Σατανά έγινε οδηγός εκατομμυρίων ψυχών. Ήταν ο άήττητος νεκρωτής των ασίγαστων παθών. 'Ωραίος, δυνατός, φλογερός, άθλητικός—μόλις 20 χρόνων—έδωσε τη σκληρή μάχη προς κάθε είδους πειρασμό και έθριάμβευσε. Έθυσίασε τα γήινα και έκέρδισε τα ουράνια. Στην ηλικία των 105 χρόνων θαλερός, άκαταπόνητος και γεμάτος από πίστι παρέδωσε το πνεύμα του στον Κύριο, που τόσο έντονα αγάπησε.

Έτάξια ώνομάσθηκεν από την

έκκλησιαστική Ιστορία Μέγας. Ύπηρξε πραγματικά ο Μέγας Βασιλεύς της Έρήμου. 'Ο κατακτητής της γαλήνης, ο ήγούμενος των άσκητών όλων των εποχών.

Κ. ΠΑΠΑΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Σ. ΣΚΙΠΗ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Τα χελιδόνια' πα στα σύρματα του τηλεγράφου άραδιασμένα έτοιμα πιά για το ταξίδι τους λένε τραγούδια μεθυσμένα.

Αύριο το άγέρι του φθινόπωρου στη θέσι τους θα σκούζη μόνο κ' έμεις βαθιά μας θα αισθανώμαστε της εγκατάλειψης τον πόνο.

Γιατί φτερά κ' έμεις δεν έχουμε; Γιατί, γιατί να μην μπορούμε; όπως αυτά πέρ' απ' τη Μοίρα μας, την "Ανοιξι ν' ακολουθούμε;

της Ήθικης και της Δικαιοσύνης, ή θέλησις και ή έντολή του Θεού.

Και αυτό άκριβώς είναι το νόημα και το μέγα διδάγμα της 28ης 'Οκτωβρίου, το νόημα και το διδάγμα, που κάθε χρόνο διαλαλούν αυτή την ήμέρα οί σειρήνες των ψυχών των Έλλήνων, καλώντας τους πάντα να κρατούν διαρκώς σ' έναν άτέλειωτο, μεγάλο και υπέρτατο συναγερμό τις προαιώνιες, άθανάτες και άκατανίκτης ήθικές δυνάμεις της Φυλής τους.

Μ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

ΣΤΟ ΚΑΚΟΣΟΥΛΙ

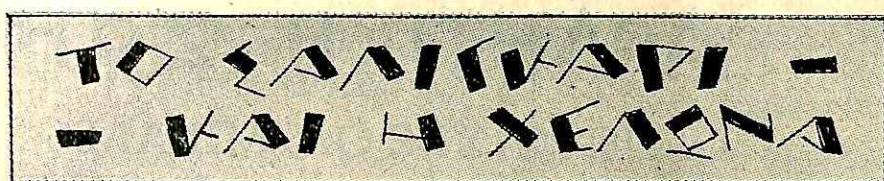
(Συνέχεια από σελ. 8)

πολιτεία του Σουλίου περιελάμβανε ένδεκα χωριά, αλλά τα τέσσερα πρώτα είχαν πάντοτε προνομιοῦχο θέσι. Κατά τα μέσα του 18ου αιώνος οί Σουλιώτες ανέλαβαν υπό την προστασία τους πολλά χωριά σ' όλη την ΝΑ. Ήπειρο, αλλά οί κάτοικοι των χωριών αυτών ήταν οί λεγόμενοι «Παρασουλιώτες», ένα είδος περίοικοι, όπως στο πολίτευμα της αρχαίας Σπάρτης, και αυτοί ανέλαμβαναν να εξασφαλίζουν, με τις γεωργικές τους εργασίες, τον έπισιτισμό των πολεμικών χωριών του Κακοσουλίου, που ήταν άγονα και των οποίων ή κυριώτερα άσχολία ήταν ο πόλεμος κατά των Τούρκων. Από τους Παρασουλιώτες το Κακοσούλι έπαιρνε τα άναγκαία σιτηρά και άπο τους Τούρκους εισέπραττε φόρους άναγκαστικά.

Οί Τούρκοι της Ήπειρου το είχαν για μεγάλη προσβολή να είναι φόρου ύποτελείς των Σουλιωτών και γι' αυτό οί κατά καιρούς πασάδες των Ίωαννίνων έκίνησαν μεγάλες δυνάμεις να καταστρέψουν τους Κακοσουλιώτες. Μάταιος κόπος όμως.

Μόλις το 1803 ύστερα από πολλούς άγώνες κατώρθωσε ο Άλη Πασάς, των Ίωαννίνων να το καταλάβη με δόλο και τότε έγινε το δράμα του Χορού του Ζαλόγγου και ή άνατίναξις του Σαμουήλ στο Κοῦγκι.

Π. ΚΑΛΟΝΑΡΟΣ

ΓΛ. ΠΡΩΤΟΠΑΠΑ

Το Σαλιγκάρι, που το βλέπομε με την πρώτη φθινοπωρινή βροχούλα να βγάξη το κεφαλάκι του από την πόρτα του μικρού του σπιτιού και να βόσκη επάνω στις πέτρες και τα βραχάκια της έξοχης, δεν ήταν πάντα ένα μικρό ζωάριο, όπως το ξέρομε έμεις σήμερα.

Όπως όλα τα πουλιά και τα ζώα, έχει κι αυτό τη δική του ιστορία, που συνδέεται με την ιστορία της Χελώνας, που σέρνει πάντα στη ράχι της το παράξενο σπιτικό της. Στα πολύ παλιά χρόνια το σαλιγκάρι και ή χελώνα ήταν δυο χαριτωμένα άδελφια, που ζούσαν με τους γονείς των σε μια μικρή πολιτεία στις χώρες της Άνατολής. Άλλά όσο ήταν αγαπημένοι μεταξύ τους ο Σαλιγκάρος κι ή Χελώνα, τόσο γκρίνιαζαν με τους γονείς των και τόσο έλεγαν κάθε λίγο πώς το σπίτι τους ήταν στενόχωρο και πληκτικό και πώς εκείνοι ήθελαν τάχα να δημιουργήσουν δικό τους νοικοκυριό.

Όταν μεγάλωσαν, λοιπόν, άποφάσισαν να φύγουν από το πατρικό τους σπίτι και ν' ακολουθήσουν καθένας το δρόμο του. Πρώτος ο Σαλιγκάρος κάποιο πρωινό άποχαιρέτησε τους γονείς του, πήρε τα πράγματά του και ξεκίνησε για μια μεγάλη πολιτεία, όπου έλεγε ότι θα μπορούσε να ζήση εύτυχισμένος. Δεν άργησε πραγματικά να βρῆ δουλειά, να κάνει χρήματα και να φτιάξη ένα δικό του σπιτικό, όπου και κλείστηκε άποφεύγοντας τους άλλους ανθρώπους. Ζητιάνος και φτωχός άν χτυπούσε την πόρτα του, δεν άνοιγε ποτέ να δώσει έλεημοσύνη. Όσο για τους γονείς του, ούτε συλλογίστηκε ποτέ τί έκαναν και πώς ζούσαν.

Οί καημένοι οί γέροι είχαν μείνει μονάχοι. Γιατί κι ή Χελώνα, ακολουθώντας γρήγορα το παράδειγμα του άδελφού της εγκατέλειψε κι αυτή τους γονείς της και πήγε σε μια άλλη πολιτεία, όπου έφτιαξε δικό της νοικοκυριό, δίχως να γυρίση να κοιτάξη τους δικούς της.

Τί να είπουν οί δυστυχισμένοι

γονείς των δυο άχάριστων παιδιών; Ζούσαν στο έρημο σπιτικό τους με το παράπονο πώς τα δυο τους παιδιά, που εκείνοι τα μεγάλωσαν με τόσο αγάπη, στοργή κι άφοσίωσι, τους άφισαν στα γεράματά τους στο έλεος του Θεού.

Στην αρχή κι όσο ακόμα μπορούσαν να εργασθούν, προσπάθησαν να τα βγάλουν πέρα με τα λίγα χρήματα, που κέρδιζαν. Μά όσο περνούσαν τα χρόνια, τόσο και πιο δύσκολη γινόταν ή ζωή τους. Τα βράδυά έμεναν συχνά νηστικοί και τις παγωμένες νύχτες του χειμώνα, δεν είχαν φωτιά για να μπορέσουν να ζεστάνουν το έξασθημένο κορμί τους. Τότε ή καμένη ή γριά, με δάκρυα στα μάτια παραπονιόταν λέγοντας: «Βλέπεις τί άτυχοι που είμαστε; Τώρα στα γεράματά μας, που είχαμε άνάγκη από τη στοργή και την περιποίησι των παιδιών μας, μάς άφισαν έτσι μονάχους κι έρημους στον κόσμο. Δεν πᾶς ως τον Σαλιγκάρο το γιού μας να δῆς τί γίνεται; Δεν πηγαίνεις κι ως την κόρη μας τη Χελώνα να την παρακαλέσης ναρθῆ να με κοιτάξη, που είμαι τόσο γριά κι άνήμπορη;

Τί να κάνη κι ο δύστυχος ο γέρος; Όσο κι άν ήταν περήφανος κι όσο κι άν δεν ήθελε να πάη να ζητήση βοήθεια από τα παιδιά του, άκούοντας τα καθημερινά παρακάλια της γυναίκας του, άποφάσισε ν' άφίση κατά μέρος την υπερηφάνειά του και να πάη να βρῆ τα παιδιά του.

Μια μέρα λοιπόν ξεκίνησε για την πολιτεία, όπου έμενε ο γιός του ο Σαλιγκάρος. Έφτασε εκεί, κουρασμένος και ταλαιπωρημένος και χτύ-

πησε την πόρτα του φωνάζοντας: «Σαλιγκάρε, άνοιξέ μου, παιδί μου, είμ' εγώ, ο πατέρας σου. Ήλθα από πολύ μακριά για να σε ιδώ». Άλλ' ο Σαλιγκάρος έκανε τον κουφό και κρατούσε την πόρτα του κλειστή στα παρακάλια του πατέρα του. Χτύπησε, ξαναχτύπησε ο καημένος ο γέρος, έκλαψε, φώναξε, αλλά το άναίσθητο παιδί δεν βγήκε στο κατώφλι του σπιτιού του ν' άνοιξη την πόρτα. Τότε άγανακτισμένος ο γέρο-πατέρας του έδωσε την κατάρρα του λέγοντας: «Σαλιγκάρε, δεν άξίζει να 'σαι άνθρωπος. Την κατάρρα μου να 'χης, να σέρνεσαι στη γῆ για όλη την ύπόλοιπη ζωή σου. Κι αυτό το σπίτι όπου μένεις μέσα και κατοικείς, να σου ριζώση στην πλάτη και να μη ξεκολλήση ποτέ από πάνω σου».

Και πραγματικά σαν τέλειωσε τα λόγια του ο γέροντας, ο Σαλιγκάρος μεταμορφώθηκε σ' αυτό το μικρό ζώο, που το βλέπομε σήμερα να 'χη κολλημένο στη ράχι του το όστράκινο σπίτι του.

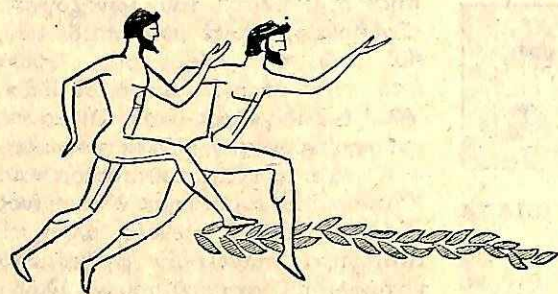
Ύστερα από τον Σαλιγκάρο, ο γέρος πήγε να βρῆ τη θυγατέρα του, τη Χελώνα. Σαν έφτασε στο σπίτι της χτύπησε την πόρτα και φώναξε: «Άνοιξέ μου, Χελώνα! Είμαι εγώ, ο πατέρας σου! Ήλθα να σου πῶ ότι ή μητέρα σου είναι άρρωστη και θέλει να σε ιδῇ!» Άλλά ή Χελώνα, όπως κι ο Σαλιγκάρος έκανε την κουφή και όσο κι άν χτυπούσε και βροντούσε την πόρτα ο γέροντας, εκείνη καθόταν μέσα κι έκανε τη δουλειά της, χωρίς να δίνη σημασία στις φωνές του. Τότε θυμωσε ακόμα περισσότερο ο πατέρας της και την καταράστηκε να γίνη κι αυτή ένα έρπετο και να σέρνη το σπίτι της στη ράχι της σ' όλα τα χρόνια της ζωής της.

Ή κατάρρα του άγανακτισμένου γονιού έπιασε άμέσως. Κι ή Χελώνα έγινε έτσι, όπως την ξέρομε σήμερα, και σέρνει πάντα στην πλάτη της το σπιτικό της, περπατώντας βαρειά-βαρειά και με κόπο.

Τα δυο άχάριστα παιδιά, τιωρήθηκαν, όπως τους άξιζε.

Και από τότε σέρνουν πάντα το σπίτι τους στην πλάτη

ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΖΩΗ

ΟΙ ΝΕΓΡΟΙ ΣΤΙΣ ΟΛΥΜΠΙΑΔΕΣ

ΣΠ. ΑΥΛΩΝΙΤΗ

Μία από τις επιδιώξεις των Όλυμπιακών αγώνων, που θα γίνουν έφετος στη Μελβούρνη της Αυστραλίας, είναι και η κατάργηση των φυλετικών διακρίσεων. Το Όλυμπιακό πνεύμα, μέσα στα άλλα ύψηλά ιδανικά του, περιλαμβάνει και την ισότητα μεταξύ των αγωνιζομένων, αδιακρίτως φυλής. Στην πρακτική όμως πλευρά των Όλυμπιακών, δηλαδή στα αποτελέσματα των μεγαλύτερων αυτών αγώνων της ύψιλου, μπορούμε να κάνουμε ενδιαφέρουσες παρατηρήσεις, ως προς την απόδοσι των λευκών και των μαύρων αθλητών. Τώρα μάλιστα, που βρισκόμαστε τόσο κοντά στην πανεθνική έορτή της αλκής, που γίνεται κάθε 4 χρόνια, και οι εκλεκτότεροι βλαστοί του κόσμου θα διεκδικήσουν τον κότινο του Όλυμπιονίκου, δεν θάταν άσκοπο να ρίχναμε μια ματιά στις περασμένες-τις σύγχρονες βέβαια-Όλυμπιάδες για να συγκρίνωμε την απόδοσι των λευκών και των μαύρων πρωταθλητών. Είναι, βέβαια, γνωστό ότι σε ώριμα αγωνίσματα οι μαύροι είναι ανυπερβλητοί και οι λευκοί σπάνια μπόρεσαν να τους συναγωνισθούν αξιόλογα, όπως -αντίθετα- υπάρχουν αγωνίσματα, στα οποία οι μαύροι αθληται δεν είναι σε θέσι ούτε να πλησιάσουν τους λευκούς.

Δεν θα ξέρατε ίσως ότι μέχρι το 1924 δεν είχε αναδειχθεί ούτε ένας μαύρος Όλυμπιονίκης. Ο πρώτος από αυτούς ήταν ο Ντέ Χάρτ Χάμπαρντ, που νίκησε στην Όλυμπιάδα των Παρισίων στο άλμα εις μήκος. Από τότε όμως οι επιτυχίες των νέγων συνεχώς αυξάνουν. Στους Όλυμπιακούς του Λος Άντζελες το 1932 οι μαύροι απέσπασαν τρεις πρώτες Όλυμπιακές νίκες. Στο Βερολίνο το 1936 έξη μαύροι αναδείχθηκαν Όλυμπιονίκες, στο Λονδίνο το 1948 τέσσερες και στο Έλσίνκι το 1952 έπτά. Φυσικά, μιλούμε μόνο για τις πρώτες νίκες και για τα αγωνίσματα του στίβου. Περισσότερο

όμως ενδιαφέρον είναι να ιδούμε σε ποια αγωνίσματα κέρδισαν Όλυμπιακές νίκες οι νέγροι. Πρώτα-πρώτα έρχεται το άλμα εις μήκος, στο οποίο οι μαύροι αναδείχθηκαν μέχρι τώρα τέσσερες φορές Όλυμπιονίκες. Έπειτα, ανά τρεις Όλυμπιακές νίκες κέρδισαν οι μαύροι στους δρόμους 100, 400 και 800 μέτρων και από μια φορά κατέκτησαν τον περίφημο αυτό τίτλο στο άλμα εις ύψος, στο άλμα τριπλούν, στο άκόντιο, στο δρόμο

αρντς ήλθε 3ος στα 100 και στα 200μ. Το 1928 στο Άμστερνταμ ο Λόντον ήλθε 2ος στα 100, ο Φιλ Έντουαρντς 4ος στα 800, ο Σάλβιο Κατόρ της Αϊτής 2ος στο μήκος και ο Τσορίμπιο των Φιλιππίνων 4ος στο ύψος. Στο Βερολίνο το 1936 ο νεγροαμερικανός Τζέσε Όουενς, με τρεις πρώτες Όλυμπιακές νίκες, στα 100, τα 200 και το μήκος, αναδείχθηκε η μεγαλύτερη φυσιογνωμία της Όλυμπιάδος αυτής. Εκτός από αυτόν όμως ο Μέτκαφ ήλθε 3ος στα 100, ο Ουίλλιαμς 1ος στα 400 με 3ον τον Λού Βάλλε, ο Γούντρωφ 1ος στα 800 και ο Έντουαρντς στα 1500. Ο Άλμπριτον κατατάχθηκε 2ος στο ύψος και ο Πόλλαρντ 3ος στα 110 μετ' έμποδίων. Στο Λονδίνο το 1948 οι μαύροι έθριάμβευαν: Ο Ντίλ-λαρντ ήταν 1ος στα 100, ο Γιουέλ και ο Λά Μπήτς 2ος και 3ος στα 200 μ. Ο Γούντ, ο Μάκ Κίνλεϋ και ο Ουάιτφελντ κατέλαβαν τις τρεις πρώτες θέσεις στα 400 μέτρα και ο Ουάιτφελντ με τον Γούντ τις δύο πρώτες στα 800 μ. Επίσης ο Στήλ ήλθε 1ος στο μήκος και ο Χουάιτ 2ος στα 400 μετ' έμποδίων. Τέλος στο Έλσίνκι το 1952 οι νέγροι άσσοι κατέλαβαν τις ακόλουθες θέσεις: Στα 100: ο Μάκ Κίνλεϋ 2ος και ο Μπαί-ηλυ 3ος. Στα 200: ο Στάνφηνλντ 1ος ο Γκάδερς 3ος, ο Μπαίηλυ 4ος και ο Λαίηγκ 5ος. Στα 400: ο Ρόντεν 1ος, ο Μάκ Κίνλεϋ 2ος, ο Μάτσον 3ος, ο Γούντ 5ος και ο Ουάιτφελντ 6ος. Στα 800: ο Ουάιτφελντ 1ος και ο Γούντ 2ος. Στα 110 μετ' έμποδίων: ο Ντίλλανρντ 1ος. Στο δέκαθλο: ο Κάμπελ 2ος, στο μήκος: ο Μπίφλ 1ος στο τριπλούν: ο Ντά Σίλβα 1ος και στο άκόντιο ο Γιάνγκ 1ος και ο Μύλλερ 2ος.

Φυσικά, οι λευκοί αθληται είχαν πολύ περισσότερες επιτυχίες, αφού κέρδισαν όλα τα άλλα αγωνίσματα και όλες τις άλλες θέσεις. Επίσης πρέπει να σημειωθεί ότι οι μαύροι αθληται, που αναφέραμε, είναι μόνον κυρίως Αμερικανοί, αλλά υπάρχουν άρκετοι από αυτούς, που είναι από την Ζαμάικα, από τις Φιλιππίνες, από την Αφρική, τη Βραζιλία, την Αίτη και άλλα μέρη του κόσμου.

Ας δοϋμε όμως αναλυτικότερα μερικές άλλες εμφανίσεις των νέγων άσων στις Όλυμπιάδες: Το 1900 ο Ίνδος Πρίτσαρντ ήλθε 2ος στα 200 μ. και στα 200 μετ' έμποδίων. Το 1920 ο Άγγλος μιγάς Έντου-

ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ ΤΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ

Λογαριάσατε ποτέ τι κατανα- λίσκει σε τρόφιμα και ποτά ένας άνθρωπος; Πάρτε μολύβι και χαρτί και προσθέστε!

Ο μέσος όρος ζωής ενός άνδρος στην εποχή μας φθάνει τα 62 χρόνια και μιάς γυναίκας τα 68! Αν θέλωμε τώρα ένα μέσο όρο ζωής ανθρώπου (γυναίκας και άνδρος) βρίσκομε, για ευκολία, τα 65 χρόνια.

Ένας Έλλην λοιπόν θέλει για τα 65 αυτά χρόνια ζωής 8888 δκάδες ψωμί, για το ίδιο διάστημα ένας ξένος θέλει 2962 δκάδες. Νερό δικόι μας και ξένοι θέλουν 12.577 δκάδες ενώ οινόπνευμα οι ξένοι θέλουν 2876 δκάδες στα 65 χρόνια ζωής, οι δέ δικόι μας 593 δκάδες. Και στην κατα- νάλωσι της πατάτας έχομε με τους ξένους την ίδια διαφορά 2875 δκάδες ο ξένος, 890 δκάδες ο Έλλην. Είς την κατανάλωσι των οσπρίων είμεθα ισόπαλοι 593 δκάδες. Στο κρέας πάλι προη- γούνται οι ξένοι με 3459 δκάδες ενώ οι δικόι μας μόλις φθάνουν τις 1185 δκάδες.

Υπερτερούμε εις την κατανά- λωσι λαδιού με 635 δκάδες, ενώ οι ξένοι φθάνουν μόνον στις μι- σές. Και ύστερούμε στα υπόλοιπα: Αύγα Έλληνες κομμάτια 3380 ξένοι 13520. Βούτυρο, Έλληνες 317 δκ. ξένοι 1625 δκ. Ζάχαρη Έλληνες 885 δκ. ξένοι 1472 δκ. Φρούτα Έλληνες 5533 δκ. ξένοι 18216 δκ.

Αν τώρα έχετε ύπομονη και είσθε δυνατοί στην πρόσθεσι θα βρήτε ότι εισέρχονται στον αν- θρώπινο οργανισμό και κατά τα 65 χρόνια του μέσου όρου ζωής του περίπου 33.300 δκάδες σε τρόφιμα και ποτά. Μία κοστολό- γησις όλων αυτών θα σάς κατα- πλήξη, διότι θα έγγιση άστρονο- μικούς αριθμούς. Σημειώστε: Ένας Έλλην διαιτητικώς μόνον κοστίζει γύρω στις 238.240 ση- μερινές δραχμές, ενώ ο ξένος υπερβαίνει σε κόστος τις 656.391 δραχμές.

Τί λέτε; Δεν είμαστε και τόσο φθηνοί!...

Ο ΘΡΙΑΜΒΟΣ ΕΝΟΣ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ

(Συνέχεια από σελ. 5)

από την Χρυσήν Πύλην και κατέλη- γεν εις την πλατείαν των Άνακτό- ρων και της Αγίας Σοφίας. Η όδός εκείνη ήτο η μεγαλύτερα της πρω- τευούσης, αλλά και η λαμπρότερα χάρις εις τα εκατέρωθεν μεγαλοπρε- πή οικοδομήματα, τας στοάς, τας πλατείας, τας όποιας διέσχιζεν. Υπό

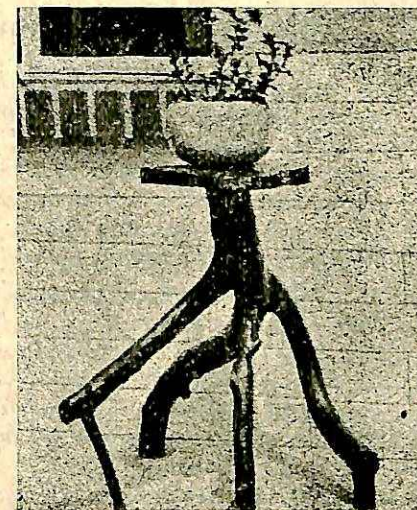
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΟΙΚΟΤΕΧΝΙΑ

Ένα ωραίο τραπεζάκι για την αύλη

Θέλετε να κάνετε μια έκπληξι στην μητέρα σας; Κοιτάξτε αυτό το ωραίο και πρωτότυπο τραπεζάκι. Δεν είναι καθόλου δύσκολο να το κατασκευάσετε.

Πρώτα πρέπει να βρήτε ένα ω- ραίο κλαδί όπως είναι αυτό στην εικόνα. Το κόβετε στο «λαιμό» του ίσια μ' ένα καλό πριόνι. Παίρνετε μια στρογγυλή σανίδα πάχους 3-5 εκατοστών και ανοίγετε μια τρύπα στη μέση όπου μπορεί να μπη ένα ξύλινο καρφι μια σφήνα που θα ενώση την στρογγυλή σανίδα με τη χοντρή βάση του κλαδιού, όπως βλέπετε στο σχέδιο 1.

Μετά θα πρέπει να κατασκευά- σετε μόνοι σας ένα εργαλείο, που θα σάς είναι χρήσιμο και για άλλες δουλειές. Είναι ένα είδος πρόχειρου

αλφαδιού, που θα σάς βοηθήση να πριονίσετε ίσια τα κλαριά, που θα παίξουν το ρόλο των ποδιών στο τραπεζάκι μας (Σχέδιο 2).

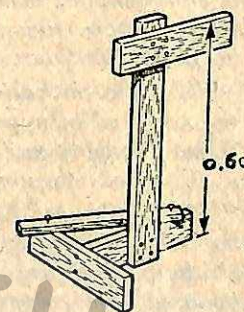
Τοποθετήτε το πρόχειρο αλφά- δι σας, όπως δείχνει το σχέδιο 3 και γυρνώντας τη βάση του τρα- πεζιού φέρνετε κοντά στο αλφά- δι σας το κάθε κλαδί και το πριο- νίζετε.

Μετά το γυρίζετε κι έχετε έτοιμο το τραπεζάκι. Δ. Μ.

ΣΤΑΙΗΝ ΣΦΗΝΑ

ΣΧΕΔΙΟ 1

ΣΧΕΔΙΟ 2

ΓΥΡΙΖΕΤΕ

ΤΑ ΚΛΑΔΙΑ ΚΑΙ ΤΑ
ΚΟΒΕΤΕ

ΠΑΧΟΣ
3-5 CM.

την οδηγίαν ειδικών, οι όποιοι έλέ- γοντο γραμμισται και πα- στοποιοί, διεκοσμήθη η Μέση και αι πάροδοι της. Έστρώθησαν δηλ. με άνη και με φύλλα δάφνης, ενώ κατά διαστήματα αι προσόψεις των εκατέρωθεν οικιών έκοσμήθησαν με κλάδους δάφνης και δενδρολίβανου, με σταυρούς και στεφάνια από άνη, με πολυχρώμους και πολυτελείς τά-

πητας, με όμοιως πολυτελή και πολυχρώμα ύφασματα, τέλος δε και με άργυρά πολύφωτα, τα όποια βεβαίως έχρησίμευον διά την νυκτερι- νήν φωταγωγήσιν. Επίσης ώρίσθη όπως κατά διαστήματα καούν τα εύώδη εκείνα από την Άνατολήν ξύλα, και όπως οι δρόμοι ρανθοϋν με ροδόσταγμα και με άλλα της εποχής εκείνης μύρα. (Συνεχίζεται)

ΚΙΝΗΣΙΣ Ε.Ε.Σ.Ν.

Πρὸς

Τοὺς Ἑλληνας Ἐκπαιδευτικούς καὶ Ἐρυθροσταυρίτας

Ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ Σχολ. ἔτους 1956—57 ὁ Ε.Ε.Σ.Ν. ἀπευθύνει ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν πρὸς τοὺς φίλους Ἐκπαιδευτικούς καὶ Ἐρυθροσταυρίτας καὶ θερμὰς εὐχαριστίας διὰ τὸ συντελεσθὲν ὑπ' αὐτῶν ἔργον κατὰ τὸ λήξαν Σχολ. ἔτος. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι καὶ ἐφέτος θὰ συνεχισθῇ μὲ προθυμίαν ἢ λαμπρὰ συν-εργασία των μεθ' ἡμῶν διὰ τὴν ἐξόδωσιν των ἐπιδιώξεων τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. καὶ τὴν ἐξάπλωσιν καὶ ἐμπέ-δωσιν των ὑψηλῶν αὐτοῦ ἀρχῶν. Ὑπάρχει πάντοτε πεδὶον δράσεως καὶ εἰς τοὺς τρεῖς τομεῖς, τῆς προ-αγωγῆς τῆς υἱείας, τῆς ἀλληλοβοηθείας καὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς διεθνoῦς φιλίας καὶ ἀσφαλῶς θὰ κατα-βληθῇ κάθε προσπάθεια διὰ νὰ σημειωθοῦν ἀκόμη καλύτερα ἀποτελέσματα κατὰ τὸ νέον Σχολ. ἔτος.

Εἰδικώτερον εἰς τὸν τομέα τῆς υἱείας πρέπει, ἐκτὸς τῆς ἀποκτήσεως υἱεινῶν συνηθειῶν ζωῆς, νὰ δοθῇ ἰδιαίτερα προσοχὴ εἰς τὸ θέμα τῆς παροχῆς πρώτων βοηθειῶν. Δὲν χρειάζεται νὰ ἐξαρθῇ ἡ σημασία τῆς ἀποκτήσεως τῆς πολυτίμου ταύτης δεξιότητος. Τὴν ἐπιτυχίαν τῆς προσπάθειας ταύτης ὑποβοηθεῖ μεγάλως ἡ ἐκδοσις ὑπὸ τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. τοῦ Πρακτικοῦ Ὁδηγοῦ Πρώτων Βοηθειῶν, πολλὰ χιλιάδες τοῦ ὁποῖου διανεμήθησαν ἤδη δωρεὰν εἰς τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα ὁλοκλήρου τῆς χώρας, καὶ ἡ χαμηλὴ τιμὴ ἐκάστου ἀντιτύπου, τῶν 7.50 δραχ. διὰ τοὺς ἐπιθυμοῦντας νὰ ἀποκτήσουν τοῦτο μαθητὰς καὶ Ἐκπαιδευ-τικούς. Ἐλπίζομεν ὅτι οἱ Ἐκπαιδευτικοὶ ἐν συνεργασίᾳ μὲ τοὺς κατὰ τόπους Ἱατροὺς καὶ Σχολιάτρους θὰ δυνήθουν νὰ συμβάλουν εἰς τὴν πραγματοποιήσιν τῆς διαδόσεως τῶν καταλλήλων γνώσεων.

Εἰς τὸν τομέα τῆς ἀλληλοβοηθείας οἱ Ἕλληνες Ἐρυθροσταυρίται δύνανται, ἄνευ θυσιῶν, νὰ ἀνακου-φίσουν συναδέλφους των πτωχῶν χωρίων τῆς ὑπαίθρου, ἰδίᾳ τῶν σεισμοπαθῶν περιοχῶν, διὰ τῆς ἀπο-στολῆς χρησίμων εἰδῶν πάσης φύσεως, τὰ ὅποια εἰς αὐτοὺς δὲν εἶναι ἀπαραίτητα (γραφικὴ ὕλη, παλαιὰ βιβλία, μεταχειρισμένα ἐνδύματα καὶ ὑποδήματα, ἀλλὰ καθαρὰ καὶ περιποιημένα, παιγνίδια κλπ.).

Τέλος εἰς τὸν τομέα τῆς διεθνoῦς φιλίας εἶναι εὐχερὲς νὰ ἐτοιμάσων μεγαλύτερον ἀριθμὸν λευκωμά-των σχολικῆς ἀλληλογραφίας, τὰ ὁποῖα ἐκτιμῶνται τόσον πολὺ ἀπὸ τοὺς Ἐρυθροὺς Σταυροὺς Νεότητος τῶν ἄλλων χωρῶν, καὶ συμβάλλουν σπουδαίως, ὅχι μόνον εἰς τὴν καλλιέργειαν φιλικῶν σχέσεων μὲ τὰ παῖδια ὅλων τοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ νὰ καταστή ἡ γνώστη εἰς αὐτὰ καὶ ἡ σύγχρονος Ἑλλάς.

Ὁ Ἑλληνικὸς Ἐρυθρὸς Σταυρὸς Νεότητος πιστεύει ὅτι ἡ ἐκκλησίᾳ του, διὰ μίαν ἐντατικώτεραν προσπάθειαν, πρὸς πραγματοποίησιν πλουσίας ἀποδόσεως κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1956—57 καὶ εἰς τοὺς τρεῖς τομεῖς τῆς δράσεώς του, θὰ εὖρη τὴν δέουσαν ἀπήχησιν μεταξὺ τῶν Ἑλλήνων Ἐκπαιδευτικῶν καὶ Ἐρυθροσταυριτῶν εὐχεται εἰς αὐτοὺς ὁλοψύχως υἱείαν καὶ πᾶσαν πρόοδον.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 1ῃ Ὀκτωβρίου 1956

Ο ΕΛΛ. ΕΡ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΠΑΙΓΝΙΔΙ ΥΓΕΙΑΣ

Ἐφέτος ἐξετιμώθη τὸ παιγνίδι υἱείας εἰς ἀρκετὰς χιλιάδας καὶ ὅσα Σχολεῖα ἐπιθυμοῦν νὰ προμηθευθοῦν τοῦτο, διὰ τοὺς μικροὺς μαθητὰς των, παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς γράψουν πόσα ἐξ αὐτῶν θέλουν, πρὸς ἀποστολὴν δωρεάν.

ΤΙΜΗ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Καὶ ἐφέτος, παρ' ὅλην τὴν σοβαρὰν αὐξησιν τῶν δαπανῶν ἐκδόσεως τοῦ Περιοδικοῦ, παραμένει ἡ αὐτὴ τιμὴ πωλήσεώς εἰς 1.50 δραχ. κατ' ἀντίτυπον ὥστε νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἀγορὰ τούτου καὶ ἀπὸ τοὺς πτωχοτέρους μαθητὰς. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν παρακαλοῦμεν, ὅπως τὸ ἀντίτιμόν του ἀποστέλλεται, εἴ δυνατόν ἐντὸς τοῦ ἰδίου μηνός, τὰ δὲ τυχὸν ἀπόλητα ἀντί-τυπα νὰ ἐπιστρέφονται τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 10ης τοῦ ἀμέσως ἐπομένου μηνός.

ΣΗΜΑΤΑ

Ὑπενθυμίζομεν ὅτι ὑπάρχουν εἰς τὰ Γραφεῖα μᾶς ὠραῖα μεταλλικὰ Σήματα Ε.Ε.Σ.Ν., ἀντὶ 0,50 δραχ. ἑκάστον, τὰ ὁποῖα ἀποστέλλονται κατόπιν παραγγελίας καὶ ἀποστολῆς τοῦ ἀντιτίμου.

ΔΕΛΤΙΑ ΔΡΑΣΕΩΣ

Ὑπενθυμίζομεν ὅτι πρέπει νὰ ἀποστέλλεται εἰς τὰ Γραφεῖα μᾶς σύντομος περίληψις τῆς Ἐρυθροσταυρικῆς δράσεως τῶν μαθητῶν γιὰ νὰ δημοσιεύωμε εἰς τὸ Περιοδικὸ καὶ νὰ ἐνημερώ-νωμε σχετικῶς τὴν Γενεήν.

ΕΣΝ. Α'. Δημ. Σχολ. Βεύης-Ἀμυνταίου φυτεύουν δένδρα
Juniors of 1st Elementary School Vevi Amynteon
planting trees

Ἀπὸ ἑλλειψι χώρου, ἀρκετὴ συνεργασία, δρᾶ-
σις καὶ φωτογραφίαι θὰ δημοσιευθοῦν εἰς τὸ
προσεχὲς τεύχος.

Η ΣΗΜΑΙΑ

Ζήτηω ἡ γαλανόλευκη!... Ζήτηω
τὸ ἱερὸ σύμβολο τοῦ ἔθνους μας!...
Ζητωκραυγάζουμε καὶ χειροκρο-
τοῦμε κατενθουσιασμένοι μπροστὰ
στὸ πέρασμα τῆς σημαίας, ἐνῶ μὴ
ἀνέκφραστη χαρὰ μᾶς πλημμυρίζει.
Ἡ καρδιά μας σπαρταρᾷ καὶ οἱ
κτύποι της γίνονται δυνατότεροι.
Ρίγη περνοῦν καὶ ξαναπερνοῦν ἀπὸ
τὸ κορμὶ μᾶς καὶ πολλὰς φορές τὰ
μάτια μᾶς υἱαίνονται.

Ἔτσι ἐκδηλώνομε ὅλοι οἱ Ἕλ-
ληνες τὸν ἐνθουσιασμό μας καὶ τὸν
σεβασμὸ πρὸς τὸ ἱερὸ τοῦ ἔθνους
σύμβολο.

Μ' αὐτὴν μπροστὰ ξεκινᾷ πάντα
ὁ στρατὸς γιὰ κάποια μάχη. Αὐτὴν
ἀναζητοῦν τὰ μάτια τοῦ στρατιώ-
του μεσ' τὴν φωτιά καὶ τοὺς κα-
πνοὺς τοῦ πολέμου. Ὅταν ὁ στρα-
τὸς βρίσκεται σὲ δύσκολη θέση καὶ
ἡ Σημαία κινδυνεύει νὰ πέσῃ στὰ
χέρια τῶν ἐχθρῶν, καίγεται μὲ
μεγάλῃ εὐλάβεια ἐνῶ τὰ μάτια
τῶν στρατιωτῶν πλημμυρίζουν ἀπὸ
δάκρυα βλέποντας τὸ θλιβερὸ αὐτὸ
θέαμα.

Αὐτὴ ἐδιάβηκε τιμημένη καὶ ὑ-
περήφανη τὴν Ἡπειρο, τὴ Μακε-
δονία καὶ τὴ Θράκη. Αὐτὴ ἀργό-
τερα ἀγκάλιασε κάτω ἀπὸ τὴν δο-
ξασμένην τῆς πτυχῆς τὰ ἥρωϊκά
καὶ μαρτυρικὰ Δωδεκάνησα. Αὐτὴ
ἐκυμάτισε στὴν Κρήτη καὶ στ'
ἄλλα νησιά. Νοσταλγεῖ νὰ στηθῇ
ὑπερήφανη καὶ στοὺς ὑπόδουλους
ἀκόμη τόπους τῆς Ἑλληνικῆς γῆς
γιὰ νὰ σκορπίσῃ τὴ χαρὰ καὶ τὴ
γαλήνη καὶ σ' αὐτοὺς τοὺς ἀδελφούς
μας ὅπου δὲν εἶδαν ἀκόμη τὸ γλυκὸ

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

φῶς τῆς λευτεριάς καὶ τὴν ἐνδοξή
μας γαλανόλευκὴ νὰ κυματίζει.

ΤΟΥΛΑ Ν. ΠΙΑΝΝΟΥΛΗ

Μαθήτρια ΣΤ' τάξεως Β' Δημοτικοῦ
Σχολείου Κατερίνης

9) Κόλπος τῆς Ἑλλάδος.

10) Πόλις.

11) Βαθμὸς τοῦ Ναυτικοῦ.

ΝΙΚΟΛ. Λ. ΜΠΕΝΕΤΑΚΟΣ
Γυμν. Ἀργοστολίου Κεφαλληνίας

ΣΚΑΛΑ

ΧΙΟΥΜΟΡ

Καθηγητὴς: Νὰ μᾶς πῇ ὁ Τά-
κης μὴ μετοχή.

Τάκης (ποὺ δὲν ἄκουσε): Πα-
ρὼν Κύριε.

Καθηγ.: Μπράβο παιδί μου.

Θ. ΜΙΧΟΣ
Γυμν. Καλαμπάκας

ΣΚΑΛΑ

- 1) Σ
- 2) Σ
- 3) Σ
- 4) Σ
- 5) Σ
- 6) Σ
- 7) Σ
- 8) Σ
- 9) Σ
- 10) Σ
- 11) Σ

- 1) Σύμφωνον.
- 2) Νότα
- 3) Καταστρέφει τὸν σίτον.
- 4) Πόλις τῆς Κεφαλληνίας.
- 5) Ἀρχαῖος Νομοθέτης.
- 6) καὶ Δαλιδά.
- 7) Χώρα τῆς Ἀσίας.
- 8) ἐγκληματίας.

- 1) Θ — Σ
- 2) Θ — — Σ
- 3) Θ — — — Σ
- 4) Θ — — — — Σ
- 5) Θ — — — — — Σ
- 6) Θ — — — — — — Σ
- 7) Θ — — — — — — — Σ
- 8) Θ — — — — — — — — Σ
- 9) Θ — — — — — — — — — Σ
- 10) Θ — — — — — — — — — — Σ

- 1) Ἀρχαία πόλις τῆς Αἰγύπτου.
- 2) Υἱὸς τοῦ Ἰάσονος.
- 3) Ὁ τελευταῖος δεσπότης τῆς
Ἡπείρου.
- 4) Βασιλεὺς τῶν Βησιγόθων.
- 5) Υἱὸς τοῦ Ἀγλήνορος.
- 6) Ὁ τελευταῖος τοῦ γένους τοῦ
Θησεὺς βασιλεὺς τῶν Ἀθηνῶν.
- 7) Ἡ εὐροῦσα ἐν τῷ Νεῖλῳ τὸν
Μωϋσεά, θυγάτηρ τοῦ Φαραώ.
- 8) Μαθητὴς καὶ διάδοχος τοῦ
Ἀριστοτέλους.
- 9) Μέγας πολιτικὸς τῶν Ἀθηνῶν
- 10) Συρακούσιος ἱστορικός.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΡΡΕΣ
Πειραι. Σχολ. Πανεπ. Ἀθηνῶν

Γ. ΞΥΔΗ

28^η ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940

Ὡ φάρε τοῦ ἔθνους λαμπερέ, Εἰκοσι ὀχτῶ τ' Ὀκτώβρη!
καινούργιος Εὐαγγελισμὸς ἀστράφτεις καὶ φωτᾷς
τὴ Δόξα, ποὺ τοὺς Ἕλληνες σεμνὰ τοὺς στεφανώνει
καὶ τίς μανάδες, ποὺ εἶπαν τὸ «τὰν ἢ ἐπὶ τᾷς».

Ἐσὺ ποὺ τὸ «μολὼν λαβέ» τ' ἀνάστησες μὲ τὸ «ΟΧΙ»
τὴν Οἰκουμένην ἐδίδαξες μ' Ὀλύμπια ψυχραιμία,
πὼς τ' ἀγαθὸ τῆς Λευτεριάς μὲ τῆς ψυχῆς τὴ λόγχη
κρατιέται κτῆμα ἀνέγγιχτο καὶ θεία κληρονομία.

Μ' ἀθάνατα δακρόφυλλα Σὲ ραίνει ὁ Μαραθῶνας,
Οἱ Θερμοπύλες Σοῦ μνηνοῦν θερμὸ χαιρετισμό.
Καὶ τὸ Εἰκοσιένα ὀρθό, ποὺ ὑψώθηκες προμαχῶνας
Σὲ παραστέκει δόλοχαρο μ' ἀντρίκιο θαυμασμό.

Ὡ Μήτηρ τῆς Ἐλευτεριάς, ὦ θαῦμα τοῦ Σαραντά,
ὅλης τῆς Γῆς οἱ Λεῦτεροι μὲ δάκρυ Σὲ θωροῦν,
γιατὶ ἀπὸ Σὲ πρωτόειδαν καὶ θὰ θυμοῦνται πάντα
τῆς Νίκης τὸ χαμόγελο, ποὺ ἐμπρὸς του ἀναρριγοῦν.

ΚΥΠΡΟΣ

Τῆς λευτερίας ἡ μέρα δὲν θ' ἀργήσῃ
κι ἡ Κύπρος, πού στενάζει σκλαβωμένη
στὴν ἀγκαλιά σου θὰ ριχτῇ καὶ θὰ δα-
[κρύση
γλυκεῖα πατρίδα μου ἀγαπημένη.

Ἡ σάλπιγγα καὶ πάλι θὰ ἤχῃσῃ
τῆς λευτερίας τὸ μήνυμα θὰ φέρῃ
κι ἡ Κύπρος, τόσο αἶμα πούχει χύσει
δὲν θάναί σκλάβο, δὲν θὰ ὑποφέρῃ.

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΟΥΒΑΡΗ
Β' Γυμνασίου θηλέων Ἀθηνῶν

ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΑΤΕ ΤΑ ΕΛΛΕΙΠΟΝΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Συμπληρώνοντας τὰ ἐλλείποντα
στοιχεῖα τῶν γραμμάτων εἰς τὴν
κατωτέρω φράσιν, θὰ ἀναγνώσῃτε
ἐν ἀρχαίῳ πολυθρύλητον ρητόν :

«Δ — Δ — ΧΡ — Μ — Τ — Ν — Κ —
— Ν — Τ — Τ — Ν — Δ — Ν
— ΣΤ — Γ — Ν — ΣΘ — Τ — Ν
Δ — ΝΤ — Ν».

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΝΙΚ. ΠΑΠΑΖΕΚΟΣ
Γυμν. Ἀμφιλοχίας Βόλου

ΕΛΛΙΠΟΦΩΝΗΕΝΤΑ

Δ. τ. δ. τα χ. μ. ν
στ. μ. δ. ν. πλ. μ. ν
. κ. μ. ν τ. τ. ν. δ. λ. γ. μ. ν.
ΜΠΕΛΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
Γυμν. Πωγωνιανῆς

ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΕΩΝ

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)
- 10)

- 1) Πρωτεύουσα τῆς Β. Ἀμε-
ρικῆς
- 2) Ἀρχαῖος βασιλεὺς Κορίνθου
- 3) Ἦτο καὶ ὁ Ἡράκλειος
- 4) Πόλις τῆς Πελοποννήσου
- 5) Εἶναι ὁ Μιχαήλ
- 6) Δένδρα θερμῶν χωρῶν
- 7) Ποταμὸς Ἀμερικῆς
- 8) Μὴν τοῦ ἔτους
- 9) Ἡρώς τῆς Ἐπανάστασεως
- 10) Ἦτο περίφημος ὁ ναὸς τοῦ
(γεν. Ἐνικοῦ).

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΩΝΗΣ
Β' Γυμν. Ἀρρέων Τριπόλεως

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΜΕΤΑΝΟΙΑ

Ἡ καστὴς : *Εσπασες
τὸ κεφάλι σου στὸ κεφάλι τοῦ
μετανοεῖς γι' αὐτό;

—Ὁ κατηγορούμενος: Καὶ
βέβαια μετανοῶ, κύριε Πρόεδρε !
Διακόσιες δραχμὲς τὴν εἶχα ἀγο-
ράσει!

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΡ. ΚΙΟΥΣΗΣ
Μαθ. Γυμνασίου Λεβαδείας

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Ποία εἶναι ἡ πρώτη χώρα τοῦ
Κόσμου:

- α) εἰς τὴν παραγωγὴν κακάου;
- β) εἰς τὴν παραγωγὴν ζαράρεως;
- γ) εἰς τὴν παραγωγὴν χρυσοῦ;
- δ) εἰς τὴν παραγωγὴν χαλκοῦ;
- ε) εἰς τὴν παραγωγὴν καου-
τσούκ καὶ κασιτέρου;

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΡ. ΦΕΡΤΑΚΗΣ
Β' Γυμνασίου Πατρῶν

ΟΔΗΓΙΑΙ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΜΑΘΗΤΙΚΗΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΝ

*Υπενθυμίζομεν ὅτι ἡ ἀποστελ-
λομένη συνεργασία πρέπει νὰ εἴ-
ναι πρωτότυπος καὶ οὐχὶ ἀντι-
γραφή ξένης τοιαύτης.

Σημειοῦμεν ὅτι τὰ ἀποστελλό-
μενα σκίτσα πρέπει νὰ γίνωνται
μὲ συνικὴ μελάνη καὶ νὰ κατα-
βάλλεται μεγαλύτερα προσοχὴ
εἰς τὰ σταυρόλεξα, τὰ περισσό-
τερα τῶν ὁποίων εἶναι ἀνορθό-
γραφα καὶ χωρὶς ἐνδιαφέρον.

Κάθε μαθητικὴ συνεργασία, πού
ἀπαιτεῖ λύσιν πρέπει νὰ ἀπο-
στέλλεται μὲ τὴν λύσιν ἐπὶ ἰδι-
αιτέρου φύλλου χαρτοῦ.

Γενικῶς κάθε συνεργασία πρέ-
πει νὰ εἶναι καθαρογραμμένη,
εὐανάγνωστος, μὲ τὸ ὄνομα, τὴν
τάξιν, τὸ σχολεῖον, τὸν τόπον
τοῦ ἀποστέλλοντος καὶ μὲ ἡμερο-
μηνίαν.

ΣΚΑΛΑ

- 1) —
- 2) —
- 3) —
- 4) —
- 5) —
- 6) —
- 7) —
- 8) —
- 9) —
- 10) —

- 1) Ἀρθρον.
- 2) Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία.
- 3) Βεβαιωτικὸν ἐπίρρημα.
- 4) Θηρίον τῆς Ζούγκλας.
- 5) Πρωτεύουσα τῶν Ἰνδιῶν.
- 6) Ὑπόδουλος νῆσος τῆς Ἑλ-
λάδος.
- 7) Εἶναι ἡ βαθύτερα λίμνη τοῦ
Κόσμου.
- 8) Ὁρος τῆς Πελοποννήσου.

- 9) Φυσᾷ τὸ καλοκαίρι στὰς Ἰν-
δίας.
- 10) Χωρίζει τὴν γῆν σὲ δύο ἴσα
μέρη.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΡΑΧΑΛΙΟΣ
Μαθ. Ἰδιωτ. νυκτ.
Γυμν. Παπαϊωάννου, Ἀθηνῶν

ΣΠΑΖΟΚΕΦΑΛΙΑ

- 1) Κ
- 2) Κ
- 3) Κ
- 4) Κ
- 5) Κ
- 6) Κ

- 1) Νησί τῶν Δωδεκανήσων.
- 2) Νῆσος τῆς Νοτίου Ἀμερικῆς.
- 3) Βουνὸ τῆς Ἀφρικῆς.
- 4) Πόλις τῆς Τουρκίας.
- 5) Πόλις τῆς Βορ. Ἠπείρου.
- 6) Πρῶτος Κυβερνήτης τῆς Ἑλ-
λάδος.

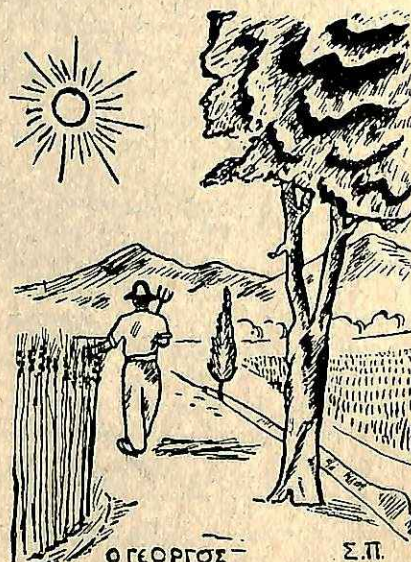
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΓΡΑΠΗΔΗΣ
55ον Δημ. Σχολ. Ἀθηνῶν

ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)

- 1) Πόλις τῆς Παλαιστίνης.
- 2) Ἀέριον.
- 3) Πόλις τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος.
- 4) Ὁρος τῆς Θεσσαλίας.
- 5) Πόλις τῆς Πελοποννήσου.
- 6) Κριτὴς τῶν Ἰσραηλιτῶν.
- 7) Ἡ ὑψηλότερα κορυφὴ τοῦ
κόσμου.

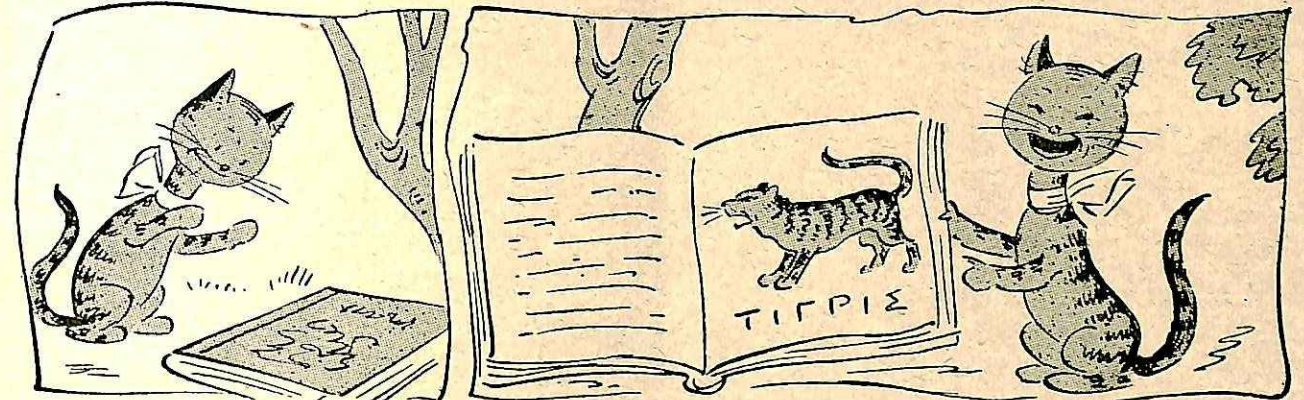
ΚΩΝΣΤΑΝΤ. Γ. ΠΑΣΤΡΑΣ
Γυμνάσιον Ἀρρέων Ἀγρινίου

Ο ΓΕΩΡΓΟΣ Σ. Π.

ΤΟ ΠΑΘΗΜΑ ΤΟΥ ΡΙΡΗ

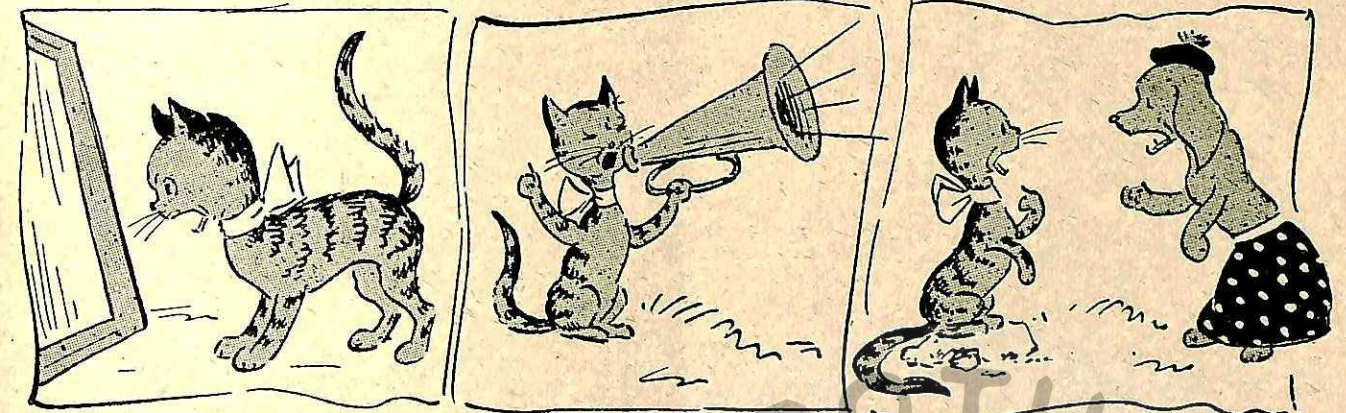
Ὑπὸ ΑΝ. ΒΩ.

Μία μέρα ὁ γάτος ὁ Ριρῆς
βρίσκει πεσμένο κάτω
ἐνα βιβλίο παιδικό
μὲ ζωγραφιὲς γεμάτο.

Καὶ ξάφνου, ἐκεῖ πού τις κοιτᾷ,
βλέπει ζωγραφισμένη
καὶ μία τίγρι ριγωτή,
πού στέκει ἀγριεμένη.

—Ἀ, πῶς μοῦ μοιάζει, φώναξε,
ἴδια ἀπὸ πάνω ὡς κάτω!
Τίγρις λοιπὸν εἶμαι κ' ἐγώ
καὶ μὲ θαρροῦν γιὰ γάτο!

Καὶ στὸν καθρέφτη στέκεται,
τεντώνεται, κορδώνεται
κι ὅσο κοιτάζει, τίγρaris
πῶς εἶναι βεβαιώνεται.

Κ' εὐθὺς στοὺς σκύλους ξεφωνᾷ:
—Σκύλοι, εἶμαι τίγρις. Τρρέμετε.
Ἀπ' τὶς νυχθοντάρες μου
τώρα ἡ ζωὴ σας κρέμεται.

Κ' ἡ Μέλπω: Μὰ τί σ' ἔκανε
νὰ τὸ πιστέψης, χάχα;
—Ἐ, τίγρις ἀπαράλαχτος
δὲν εἶμαι σ' ὅλα τάχα;

—Ναί, δὲ σοῦ λείπει τίποτα,
κουφιοκεφάλι γάτο.
Καὶ φάπ... τοῦ δίνει μιά σπρωξιὰ
κ' ἐκεῖνος... πέφτει κάτω.

Γέλια ἀπὸ γύρω ἀκούστηκαν.
Κ' ἐνῶ ὁ Ριρῆς τὸ σκάζει
μὲ βογγητὰ καὶ κλάματα,
ἡ Μέλπω τοῦ φωνάζει:

—Μ' ἄλλοίμονο ἂν ἦτανε
τίγρις, καὶ μὲνε βλάκα,
ὅποιος φορεῖ παλτὸ ριγέ
κ' ἔχει καὶ μιά μουστάκα...

ΔΟΞΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Ἑμβατήριον τῆς 28^{ης} Ὀκτωβρίου 1940

Στίχοι καὶ Μουσική
ΑΛ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ.

Πο. λε. μὲν στήν Ἀλ. βα

νί - α ὅ - λοι γιὰ τὴ λευ. τέ. ριά — Ἡ Ἑλ. λά. δα ἡ αἰ. ω. νί - α

δὲν δὰ ζή. σῃ στή σκλαβιά. — Ὁ. λους τῶ. ρα μᾶς ἔ. νῶ - νει

BASS: Ὁ. λους τῶ. ρα μᾶς ἔ. νῶ. νει

ἡ Ση. μαί. α μας, παι. διὰ — Τὴν Ἑλ. λά. δα στε. φα.

Ἡ Ση. μαί. α μας, ναί ἡ Ση. μαί. α μας, παι. διὰ, Τὴν Ἑλ. λά. δα

νῶ - νει πᾶ. λι ἡ δό. ξα ἡ πα. ληὰ — Δο.

στε - φα νῶ. νει πᾶ. λι ἡ δό. ξα ἡ πα. ληὰ, ναί ἡ πα. ληὰ.

ξα στήν Ἑλ. λά. δα, δό. ξα στ' ἄ. δά. να. τα παι. διὰ — πού. δι. νουν τὴ ζω.

ἡ τους γιὰ τὴν Ἑ. λευ. δε. ριά. — Ἡ Πα. τρι. δα στὰ ὀ. πλα μᾶς, κρα.

ζει, ὅ. λοι ἐμ. πρὸς μέ γεν. ναί. α καρ. διὰ — Καλ. λί. τε. ρα μιᾶς ὤ. ρας ἔ.

ΡΙΧ. ΦΡΕΤΣΑΣ λεύ. δε. ρη ζω. ἡ — πα. ρά. σα. ράν. τα χρό. νια σκλα. βιά καὶ φυ. λα. κή.